

Dönem : 2
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 742

Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kanunu tasarısı ile Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven, Antalya Milletvekili İhsan Ataöv ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları kanunu teklifleri ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 9 ar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/533, 2/117, 2/204, 2/361)

Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kanunu tasarısı (1/533)

T. C.

Başbakanlık

24 . 6 1968

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 718/4467

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 1 . 6 . 1968 tarihinde kararlaştırılan «Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kanunu tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetveller ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

DEVLET MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK AKADEMİLERİ KANUNU GEREKÇESİ

Genel Gerekçe :

Memleketimiz, çağdaş medeniyet seviyesine erişip ayak uydurabilmek için her alanda olduğu gibi teknik yönde de, zarureti tartışılmıyacak olan bir seferberlik halindedir.

Büyük ölçüde, yapı, yol, liman ve su inşaatı ile birlikte fabrikaların kurulması ve makinalı ziraatin geliştirilmesi üstün gayretleri gerektiren şartları ortaya çıkarmıştır. Bu işlerin gerçekleştirilmesinde projelerin hazırlanması için mütehassıs yabancı firmalara başvurulmaktadır. Gerek imar, gerekse endüstri alanlarındaki faaliyetlerimizin yürütülmesinde ileri memleketlerdeki bilimsel ve teknik araştırma zihniyet ve metotlarının en kısa bir zamanda teknik çalışma sistemimizin içine tam mânasıyla yerleşmesi icabettiği de muhakkaktır. Bu bakımdan mühendislik ve mimarlık öğretimi veren yüksek dereceli okullarımızın memleket şartlarının gerektirdiği hacim ve seviyede teknik ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde de başlıca rol sahibi olmaları zaruri bir keyfiyettir. Esasen Batıda tekniğin gelişme safhaları incelenirse çok sayıda ve farklı karakter taşıyan yüksek dereceli öğretim müesseseleriyle araştırma enstitülerinin, tekâmül yolunda başlıca rolü oynadıkları görülür ve bir milletin kalkınması için yüksek öğretim müesseselerinin sağlam esaslara dayatılarak desteklenmesi ve donatılması icabettiği sonucuna varılır.

Zamanımızda mühendislik ve mimarlık öğretimi veren ileri bir bilim müessesesinde aşağıdaki şart ve özellikler görülmektedir :

1. Gelişen bir öğretim ancak metotlu ve sürekli araştırma çalışmaları ile paralel olarak yürütülmektedir.

2. Öğretim üyelerinin geliştirilmesi öğretim ve araştırma çalışmalarının fiilen varlığı ve sürekliliği ile sağlanmaktadır.

3. Teknik ve bilimsel problemlerin çözümlerinde resmî ve özel sektörle işbirliği yapmak ve istişari münasebetlerde bulunmak zaruridir.

4. Bilim ve tekniğin ilerleyişini adım adım takibetmek üzere geniş çapta bilimsel yayın faaliyeti gösterilmektedir.

5. Yabancı benzer müesseseler ile bilimsel işbirliği kurmak ve araştırma çalışmalarında dış âlemdaki gelişme ve problemlerden faydalanmak için onlar gibi teşkilâta sahip bulunmak gerekmektedir.

6. İş hayatının ve endüstrinin değişen ve gelişen şartlarına devamlı olarak uyabilmek ve ilerlemek imkânlarını geliştirebilmek için teşkilât ve müfredat değişikliklerinin kolaylıkla yapılmasını mümkün kılacak mevzuata ihtiyaç duyulmaktadır.

7. Çağdaş medeniyette en büyük rollerden birini oynadığında şüphe olmayan tekniğin ve müspet fikirlerin memleket sathına yayılmasında, tekniğin bilim kurumlarına büyük sorumluluk payı düşmektedir.

Bu şartların ve özelliklerin gerçekleşmesi, bilimsel ve dolayısıyla idarî bakımdan kendi kendine gelişebilen öğretim ve eğitim müesseselerinin kurulması ile mümkün olmuştur.

Türkiye'de halen mühendis ve mimar yetiştirmekte olan yüksek dereceli teknik okullardan İstanbul Teknik Okulu ve İstanbul Akşam Teknik Okulu ile 7475 sayılı Kanunla açılmaları kararlaştırılan İzmir ve Elâzığ Teknik okullarının, 165 sayılı Kanunla açılması öngörülen Zonguldak Teknik Okulunun ve ileride açılmaları zaruri olan diğer yüksek dereceli teknik okulların açılmalarını ve sonra da gelişerek yaşamalarını sağlamak için (Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri) adı altında ve bu kanun teklifinde öngörülen hüviyette teşkilâta indirilmaları gerekmektedir.

İstanbul Teknik Okulu ve İstanbul Akşam teknik Okulu :

1911 yılında (Kondüktör Mektebi Âlisi) adı ile kurulan ve bilâhara (Nafia Fen Mektebi) olarak fen memuru yetiştirmekte iken 1937 yılında mühendis ve mimar yetiştirmek üzere yeniden teşkilâtlandırılan, 1943 yılında yüksek dereceli bir okul haline getirilen ve 1959 yılında da yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık bölümlerini de açmış bulunan İstanbul Teknik Okulu, bünyesine aldığı değerli öğretim üyelerinin gayretleriyle kısa zamanda büyük ölçüde gelişmiş, öğrenci sayısı hızla artmış ve halen 1 400 ü bulmuştur.

Elektrik, Harita, ve Kadastro, İnşaat Makina Mühendisliği ve mimarlık bölümlerinde 4 yıl süreli mühendislik ve mimarlık öğretimini bir yüksek öğretim kurumu olarak başarı ile ifa etmekte olan İstanbul Teknik Okulundan şimdiye kadar 2 300 mühendis ve 280 mimar yetişmiştir. Bu Okuldan mezun olan mühendis ve mimarlardan Amerika'ya gidenler, ora üniversitelerine bağlı mühendislik okullarında dört yıllık bir yüksek öğrenimle yetiştirilen (B. S. dereceli) mühendislere denk seviyede olduklarını imtihanla ispat etmiş bulduklarından, on beş yıldan beri onlar gibi doğrudan doğruya (Yüksek Mühendislik) öğrenimine kabul edilmekte ve yine Amerikan mühendisleri gibi, aynı süre içinde yüksek mühendis (M. S.) derecesini kazanabilmektedirler.

Bu sonuç, Amerika'daki yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirme sistemine benzeyen bir sistemi uyguluyarak İstanbul Teknik Okulunda da yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirilmesinin lüzumunu göstermiştir. Böylece, meslekte ilerlemek isteyen üstün kabiliyetli mühendis ve mimarlarımıza, sistem değişikliği dolayısıyla İstanbul Teknik Üniversitesinde fazla sene kaybettikleri için dış memleketlere giderek döviz israfına sebeb olmadan bu imkânı sağlayabilme gayesiyle, is-

İstanbul Teknik Okulunda 1959 - 1960 ders yılından itibaren, şimdilik dört mühendislik ve bir de mimarlık dalında Amerikan sistemine benzer şekilde öğretim yapan yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık «İhtisas» sınıfları açılmıştır.

Bu sistem, yeni ilk dört yılda mühendis ve mimar yetiştirdikten sonra, bunlar arasından ancak bazı şartları yerine getirebilmiş olan sınırlı sayıda mühendis ve mimarın yüksek mühendis ve yüksek mimar olarak yetiştirilmesi yoluna gidilmesi, beş yıllık bir öğretimle doğrudan doğruya yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirme sistemine nazaran çok daha ekonomik ve memleketin in-sangüecünün israfını önlemesi bakımından da çok daha yüksek verimli bir sistemdir.

Halen Orta - Doğu Teknik Üniversitesi ve (Robert College) de bu sistemle öğretim yapılmaktadır. Ancak, İstanbul Teknik Okulunun bu kurumlardan farkı, mühendislik (B. S.) öğretiminde bu sistemin memleketimize adepte edilmiş bir memleket şartlarına daha uygun olan bir şeklini tatbik etmektedir. Gerçekten, Orta - Doğu Teknik Üniversitesi, Robert College aynen Amerika'da olduğu gibi sanayinin ve piyasanın, okuldan çıkan mühendisi kendi şartlarına göre eğiteceği prensibini göz önünde tutarak mühendislik formasyonu vermekte ve bu sebepten mühendislikle ilgili bütün dersleri okutmak zorunda olmadığından bu okullarda haftalık toplam ders saati sayısı 30 un altında kalmaktadır. Halbuki, Türk sanayinin ve piyasanın henüz istenen seviyede eğitici bir duruma gelmemiş olması, okuldan yeni çıkan bir mühendisin tam salâhiyetle işe başlamasını gerektirmektedir. Böyle olunca da mühendislik formasyonunun temini süresinde yeterli kadar meslekî bilginin de verilmesi zaruri olmaktadır. İşte bu sebepten, İstanbul Teknik Okulu Amerikan sistemini bu şartları göz önünde tutarak memleketimize adepte etmek suretiyle uygulanmaktadır. Yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık «İhtisas Bölümü» ise, Amerika'daki benzerlerine tamamen uymaktadır.

İstanbul Teknik Okulunda 1959 yılında açılmış olan bu «İhtisas» sınıflarına en az dört yıllık yüksek dereceli mühendislik ve mimarlık okullarından mezun olanlar, belirli şartları yerine getirmek suretiyle kabul edilirler ve en az bir yıllık bir öğretimden sonra da «Yüksek Mühendis» veya «Yüksek Mimar» diplomasını ve unvanını alırlar. Bu yıla kadar İstanbul Teknik Okulunun bu sınıflarından 200 kadar yüksek mühendis ve yüksek mimar diploma almıştır. Bu sınıflardaki öğretimin derecesi tamamen uluslararası standartlara uygun bulunmaktadır.

İstanbul Teknik Okulunun gerek yayım faaliyeti, gerekse öğrenci çalışmalarının meslekî muhasalası olarak ortaya çıkan projeler, öğretim metotlarının zindeliği ve öğretim üyelerinin evsafı bu okulun, memleketimizin yüksek öğretim seviyesinin önsafında yer aldığıının delilleri olarak gösterilebilir.

Bu okul mezunları, iş hayatına pek çabuk intibak etmekte ve üstün başarılar göstermektedirler büyük yatırımlara mal olan fabrika, santral ve çeşitli işletmeler gibi teknik tesislerin pek çoğunun başında teknik bakımdan sorumlu kimseler olarak bulunmakta ve pek de elverişli olmayan şartlar içinde bu tesisleri tam bir salâhiyetle işletip idare etmeyi başarabilmektedirler.

İstanbul Akşam Teknik Okuluna gelince, gündüzleri öğretim yapan İstanbul Teknik Okulu bünyesi içinde ve bu okulun bina, lâboratuvar, kütüphane ve diğer her türlü tesislerinden ve öğretim üyelerinden faydalanmak suretiyle, gündüzleri hayatlarını kazanmak zorunda bulunan teknik elemanların geceleri çalışarak meslekte daha fazla yükselmelerini sağlamak için 1959 yılında açılmıştır. İstanbul Teknik Okulu öğretim üyelerinin ağır yüklerine ek olan yeni sorumlulukları yüklenmeyi kabul etmeleri sayesinde, mühendislik öğretimi gibi zor bir öğretim dalında Türkiye'de ilk defa gerçekleştirilebilen bu gece öğretimi ile verilen mühendislik formasyonunun seviyesinin uluslararası standartlara uygun olması için müfredat programları denk olarak düzenlenmiş, fakat geceleri çalışma saatlerinin daha az olması dolayısıyla, gündüz okulunda dört yılda verilen mühendislik formasyonunun Akşam Teknik Okulunda ancak beş yılda verilmesi mümkün olabilmektedir. Böylece şimdilik yalnız İnşaat, Makina, Elektrik Mühendisliği dallarında beş yıl süreli bir öğretimle mühendis yetiştirilmektedir. Bu okulun yüksek mühendislik veren «İhtisas» sınıfları yoktur. Fakat Akşam Teknik Okulundan diploma alan mühendisler, eşit şartlarla İstanbul Teknik Okulunun yüksek mühendislik ihtisas sınıflarına girebilirler.

Bu okulun halen 650 öğrencisi vardır. Ve şimdiye kadar 118 mühendis yetiştirmiştir.

Teklif edilen kanunla Akşam Teknik Okulunun müstakil bir yüksek okul hüviyetiyle değil, fakat Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin gece öğretimi yapan bir bölümü şeklinde çalışması öngörülmüştür.

Akşam Teknik Okulu, gündüzleri öğretim yapan İstanbul Teknik Okulunun tesislerinden, malzemesinden ve öğretim üyelerinden faydalandığı için Devlete son derece ucuza mal olmaktadır. 7 yıldan beri başarı ile çalışan bu kurum, üniversiteler dâhil olduğu halde bütün yüksek öğretim kurumlarına güzel bir örnek teşkil etmektedir. Nitekim, geçen yıl, Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde de öğretim üyelerine çok daha iyi ve müsait şartlar tanınmak suretiyle gece öğretimine başlayabilmek mümkün olmuştur.

Izmir ve Elâzığ Teknik Okulları

7475 sayılı Kanunla açılmaları kararlaştırılan İzmir ve Elâzığ Teknik Okullarının faaliyete geçirilmeleri için lüzumlu bina ihtiyaçları az, çok giderilmişse de öğretim üyesi temininde büyük zorluklarla karşılaşmıştır. Son defa Millî Eğitim Bakanlığı bu okulların bilimsel ve idari yönetimini en eski ve tecrübeli teknik okulumuz olan İstanbul Teknik Okuluna vermişse de, biraz sonra aşağıda açıklanan sebepler dolayısıyla öğretim üyesi bulmaktaki sıkıntının, bu kanun teklifindeki çözümleri gerçekleştirmediği takdirde, giderilemeyeceği görülmüştür.

Halen İzmir Teknik Okulunda bir tek makina mühendisliği dalının açılabilmesi imkânı hâsıl olmuş, fakat bu dalın da gelecek yıl ikinci sınıfının teşkili, gene teklif edilen kanunun getireceği imkânlarla bağlı kalmıştır.

Elâzığ Teknik Okulunda ilk merhalede Makina ve İnşaat Mühendisliği bölümlerinin açılması düşünülmüşse de mevcut şartlarla bu okulda değil ikinci sınıfları, hattâ ilk sınıfları açmak için bile gerekli öğretim üyelerinin teminine imkân bulunamamıştır.

Zonguldak Teknik Okulu ve diğer teknik okullar

165 sayılı Kanunla açılması kararlaştırılan Zonguldak Teknik Okulunun henüz bina ve tesislerinin projelerini hazırlama çalışmaları yapılmaktadır. Bina ve tesislerin hazırlanarak okulun öğretim faaliyetine geçmesi için en az 3 yıllık bir süreye ihtiyaç vardır. Bu bakımdan, öğretim üyesi temini için gerekli hazırlıkları yapmak üzere önümüzde, hiç olmazsa 3 yıllık bir zaman mevcut ise de, şimdiden teklif edilen kanunun getireceği imkânlar sağlanmaz ve gerekli tedbirler alınmazsa, bu okulun öğretime başlatılması da mümkün olamaz.

Bunlardan başka, memleketin çeşitli yerlerinde, (meselâ Samsun, Kayseri,... gibi), açılması tasarlanacak diğer yüksek dereceli teknik okullar için de bugün karar verilse bile, gene 4,5 yıllık bir süre sonunda bunlar gerçekleştirilebilir. Fakat, bütün bu okulların açılmalarının zaruri olduğu düşünülmüşse de şimdiden, bu teklifle sağlanmak istenen imkânların gerçekleştirilmesi ve en önemli faktör olan öğretim üyelerini temin için lüzumlu olan hükümleri ve teminatı ihtiva eden bir işleyiş kanununun tedvini elzemdir.

Öğretim üyesi bulma zorluğu

Yüksek dereceli teknik okullara öğretim elemanları bulmaktaki zorluğun başlıca sebeplerinden biri bu kurumlarda bilimsel çalışmaları fiilen zaruri kılan şartların ve tabiiyetiyle bu çalışmaları gerçekleştirecek maddi ve mânevi imkânların bu okulların statülerinde açıkça yer almamış olmasıdır. Memleket hizmetinde büyük fedakârlıklara katlanan öğretim elemanlarının müessesenin gelişmesine paralel olarak artan büyük yükü, bu elemanlar tarafından sadece bir hizmet zevki karşılığı olarak paylaşılmaktadır.

Fakat, bu elemanlar hangi bilim seviyesinde olurlarsa olsunlar, benzeri müessese elemanlarının sahip buldukları pek çeşitli yetiştirme ve gelişme imkânlarından mahrumdurlar. Kuruma sadakat

ve samimiyetle bağlanmış ve değerleri, memleket yüzeyinde fiilen vazife gören mezunlarla müşahhas ölçüsünü bulmuş olan öğretim kadrosunun, hakiki hüviyetini ifade eden unvanları yoktur. İlk öğretim kademesinden itibaren kendi seviyesine kadar olan geniş fâsıladan hiçbir unvan ayrılığı gözetilmemiş olması, bütün yüksek öğretimde olduğu gibi mühendislik okulları için de öğretim elemanlarını bu kurumlara çekecek unsurların dikkat dışı bırakılmış boşluklarından biridir.

Bu yüksek okullarda ders veren öğretim üyeleri ile asistanlarda aranan ilk formasyon yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık diplomalarını haiz bulunma şartı olduğuna göre ve gerek özel sektör ve gerekse devlet sektörünün çeşitli alanlarında bu formasyondaki kimselere temin olunan maddi imkânlar göz önünde tutulacak olursa, bunların yüksek dereceli teknik okullarda neden dolaşmayı görev almak istemedikleri de kolayca anlaşılır.

Diğer taraftan, bu gibi mühendislik ve mimarlık öğretimi yapan yüksek dereceli teknik okullara öğretim üyesi yetiştiren bir özel kurum mevcut değildir ve olamaz. Bu öğretim üyeleri, gene kendi müesseseleri içinde, asistanlıktan başlayarak sıkı bir çalışma ve uzun yıllar sonunda yetişirler. Meselâ halen, memleketimizde eski ve gelişmiş bir mühendislik okulu olan İstanbul Teknik Okulunda cari usule göre, öğretim üyesi olmak arzu eden hevesli ve kabiliyetli genç yüksek mühendis ve yüksek mimarlar asistan unvanı ile bu okula alınarak en az 5 yıl asistanlıkta çalışmakta ve bu süre içinde bir yabancı dil imtihanı geçirmek, bir yeterlik çalışması hazırlayarak jüriye kabul ettirmek ve nihayet, bir deneme dersini de başarı ile vermek zorundadırlar. Ancak bundan sonra asistanlıktan (Öğretmenlik) liğe geçebilmektedirler. Halbuki asistanlık akademik bir kademe olduğu halde, «Öğretmen» unvanı sadece ilk ve orta öğretimde kullanılmaktadır. Başka memleketlerdeki mühendis yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının öğretim üyelerine doçent, profesör, ... gibi akademik unvanlar verilmektedir. İstanbul Teknik Okulunda, yukarıda açıklanan şekilde akademik bir çalışmayı başarı ile ikmal eden bir asistan, bu başarısının mükâfatı olarak, akademik hiyerarşinin ilk kademesi olan asistanlığını kaybederek «Öğretmen» unvanını almaktadır. Bundan başka, barem kanununa uygun olarak 500 lira maaş alan bu yüksek mühendis veya yüksek mimar asistanlara 439 sayılı Kanun gereğince ödenen 200 lira aylık tazminat da kesilir. Öğretim üyelerine ise her hangi bir tazminat verilmediğinden, bu başarılı elemanın aylık kazancı da böylece azalmış olur.

İşte bütün bu sebepler, ne maddi ve ne de mânevi bakımdan hiçbir cazip tarafı bulunmayan teknik okul öğretim üyeliğine istekli olacak değerli genç elemanların temininde çekilen sıkıntının başlıca âmilidir.

Mevcut en eski teknik okulumuza, İstanbul gibi nisbeten teknik eleman ve öğretim üyesi temini daha kolay olan bir yerde kurulmuş olmasına rağmen öğretim üyesi ve asistan bulunmasında büyük güçlükler çekildiği göz önünde tutulursa, memleketimizin değişik yerlerinde açılması bir zaruret olarak ortaya çıkan yeni yüksek dereceli teknik okullara öğretim üyesi sağlanmasının hemen hemen imkânsız olacağı kolayca görülür.

İşte, teklif edilen kanunla bu güçlükleri ortadan kaldırarak mühendis yetiştiren yüksek dereceli okullarda öğretim üyeliği ve asistanlık görevlerini maddi ve mânevi bakımdan çekici hale sokacak yeni hükümler getirilmektedir.

Okulların adı

Mühendis, yüksek mühendis, mimar ve yüksek mimar yetiştiren İstanbul Teknik Okulu ile bu okulun benzeri olarak açılması düşünülen diğer yüksek dereceli teknik okullara «Teknik Okul» adının verilmesi, teknik öğretim alanında çalışan ve orta dereceli okulları da içine alan genel deyim oluşu dolayısıyla, birçok karışık ve yanlış anlayışa sebeb olmaktadır.

Halen memleketimizde faaliyette bulunan ve yalnız mühendis ve mimar yetiştirmekte olan özel teknik okullar, Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilen «Özel Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları» adı ile tanınmakta oldukları halde, devlete bağlı ve devletin sağladığı imkânlara dayanan, 55 yıllık geçmişi bulunan, yüksek mühendis ve yüksek mimar da yetiştiren İstanbul Teknik Okulunun ve bundan sonra açılacak benzerlerinin sadece «Teknik Okul» adı ile adlandırılması, bu okullara lâyük oldukları önemi ve değeri vermemek demek olacaktır.

Diğer taraftan, sınırlı bir okul sistemi dışında akademik ve üniversiteler sisteminin gerektirdiği çalışma metotlarını uygulayan bir yüksek öğretim kurumu olması dolayısıyla İstanbul Teknik Okuluna ve yeni açılacaklara «Okul» denmesi de gerçek hâviyetlerine uygun düşmeyecektir.

Bu bakımdan, bu kurumları özel mühendislik okullarından ayırarak devlete bağlı olduklarını da açıkça göstermek için gerek İstanbul Teknik Okuluna ve gerekse ileride devlet tarafından açılacak olan diğer mühendislik okullarına «Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi» adının verilmesi en doğru, gerçeğe ve hakkaniyete en uygun olan bir tutumun ifadesi olacaktır.

Kısaca, İstanbul Teknik Okulu, mühendislik öğretimi veren yüksek okulların haiz olmaları lâzımgeldiği belirtilmiş bulunan imkânlarla hakkiyle lâyık olduğunu ispat etmiş bir örnek olmak üzere mütalâa edilebilir. Buna göre, yukarıda 7 madde halinde arz olunan şart ve özelliklere biran evvel intibak ettirilmeye hak kazanmıştır.

Mühendis yetiştirmek üzere yeni açılacak yüksek dereceli okullara da inkişaf imkânları verilerek onların da kısa bir süre içinde aynı şartlara intibak edecek duruma getirilmeleri zaruridir. Bu hususların gerçekleştirilmesi, yeni bir kuruluş ve işleyiş kanununun kabulü ile mümkün olacaktır. İşte bu kanun teklifi, bu amaca erişmek için hazırlanmıştır.

Bu kanun teklifine ekli kadro cetvelleri, Millî Eğitim Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürlüğüne ait kadro cetvellerinde «Teknik okullar» başlığı altındaki kadroların hemen hemen aynıdır. Bu sebeple bu kanun teklifi Devlete yeni bir malî külfet de yüklememektedir.

MADDELER GEREKÇESİ

Birinci bölüm (Madde 1 ve madde 2) :

Bu kısımda Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin fonksiyonu belirtilmektedir. Mühendis, mimar ve özel yönetmeliğine göre yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren, gereğine göre geceleri öğretim yapmak üzere akşam bölümleri de açabilen bu yüksek öğretim kurumları, genel gerekçede belirtilen sebepler muvacehesinde, gelişmelerini ve yaşamalarını sağlayacak olan bilimsel özerkliğe kavuşturulmalıdır. Hattâ, yeni açılması düşünülen üniversiteler ve yüksek okullar problemini görüşmek üzere Millî Eğitim Bakanının Başkanlığında Mart 1966 ayında toplanarak çalışmalarına devam eden ve son toplantısını 9 Mayıs 1966 tarihinde yapmış bulunan üniversiteler temsilcilerinin katıldıkları üstişari kongrenin hazırlandığı raporda, memleketimizde önlânda mühendis ve mimar yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının açılması, bunların üniversiter bir statüye ve özerkliğe kavuşturulmaları, bir hükmi şahsiyet hâline getirilmeleri ve bütçelerinin katma bütçeli olması tavsiye olunmuştur.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin, özellikle yeni açılacak olanlarının kurulup gelişmeleri ve Devletle olan münasebetlerinin kendilerine yararlı olabilmesi için daha bir süre Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olmaları, ancak bilimsel bakımdan tam bir özerkliğe sahip bulunmaları faydalı olacaktır. Bu kurumların müstakbel gelişmeleri bakımından özerklik zaruridir. Zira, Millî Eğitim Bakanlığı, çeşitli mühendislik ihtisas dallarında ileri bir öğretim seviyesinin gereklerini yakından izleyip yetki ile karar verebilecek kapasitedeki elemanları kendi yönetim kadrosu içinde devamlı olarak tophıyamamakta ve yetersiz bir bilimsel müdahale ise, zararlı sonuçlara ve gelişmeleri engelliyen oluşlara yol açabilir.

Mühendis ve mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirilmesi için konan minimum süreler, halen İstanbul Teknik Okulunda uygulanmakta olan sürelerdir ve esasen, dünya standartlarına göre tesbit edilmiş olduğundan, bu sürelerde bir değişiklik yapılması cihetine gidilmemiştir.

İkinci bölüm (Madde 3, 4, 5, 6 ve 7) :

Bu kısım, akademilerin çeşitli organlarını tarif ve bu organların görevlerini tesbit etmektedir. Halen İstanbul Teknik Okulunda Şube (yani bölüm) organı olarak mevcut bulunan Şube Kurulu ve Şube Şefi yerine, Bölüm Genel Kurulu, Bölüm Profesörler Kurulu, Bölüm Yönetim Kurulu ve Bölüm Başkanı konmuştur. Teklif olunan kanundaki Bölüm Genel Kurulu, şimdiki Şube Ku-

rulunun eşdeğeri olup o bölümün bütün öğretim üyelerinden teşekkül etmekte ve halbuki en basit işler için bile böyle geniş bir kurulun toplanması hem düzumsuz bir enerji israfına ve vakt kaybına sebebielmekte, hem de çoğunluğun sağlanması her zaman mümkün olamamaktadır. İşte bunun için, bölümün genel yönetimine bir yön vermek ve yöneticileri seçmek üzere Genel Kurula istişari bir hüviyet tanınmış, ona mukabil, daha kolay toplanabilen ve işleri daha çabuk görebilen 5 kişilik küçük bir Yönetim Kurulu düşünülmüştür. Bu suretle, meselâ her türlü formalitesi ikmal edilmiş olan bir öğrencinin mezuniyet kararının çıkarılması için Genel Kurulun toplantısına beklemeye ihtiyaç kalmıyacak, Yönetim Kurulu gerekli kararı derhal alabilecektir.

Özet olarak, Bölüm Yönetim Kurulu, Bölümün her türlü işlerini görecektir olan bir organdır. Yönetim Kurulu üyelerinin, demokratik nizama uygun olarak seçimlerinin yapılması ise, Genel Kurula bırakılmıştır.

Bunun yanında bir de (Bölüm Profesörler Kurulu) düşünülmüştür. (Madde 5.)

Bölüm Profesörler Kurulu, Bölümün öğretim üyeleriyle ilgili konuları inceler ve karara bağlar. İçinde doçentlerin ve öğretim görevlilerinin de bulunacağı kalabalık bir Bölüm Genel Kurulunun veya sadece 5 kişiden kurulu olan Bölüm Yönetim Kurulunun bir profesör hakkında karar alması doğru olmayacağından, her hangi bir profesörle ilgili terfi, tâyin veya görevlendirme gibi konuları, gene ancak profesörlerden teşekkül eden bir kurulun inceliyerek karara bağlayabileceği düşünülmüş ve böyle bir (Profesörler Kurulu) nun ihdasına lüzum görülmüştür.

Bölüm profesörler kurulu, bölümün doçentleri hakkında da karar alabileceği için, bu kurulda iki doçentin de bulunmasının uygun olacağı mütalâ edilmiştir.

7 ne maddenin konusu olan (Bölüm Başkanı), halen İstanbul Teknik Okulundaki (Şube Şefi) nin yerine konmuştur. (Şube) ve (Şef) deyimleri yerine, Türkçe olan (Bölüm) ve (Başkan) kelimeleri kullanılmıştır.

Bölüm Başkanı, Yönetim Kurulu ile bölüm profesörler Kurulu ve Bölüm Genel Kurulu gibi kurullara başkanlık edeceğinden ve yönetmeliklerin hükümlerini ve çeşitli kurulların aldıkları kararları yürütme görevi ile görevlendirilmiş olduğundan, profesörler arasından ve Bölüm Genel Kurulu tarafından seçilmesi uygun olacaktır. Ayrıca, müessesenin Devlet ve Hükümetle olan ilişkileri bakımından, böylece seçilen Bölüm Başkanının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından da tasvip görmüş olması düşünülmüş ve 7 ne maddeye (seçilir ve Millî Eğitim Bakanlığınca atanır) kaydı konmuştur.

Diğer taraftan, böyle idani bir görevin sürekli olarak belirli bir kimsenin omuzları üzerine yüklenmesini önlemek üzere, Bölüm Başkanının iki yıl için seçileceği ve aynı başkanın da ancak arka arkaya iki defa seçilebileceği kaydı konmuştur.

Kendilerini yönetecek bir kimsenin seçiminin büyük bir çoğunluğun katılması ile yapılmasını sağlamak üzere, Bölüm Başkanını seçecek olan Bölüm Genel Kurulunun üçte iki çoğunlukla toplanması şartı konmuştur.

İkinci bölüm (Madde 8, 9, 10 ve 11) :

8 ne madde, Akademinin bütünü ile ilgili organları belirtmektedir.

9 ne maddede söz konusu edilen (Akademi Genel Kurulu), bundan önce bölümler için açıklandığı gibi, bütün bölümlerin genel kurullarının bir araya gelmesiyle teşekkül eden kalabalık ve dolayısıyla istişari bir kuruldur. Fakat, bütün akademinin başkanı ve temsilcisi olan Akademi Başkanının seçiminin, kurumun bütün mensuplarının büyük bir çoğunluğunun müspet oyları ile yapılmasını sağlamak üzere, Akademi Başkanını seçme görevi bu Genel Kurula verilmiştir.

10 ne maddedeki (Akademi Yönetim Kurulu), halen İstanbul Teknik Okulunda mevcut bulunan (Okul Kurulu) na benzeyen bir organdır. Yalnız, önceki Akademi Başkanının da bu kurulda bulunması, evvelce yapılan işler ve izlenen yönetim sistemi hakkında bilgisine başvurulması gerekeceği düşüncesiyle lüzumlu görülmüştür.

(Akademi Yönetim Kurulu) Akademinin en yetkili organdır. Bölümler arasında koordinasyonu sağlamak ve Akademinin bütünü ile ilgili kararları almak bu kurulun görevidir.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) gibi bilimsel özerkliği bulunan ve memleketimizin teknik yönden gelişmesinde büyük görevleri bulunan yüksek öğretim kurumlarının başlarında bulunacak kimselerin o mevkilere, bu kurumların mensupları arasında seçimle getirilmelerinin, yönetimde ve çalışmalarda ahengi sağlayacağı ve kurumun demokratik yönden itibarını yükselteceği düşünülmüş, aynı zamanda başkanın, Millî Eğitim Bakanının bir bakımdan temsilcisi sıfatıyla Devletin sağlayacağı otoriteye de sahip bulunmasını temin için 11 nci maddeye (Millî Eğitim Bakanınca atanır) kaydı konulmuştur.

Bölüm başkanları için olduğu gibi, Başkanlık sorumluluğunun da bir tek şahsın omuzları üzerine sürekli olarak yükletilmemesi için başkanların görev sürelerinin üç yıl olacağı, fakat her hangi bir başkanın arka arkaya iki defa seçilebileceği hükmü konmuştur.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurul (Madde 12)

Üniversitelerdeki (Üniversitelerarası Kurul) ve İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerindeki (Akademilerarası Kurul) gibi, ileride memleketimizin çeşitli bölgelerinde açılacak olan Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri arasında işbirliğini, koordinasyonu, yönetim ve eğitim beraberliğini, karşılıklı denetlemeyi ve Devletle olan teması sağlamak için Millî Eğitim Bakanının başkanlığında toplanan bir (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurul) un lüzumu aşikârdır. Akademilerden istenen görevlerin kendilerine iletilmesi bakımından, bu kurulda Millî Eğitim Bakanlığının Teknik Öğretimi yöneten müsteşarı ile Talim ve Terbiye Dairesi Başkanı veya temsilcisinin ve yapılan eğitime sanayiın isteklerini de göz önünde tutarak bir yön verilmesini sağlamak üzere tüzel kişiliği haiz Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden temsilcilerin iştiraki olarak katılmaları öngörülmüştür. Bu bakımdan, bu kurul, gelişmiş yabancı memleketlerin bir çoğunda mühendis yetiştiren kurumlarda mevcut bulunan ve sanayi temsilcilerini de içine alan (Geliştirme Konseyleri) nin görevlerini de ifa edecek ve genel olarak, eğitime verilecek olan yönü de tesbit edecektir.

Üçüncü Bölüm (Madde 13 ilâ Madde 26) :

Kanun teklifinin bu kısmı (Öğretim Heyeti) ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. Bütün dünya memleketlerinde mühendis, yüksek mühendis, mimar ve yüksek mimar yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının öğretim üyeleri akademik unvanlara sahiptirler. Şimdiye kadar yalnız bizim memleketimizde bu kuralın dışında kalmış ve meselâ yıllardan beri memleketimize değerli mühendis ve mimarlarla yüksek mühendis ve yüksek mimarlar yetiştiren İstanbul Teknik Okulunun öğretim üyelerine sadece «öğretmen» adı verilmiştir. Bununla beraber, bu müessesede gene akademik hiyerarşinin ilk kademesi olan (asistanlık) mevcutsa da doçentlik ve profesörlük kademeleri mevcut değildir. Halbuki, asistanlıktan bir üst kademe olarak düşünülen akademik kademe öğretmenlik değil, doçentliktir.

Mühendislik öğretimi yapacak kurumların açılabilmesi ve gelişmesi için karşılaşılan en büyük zorluk, yeterli öğretim üyesi bulunması problemidir. Sadece, mühendislik mesleki için ücret istikrarının bulunduğu sıralarda öğretim üyesi olarak kendilerini vakfetmiş elemanların gayretleri ile yaşamakta olan İstanbul Teknik Okulu için bile yeni öğretim üyesi temini güçlüğü mevcudolduğuna göre, memleketin plânlı ekonomik gelişmesinin temelini teşkil eden mühendis ve mimarları yetiştirecek, teknik alanda gerekli araştırmaları yapacak ve memleket yüzeyine yayılacak olan yeni yüksek öğretim kurumlarını açabilmek için gerekli yüksek kaliteli öğretim üyelerinin temini, mevcut şartlarla hemen hemen imkânsızdır. Bu zorluk, ancak bu gibi mühendislik öğretimi yapan kurumlarda öğretim üyeliği mesleğini maddî ve mânevî yönlerden çekiçi hale getirmekle bertaraf edilebilir.

İşte bu bakımdan, (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) öğretim heyetine, diğer memleketlerdeki benzerlerinde olduğu gibi, akademik unvanların verilmesi ve asistanlıktan sonra doçentlik ve profesörlük kademelerinin ihdası öngörülmüş ayrıca bu kurumlara bütün zamanlarını ayıramıyan, fakat bilgi ve tecrübelerinden faydalanılmak istenen elemanlar bulunduğu takdirde bunların da (Öğretim görevlisi) olarak istihdam edilmeleri düşünülmüştür.

Böyle bir kurumda, doğrudan doğruya mühendislik formasyonu ile ilgili olmayan yabancı dil dersleri okutacaklara diğer meslek dersleri öğretim üyelerinden farklı olarak ve benzeri kurumlarda da anlaşıldığı gibi (Okutman) unvanı verilmesi, lâboratuvarlardaki çalışmalarda ve benzeri işlerde istihdam edilmek üzere akademik formasyona sahibolmayan teknik personelin de (Uzman) adı ile çalıştırılmaları öngörülmüştür.

Asistanların doçent ve daha sonra profesör olabilmeleri için meselâ, doktora veya bir yeterlik çalışması yapmak, yabancı dil imtihanı geçirmek, bir eser meydana getirmek, gibi belirli akademik çalışmaları yerine getirmiş olmaları şartı konmuş olup, özet olarak asistanlıktan profesörlüğe kadar her kademe için aranacak şartların en az benzeri akademik kurumlarda aranılardan farklı olmamasına dikkat edilmiştir. Bunlara ilâveten, yeni açılacak akademilere mevcut akademilerden öğretim üyesi gönderebilme imkânlarını da sağlamak için, ileride (Geçici maddeler) dekilerden başka, ayrıca 14 nci maddenin a) bendinde bir doçentin profesör olabilmesi için, (İki yılı mensup bulunduğu Akademi dışındaki bir akademide olmak üzere en az beş yıl eylemli veya eylemsiz olarak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde doçentlik yapmış olmak) şartı konmuştur.

Öğretim üyeliği özelliklerine haiz olmakla beraber sürekli olarak kurumun esas kadrosuna alınmaları mümkün olmayan değerli elemanlar mevcut bulunduğu zaman, bunlardan belirli bir süre için faydalanmak istendiği takdirde, sözleşmeli olarak çalıştırılmaları imkânında madde 21 de düşünülmüştür. Bu maddeye göre, sözleşmeli olarak, yabancı uyruklu profesörler yetiştirmek de mümkün olacaktır.

Dördüncü Bölüm (Madde 27, 28 ve geçici madde 12)

Öğretim üyelerinin zamanlarını Akademiye ayırmaları ve ayrıca yukarıda belirtildiği gibi, mânevi çekicilik yanında maddi çekiciliği de artırmak için öğretim üyelerine, buldukları kademeğe göre (Akademi tazminatı) adı altında bir ek ücret verilmesi düşünülmüştür. Zira, her biri en az bir yüksek mühendis veya yüksek mimar olan bu öğretim üyeleri, özel sektörü bir tarafa bırakmış, Devlet sektörünün bile Millî Eğitim Bakanlığı dışında kalan istihdam alanlarında çalıştırıldıkları takdirde, yevmiyeli personel yönetmeliği hükümlerine göre oldukça yüksek ücretler alabildikleri göz önünde tutulursa, bu formasyondaki öğretim üyelerini daha az bir ücretle cezbederek öğretim hizmetinde çalıştırmının mümkün olmayacağı aşikârdır.

İşte bu bakımdan mânevi çekicilik yanında maddi çekiciliği de sağlamak gayesiyle, teklife (Akademi tazminatı) ile ilgili hükümler konmuştur.

Bu akademilerin geceleri öğretim yapan bölümleri de bulunduğu takdirde, gece öğretiminin güçlüğü göz önünde tutularak, Ankara Dil - Tarih ve Coğrafya Fakültesinde gece öğretimi yapılması için öğretim üyelerine ödenen ücretleri belirten kanundaki hükümlere paralel olmak üzere teklifte 28 nci madde yer almış bulunmaktadır.

Beşinci Bölüm (Madde 29, 30 ve 31).

Bu kısımda kurum çalışabilmesi için lüzumlu personele ait hükümler bulunmaktadır. Üniversiteler sistemindeki kurumlarda bir (Genel Sekreter) mevcutsa da (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) nde kurumun dışından alınacak Akademik formasyonu bulunmayan bir kimse yerine, öğretim ve yönetim işleriyle meşgul olan iki Başkan yardımcısı bulunmasının ve bunların öğretim heyeti arasından Başkan tarafından seçilmelerinin, kurumun işlerini daha iyi kavramaları ve öğrencilerle olan münasebetlerin selâmetle yürütülmesi bakımından daha faydalı olacağı düşünülmüştür. Dolayısıyla, kanun teklifinde (Genel Sekreter) e yer verilmiştir.

Altıncı bölüm (Madde 32, 33, 34, 35, 36 ve 37)

Bu bölümde altı madde, disiplin işleriyle ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. Bu hükümler, Memurin Muhakemat Kanunu gereğince yapılması gereken soruşturma ve koğuşturmalar dışında kalan ticari ilimler akademilerine uygulanan hükümlerden farklı değildir.

Yedinci bölüm (Madde 38, 39, 40, 41 ve 42)

Bu kısımda malî hükümlere ait maddeler yer almıştır. Bütçenin nasıl hazırlanacağı tahakkuk ve ita âmirleri hakkında kayıtlar konmuştur. Bu madde, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde bir döner sermayenin tesis olunması ile ilgilidir. Gerçekten, bu Akademiler gibi bilimsel ve teknik kurumların sanayiiyle işbirliği yapmaları hem kendi gelişmeleri, hem de memleket sanayiine yol göstermeleri bakımından zaruridir. Bu işbirliğinin tabii bir sonucu olarak, kurumun lâboratuvarlarında sanayicilerin karşılaştıkları güçlükleri çözecek deneme ve araştırmaların yapılmasıdır. Akademiler, memleket sanayiinin karşılaştığı problemleri çözerken, yaptığı bu çalışmaların karşılığı olarak kendi yönünden de lâboratuvarlarının ve teçhizatının zenginleşerek gelişmesini sağlayabilmelidir. İşte, 40 nci maddet bu imkân sağlayacak olan bir döner sermayenin bu kurumlara verilmesini âmirdir.

Sekizinci bölüm (Madde 43 ilâ 53)

43 ncü madde, pek zor yetişen bilgili teknik elemanlar sınıfına dâhil bulunan Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim üyelerinden, memleketin her alanında gerektiği zaman faydalanabilmek için tedvin edilmiştir. Bu elemanlardan beklenen faydalanmayı sağlayabilmek için araştırma ve inceleme çalışmalarında kendilerine geniş bir serbestî tanımak zorunluğu vardır.

Bu kanun teklifi, yeni açılacak Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin gelişmelerini 49 ncü madde hükümleriyle sağlamaktadır. Yeni açılacak bir akademi, bu teklifin geçici hükümler kısmında söz konusu edilen İstanbul Teknik Okulunun halen bulunduğu ileri bir durumda olamayacağından ve kendi haline bırakıldığı takdirde uzun yıllar zarfında kendinden beklenen gelişmeyi gerçekleştiremeyeceği aşikâr olduğundan, böyle genç bir akademiye daha eski ve tecrübeli başka bir akademinin yönetimine vermek doğru olacaktır. Nitekim, son açılan İzmir Teknik Okulu ile açılması düşünülen Elâzığ Teknik Okulu, eski ve denenmiş bir kurum olan İstanbul Teknik Okulunun himayesi altına verilmiştir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, aynı şekilde İstanbul Üniversitesi ile İstanbul Teknik Üniversitesinden yardım görmektedir. Bu yardım ve desteklerle gelişen bir Mühendislik ve Mimarlık Akademisi de yeni açılan başka bir akademinin gelişmesini sağlayacak ve bu olay, atomlararası zincirleme reaksiyonlar gibi yayılarak genişliyebilecektir.

50 ncü madde de, 49 ncü madde gibi, yeni açılacak akademilerle ilgilidir. Esasen yüksek mühendis ve yüksek mimar sayısının mühendis ve mimar sayısından daha az olması teknik hiyerarşi piramidinin teşekkülü için zaruri olduğundan, yetiştirilecek yüksek mühendis ve yüksek mimarların sayılarının az, fakat kalitelerinin çok iyi olmasını sağlamak üzere yeni açılacak akademilerde bu elemanları yetiştirecek sınıfların açılmasını bâzı kayıt ve şartlara bağlı tutmak doğru ve yerinde bir tedbir olacaktır.

Geçici hükümler (Madde 1 ilâ 11)

Geçici hükümler, halen memleketimizde üniversiteler dışında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak mühendis, mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren yegâne yüksek öğretim kurumu olan İstanbul (Yıldız) Teknik Okulunun bu kanun hükümlerine nasıl itibak ettirileceğini belirtmek için düzenlenmiştir.

Bugüne kadar yetiştirdiği mühendis ve mimarların ve 1959 da açılan ihtisas sınıflarında yetişen yüksek mühendis ve yüksek mimarların kaliteleriyle hakikaten gelişmiş ve tecrübeli bir kurum olduğunu ispat etmiş bulunan İstanbul Teknik Okulu bugünkü seviyesine, yıllardan beri feragatle çalışan öğretim üyelerinin gösterdikleri gayret ve fedakârlıklarla erişmiş bulunmaktadır.

Geçici madde 4, yıllardan beri bu kurumda çalışan değerli öğretim üyelerinden en az 18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış olanlara ve teknik veya bilimsel bir eser meydana getirmiş olanlardan da 12 yıl müstakil ders vererek öğretmenlik görevini ifa etmiş olanlara (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri Profesörü) unvanının verilmesini âmirdir. Aynı şekilde Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçenti unvanını alabilmek için ise, bir yabancı dil imtihanını başarı ile geçirmiş olmak şartıyla, bilûmum müstakil ders vermiş olma süresi 5 yıl olarak tesbit olunmuştur.

Bu şartları yerine getirmemiş olanlar için belirli bir süre sonunda aynı unvanları elde etmek imkânı mevcuttur. Fakat bu gibilere bu imkânlar verilirken, Hükümetin İstanbul dışında ve memleketin çeşitli yerlerinde açmayı tasarladığı mühendis yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına öğretim üyesi temini probleminin de çözümlenmesi düşünülmüş ve geçici madde 7 de belirtildiği gibi 12 yıl öğretmenlik yaptığı halde bilimsel bir eser meydana getirmemiş olanların 3 yıl içinde bir eser meydana getirmek ve bu üç yılın bir yılını mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademide öğretim görevi ile geçirmek şartıyla profesörlüğe geçebilecekleri ve aynı şekilde, 5 yıllık süreyi doldurmamış bulunan kimselerin de başka bir akademide görev almak şartıyla doçent olabilecekleri kaydı mevcuttur. Bu madde, İstanbul Teknik Okulundaki bazı öğretim üyelerinin yeni açılacak akademilerde çalışmalarını ve dolayısıyla bu akademilerin açılabilmesini sağlayacaktır.

Geçici madde 10, intibak için zarurî olan bir hükmü ihtiva etmektedir. Nitekim bu kayıt, evvelce İstanbul Yüksek Mühendis Mektebi İstanbul Teknik Üniversitesi haline geçirilirken aynen uygulanmıştır.

Madde 54, 55 Kanununun yürürlük tarihi ve yürütecek makam ile ilgilidir.

Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in, Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları kanun teklifi (2/117)

Sayın Meclis Riyasetine

Ekli kanun teklifimin alâkalı komisyonlara havale buyurulmasını arz ederim.

30 . 11 . 1965

Trabzon Milletvekili
Selâhattin Güven

DEVLET MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK YÜKSEK OKULLARI KANUNU GEREKÇESİ

1937 yılından beri memlekete çok değerli mühendisler ve mimarlar yetiştiren ve teknik alanda ön safta bir yüksek öğretim müessesesi olan İstanbul Teknik Okulu, Amerikan usulündeki öğrenimi ile değerini dünya milletlerine kabul ettirmiş bulunmaktadır.

Bünyesine aldığı değerli öğretim üyelerinin gayretleri ile kısa zamanda büyük ölçüde gelişmiş, öğrenci sayısı hızla artmış ve halen 1 400 ü bulmuştur. Bugün inşaat, makina, elektrik, harita ve kadastro ve mimarlık bölümlerinde dört yıl süreli mühendislik ve mimarlık öğretimini bir yüksek öğretim müessesesi olarak yapan İstanbul Teknik Okulu memlekete 2 267 mühendis ve 251 mimar yetiştirmiştir. Rundan başka; öğretim üyelerinin, ağır şartlara rağmen yeni sorumlulukları yüklenmeyi kabul etmeleri sayesinde, şimdilik makina, elektrik ve inşaat bölümleri olan bir akşam teknik okulu da okul bünyesinde 1959 yılından beri faaliyete geçmiş ve ilk olarak 1963 - 1964 öğretim yılında 22 elektrik ve 25 makina mühendisi mezun vermiştir. Akşam teknik okulunda halen 600 öğrenci kayıtlıdır.

Gerek okulun yaygın faaliyeti, gerek öğrenci çalışmalarının meslekî muhassalası olarak çıkan projeler, öğretim metotlarının zindeliği, öğretim üyelerinin evsafi bakımından İstanbul Teknik Okulunun memleket yüksek öğretim seviyesinde ön safta yer aldığı delilleridir.

Okulun mezunları iş hayatına çabuk intibak etmekte ve üstün başarılar göstermektedirler. Büyük yatırımlara mal olmuş fabrika, santral ve çeşitli işletmeler gibi teknik tesislerin pek çoğunun başında bu okuldan mezun mühendisler teknikçe sorumlu kişiler olarak pek de elverişli olmayan şartlar altında bu tesisleri tam bir verimle işe ve işletip idame etmektedirler.

Teknik okulu mezunlarından Amerika'ya gidenler ora üniversitelerine bağlı mühendis okullarında dört yıllık öğrenimle yetiştirilen mühendisler seviyesinde olduklarını imtihanla ispat etmişler ve onlar gibi doğrudan doğruya «Yüksek mühendis» öğretimine kabul edilmişlerdir ve edilmektedirler. Mühendislerimiz, Amerikan mühendisleri gibi aynı süre dâhilinde yüksek mühendis derecesini kazanabilmektedirler.

İstanbul Teknik Okulunun beş bölümünde 1959 - 1960 ders yılından beri açılmış bulunan «Yüksek mühendis» ihtisas sınıflarında en az dört yıllık yüksek dereceli mühendis ve mimarlık okullarından mezun olmuş mühendis ve mimarlardan muayyen vasıfları haiz bulunanlara ihtisas bilgileri ve Anglo - Amerika sistemine göre, bunların, imtihanları başarılarına yüksek mühendis veya yüksek mimar diploması verilmektedir. Bu yıla kadar bu sınıflardan 182 yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirmiştir. İhtisas sınıflarındaki öğretimin derecesi tamamen uluslararası standartlara uygun bulunmaktadır.

Meslekte gelişmek isteyen mühendis ve mimarlarımıza bu imkânları sağlamakla İstanbul Teknik Okulu hem bunların öğrenim için harice gitmeleri yüzünden memleket bütçesinde yüklenen masrafı önlmekte hem de meslek seviyesinin yükselmesine hizmet etmektedir.

Teknik okullarına öğretim elemanları bulmaktaki zorluğun başlıca sebeplerinden biri bu müesseselerde bilimsel çalışmalarını fiilen şart koşan ve tabiatıyla bu çalışmalarını gerçekleştirecek maddi ve mânevi imkânların statüsünde açıkça yer almamış olmasıdır. Memleket hizmetinde büyük fedakârlıklara katlanan öğretim elemanlarının müessesenin gelişmesine paralel olarak artan büyük yükü bu elemanlar tarafından sadece bir hizmet zevki karşılığı olarak paylaşılmaktadır. Fakat bu elemanlar hangi değer seviyesinde olurlarsa olsunlar mümasil müessese elemanlarının sahip buldukları pek muhtelif yetiştirme ve gelişme imkânlarından mahrumdurlar. Müesseseye sadakat ve samimiyetle bağlanmış ve değerli memleket sathında fiilen vazife gören mezunlarla müşahhas ölçüsünü bulmuş olan öğretim kadrosunun hakiki hüviyetini ifade eden ayrı bir unvanları yoktur. İlköğretim kademesinden itibaren kendi seviyesine kadar olan geniş fâsılda hiçbir unvan ayrılığı gösterilmemiş olması bütün yüksek öğretimde olduğu gibi mühendislik okulları için de öğretim elemanlarını bu müesseselere çekecek unsurların dikkat dışı bırakılmış boşluklarından biridir.

Kısacası İstanbul Teknik Okulu mühendislik yüksek okullarının haiz olması lâzımgeldiği belirtilmiş bulunan yüksek dereceye hakkıyla lâyık olduğunu ispat etmiş ve bir örnek olmak üzere mütalâa edilebilir. Buna göre, hususiyle İstanbul Teknik Okulu aşağıda 7 maddede halinde arz olunan şart ve özelliklere biran evvel intibak ettirilmeye hak kazanmıştır.

Memleketimiz çağdaş medeniyet seviyesine erişip ayak uydurabilmek için her alanda olduğu gibi teknik yönden de zarureti tartışılmıyacak olan bir çalışma halindedir.

Büyük ölçüde yapı, yol, liman ve su inşaatı ile birlikte fabrikaların kurulması ve makinalı ziraatin geliştirilmesi üstün gayretleri gerektiren şartları ortaya çıkarmıştır. Bu işlerin gerçekleştirilmesinde projelerin hazırlanması için mütehassıs yabancı firmalara başvurulmaktadır. Gerek imar gerekse endüstri alanlarındaki faaliyetlerimizin yürütülmesinde ileri memleketlerdeki bilimsel ve teknik araştırma zihniyet ve metodlarının en kısa bir zamanda teknik çalışma sistemimizin içine ve tam mânasıyla yerleşmesi icabettiği de muhakkaktır. Bu bakımdan mühendislik ve mimarlık öğretim veren yüksek dereceli okullarımızın memleket şartlarının gerektirdiği hacim ve seviyede teknik ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde de başlıca rol sahibi olmaları zaruri bir keyfiyettir. Esasen Batıda tekniğin gelişme safhaları incelenirse çok sayıda ve farklı karakter taşıyan yüksek dereceli öğretim müesseseleriyle araştırma enstitülerinin tekamül yolunda başlıca rolü oynadıkları görülür ve bir milletin kalkınması için yüksek öğretim müesseselerinin sağlam esaslara dağıtılarak desteklenmesi ve donatılması icabettiği sonucuna varılır.

Zamanımızda mühendislik ve mimarlık öğretimi veren ileri bir bilim müessesesinde aşağıdaki şart ve özellikler görülmektedir.

1. Gelişen bir öğretim ancak metotlu ve sürekli araştırma çalışmaları ile paralel olarak yürütülmektedir.

2. Öğretim üyelerinin geliştirilmesi öğretim ve araştırma çalışmalarının fiilen varlığı ve sürekliliği ile sağlanmaktadır.

3. Teknik ve bilimsel problemlerin çözülmesinde resmî ve özel sektörle işbirliği etmek ve istişari münasebetlerde bulunmak zaruridir.

4. Bilim ve tekniğin ilerleyişini adım adım takip etmek üzere geniş çapta bilimsel yayın faaliyeti gösterilmektedir.

5. Yabancı benzer müesseseler ile bilimsel işbirliği kurmak ve araştırma çalışmalarında dış âlemdeki gelişme ve problemlerden faydalanmak için onlar gibi teşkilâta sahip bulunmak gerekmektedir.

6. İş hayatının ve endüstrinin değişen ve gelişen şartlarına devamlı olarak uyabilmek ve ilerleme imkânlarını geliştirebilmek için teşkilâta ve müfredat değişikliklerinin kolaylıkla yapılmasını mümkün kılacak mevzuata ihtiyaç duyulmaktadır.

7. Çağdaş medeniyete en büyük rollerden birini oynadığında şüphe olmayan tekniğin ve müspet fikirlerin memleket sathına yayılmasında, tekniğin bilim kurumlarına büyük sorumluluk payı düşmektedir.

Bu şartların ve özelliklerin gerçekleşmesi, bilimsel ve dolayısıyla idari bakımdan kendi kendine gelişebilen özelliği haiz öğretim ve eğitim müesseselerinin kurulması ile mümkün olmuştur.

Türkiye'de halen mühendis ve mimar yetiştirmekte olan ve yakın bir gelecekte yeniden açılmaları kararlaştırılmış bulunan «mühendislik okullarının Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları» adı altında ve bu kanunda öngörülen hüviyette teşkilâtlandırılmalarının gerektirici sebepleri ise yukarıdaki şekilde tesbit edilebilir.

Bu hususun gerçekleştirilmesi yeni bir kuruluş kanununun kabulü ile mümkün olacaktır. Bu sebeple işbu kanun tasarısını lüzumlu kadro cetvelleriyle birlikte hazırlanmış bulunmaktayız.

Tasarı, belirecek ihtiyaçlara göre yeniden açılacak Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarının kuruluşlarına da imkân hazırlanmış bulunmaktadır.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları) kanunu teklifi

Birinci bölüm : Genel hükümler

MADDE 1. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları mühendis, mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, bilimsel özerkliği olan yüksek dereceli öğretim ve araştırma kurumlarıdır.

(Mühendis ve mimarlık bölümlerinin süresi en az dört yıl, tamamen denk programlarla geceleri öğretim yapan Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarının süresi ise en az 5 yıldır.

Özel yönetmeliğine göre belirli şartları yerine getirmiş mühendis ve mimarları yüksek mühendis ve yüksek mimar seviyesine çıkaracak olan bölümlerinin süresi ise en az bir yıldır.

MADDE 2. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları, mühendislik ve mimarlık mesleklerinde ve bu mesleklerle ilgili konularda öğretim ve araştırma yapan çeşitli bölümlerden, enstitü ve diğer bilimsel kurumlardan teşekkül eder. Bu teşekküllerin kurulması, kaldırılması, değiştirilmesi ve yönetim esasları okul yönetim kurulunun teklifi ve Millî Eğitim Bakanının onama ile yapılır.

İkinci bölüm : Kuruluş

I - Bölümlerin organları :

MADDE 3. — Bölümlerin organları şunlardır :

- a) Bölüm genel kurulu,
- b) Bölüm profesörler kurulu
- c) Bölüm yönetim kurulu,
- d) Bölüm başkanı.

MADDE 4. — Bölüm genel kurulu o bölümün profesörleri ve doçentleriyle bir dersin öğretiminden başlı başına sorumlu olan öğretim görevlilerinden teşekkül eder. Bölüm genel kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölümün akademik çalışmalarını ilgilendiren konularla bölümde kürsü ve sair bilimsel kurumların teşkili için teklif ve temennilerde bulunmak;

b) Tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak;

c) Bütçe, kadro ve ödeneklerle ilgili konularda mütalâa bildirmek;

d) Bölüm başkanı ve bölüm, ve okul yönetim kurulu üyelerini seçmek.

Bölüm genel kurulları, mürettep üyenin çoğunluğu ile toplanır ve bölüm başkanı ayrı olmak üzere, kararlarını bulunanların çoğunluğu ile alır. Genel kurul normal olarak her yarı yılda bir defa bölüm başkanının çağrısı ile toplanır. Bunun dışında, bölüm mürettep üye sayısının en az üçte birinin yazılı isteği üzerine bölüm başkanı, genel kurulu toplantıya çağırır.

MADDE 5. — Bölüm profesörler kurulu, profesörler ile doçentlerin kendi aralarından seçecekleri iki doçent ve profesörü bulunmayan derslerin akademik bakımdan kıdemli olan doçentinden kurulur. Bölüm profesörler kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölüm profesör ve doçentlerinin tayin ve terfilerine esas olacak kararı almak;

b) Geçici olarak görevlendirilecek öğretim üyelerinin seçimini yapmak.

Bölüm profesörler kurulu iki ayda bir mürettep üye sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

MADDE 6. — Bölüm yönetim kurulu, görevi başında bulunan başkan, öğretim görevine devam eden önceki başkan, bölüm genel kurulunun iki yıl içinde kendi üyeleri arasından seçeceği iki profesör ve bir doçentten kurulur. Önceki başkan mevcudolmadığı takdirde yerine bir profesör seçilir.

Bölüm yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulunun tekliflerini incelemek ve gereğine göre yeni teklifler hazırlamak;

b) Bölüm başkanının getireceği işleri inceleyerek karara bağlamak ve yapması gereken bütün işlerde kendisine yardım etmek;

c) Okul yönetmeliklerinin bölümlerle ilgili hükümlerini yerine getirmek;

d) Bölümün ve bölüme bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını yapmak.

Bölüm yönetim kurulları, kararlarını mürettep üye sayısının çoğunluğu ile alırlar. Bu kararlar, bölüm yönetimi ile ilgili yönetmelikler hükümlerine göre doğrudan doğruya veya okul yönetim kurulundan geçirilmek suretiyle kesinleşir.

MADDE 7. — Bölüm başkanı, bölüm genel kuruluna ve mürettep üye sayısının en az üçte ilki çoğunluğu ile yapacağı toplantıda bölüm profesörleri arasından mevcudun çoğunluğu ile iki yıl için seçilir ve Millî Eğitim Bakanınca tâyin olunur. Süresi dolan bölüm başkanı, arka arkaya üç defa olmamak şartıyla yeniden seçilebilir.

Bölüm başkanının görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulu, bölüm profesörler kurulu ve bölüm yönetim kurulunu toplantıya çağırarak ve başkanlık etmek ve bu kurullarda alınan kararları gereğine göre, uygulamak veya yürütmek;

b) Yönetmeliklerin bölümlere verdiği yönetim ve öğretim işlerini yürütmek.

Bölüm başkanı görevi başında bulunmadığı zaman yönetim kurulu üyelerinden bir profesörü vekil bırakır.

MADDE 8. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarının öğretim, Eğitim ve yönetim işleri :

a) Okul genel kurulu;

b) Okul yönetim kurulu;

c) Okul müdürü

tarafından görülür.

MADDE 9. — Okul genel kurulu, bölüm genel kurullarının mürettep üyelerinden teşekkül eder. Okul genel kurullarının görevleri şunlardır :

a) Okulun akademik çalışmalarını ilgilendiren konularda teklif ve temennilerde bulunmak;

b) Okulun bütünü ve bütün şubeleri ilgilendiren ve onlara uygulanacak tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak;

c) Bütçe ile ilgili konularda mütalâa bildirmek;

d) Okul müdürünü seçmek.

Okul genel kurulu, müdürün başkanlığında mürettep üyenin çoğunluğu ile toplanır ve mü-

dür seçimi ayrık olmak üzere, kararlarını bulunanların çoğunluğu ile alır. Müdür seçimi yapılacak toplantılara kurulun en yaşlı üyesi başkanlık eder. Genel kurul normal olarak her yıl bir defa müdürün çağırması ile toplanır. Bunun dışında, mevcut bölümler sayısının en az yarısının istemesi veya müdürün gerekli göreceği olağan üstü hallerde müdür genel kurulu toplantıya çağırır.

MADDE 10. — Okul yönetim kurulu, okul müdürü ile öğretim görevine devam eden önceki müdür, öğretim ve yönetim müdür yardımcıları ve bölüm başkanları ile her bölüm genel kurulunun kendi üyeleri arasından bir yıl için seçeceği ikişer profesörden teşekkül eder.

Okul yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

a) Kanun, tüzük, genel kurul teklifleri ve yönetmelik hükümleri ile (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurul) kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak karar ve tedbirleri almak;

b) Bölümlerin hazırlayacakları bütçe tekliflerini de göz önünde tutarak müdürlükçe hazırlanacak bütçe tasarısına son şeklini vermek;

c) Okul müdürünün getireceği işleri inceliyerek karara bağlamak;

d) Bölüm profesörler ve yönetim kurullarından okul yönetim kuruluna getirilen kararları inceliyerek kesin karara bağlamak.

Okul yönetim kurulu, bölüm profesörler ve yönetim kurullarınca alınan kararlardan uygun görmediklerini, gerekçesiyle birlikte, ilgili kurula iade eder. Bu kurulların, okul yönetim kurullarınca belirtilecek süre içinde, yapacakları ikinci teklif üzerine kesin kararı okul yönetim kurulu verir.

Okul yönetim kurulu müdürün başkanlığında mürettep üye sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

MADDE 11. — Okul müdürü, okul genel kurulu tarafından, okulun aylıklı profesörleri arasında üç yıl için mürettep üye sayısının çoğunluğu ile seçilir ve Millî Eğitim Bakanınca tâyin edilir. Süresi dolan okul müdürü, arka arkaya üç defa olmamak şartıyla, yeniden seçilebilir. Okul müdürü okulun temsilcisidir. Müdürün görevleri şunlardır:

a) Okul genel kuruluna ve okul yönetim kuruluna başkanlık etmek ve bu kurulların kararlarını uygulamak;

b) Okulun yönetimle ilgili her türlü işlerini görmek;

c) Okul yönetim kurulunca onanan kanun, tüzük ve yönetmeliklerle bu kurul tarafından karara bağlanan şekilde bütçe, kadro, tâyin, terfi, izin, disiplin ve ödenekle ilgili hususları Millî Eğitim Bakanının onayına sunmak.

Müdür bütün bölümler üzerinde genel denetleme yetkisine sahiptir. Bu kanunla belirtilen görev ve yetkilerin kullanılmasına ve böylece okulun, yönetim, öğretim, eğitim, inceleme ve araştırma işlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlar. Müdür işi başında bulunmadığı zaman bölüm başkanlarından birini vekil bırakır.

MADDE 12. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları arası kurul) her Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunun Müdür ve bölüm başkanlarıyla her okulun genel kurulunun kendi üyeleri arasından iki yıl için mürettep üye sayısının salt çoğunluğu ile seçeceği birer profesörden kurulur. Bu kurula Millî Eğitim Bakanı veya Bakanın kurul üyeleri arasından seçeceği kimse başkanlık eder. Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları arası kurul toplantılarına Millî Eğitim Bakanının teknik öğretimi idare eden müsteşarı, Talim ve Terbiye Dairesi Başkanını veya görevlendireceği bir üye tabii üye olarak katılır. Ayrıca tüzel kişiliği haiz mühendis ve Mimar Odaları Birliğine dâhil odalardan gereği kadar temsilci, istişare maksadıyla toplantıya davet edilebilir.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarıarası kurul) yılda en az bir defa olmak üzere, Millî Eğitim Bakanının çarısı ile uygun göreceği yerde toplanır. Ayrıca, Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları müdürlerinin çoğunluğunun teklifi üzerine kurul onbeş gün içinde Millî Eğitim Bakanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Bu kurulun raportörlüğü, toplantının yapıldığı yerdeki Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulunun bölüm başkanlarından biri tarafından yapılır.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurul) un görevleri şunlardır :

a) Mühendislik ve mimarlık mesleklerine ait öğretim ve araştırma metotlarının memleket ölçüsünde gelişmesine imkân verecek konuları inceler ve karara bağlar.

b) Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları ile ilgili muadelet meseleleri, diploma dereceleri, ihtisas çalışmaları hakkında kararlar alır.

c) Yeniden açılacak Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları hakkında mütalâasını bildirir ve Millî Eğitim Bakanının bu müesseselerde ilk olarak görev alacak öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında teklifler yapar.

d) Muhtelif Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarının öğretim ve eğitim çalışmaları arasında koordinasyonu sağlayacak tedbirleri inceler ve karara bağlar.

e) Öğretim üyelerinin akademik unvan ve disiplin işleri ile ilgili olmak üzere yapacakları müracaatları inceleyerek kesin karara bağlar.

Üçüncü Bölüm: Öğretim heyeti

MADDE 13. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık yüksek okullarının öğretim heyeti (Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları profesörleri; Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları doçentleri); öğretim görevlileri, okutmanlar, uzmanlar ve asistanlardan teşekkül eder.

MADDE 14. — (Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları profesörleri), (Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları doçentleri) arasından ve bu hususta hazırlanmış olan tüzük gereğince seçilirler. Seçimde aranacak şartlar şunlardır :

a) En az beş yıl eylemli olarak Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarında veya diğer yüksek öğretim müesseselerinde doçentlik yapmış veya doçent unvanını kazandıktan sonra en az yedi yıl bir bilim veya meslek işinde çalışmış bulunmak (ancak, bu müddetin en az iki yılı Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları içinde eylemli doçentlikte geçmiş olmak şarttır.)

b) Bilimsel ve öğretim yeteneğini doçentlik imtihanını kazandıktan sonraki yayımları ve mesleki çalışmaları ile tanınmış olmak.

MADDE 15. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları profesörlerinin görevleri şunlardır :

a) Ders okutmak, imtihanları düzenliyerek yapmak veya yaptırmak,

b) Pratik çalışmaları ve proje çalışmalarını, uygulama, lâboratuvar ve seminerleri yönetmek ve lâboratuvarlarda araştırma ve deneyler yapmak ve yaptırmak,

c) Bilimsel teknik araştırmalar ve yayımlar yapmak ve yaptırmak,

d) Bölüm ve okul yönetim kurulları tarafından verilen işleri görmek.

MADDE 16. — Aynı dersin birden fazla profesörü varsa bunlardan biri, gereğine göre, okul yönetim kurulu veya bölüm profesörler kurulunca bu grup dersin ve uygulamalarının yönetimi ile görevlendirilir. Görevlendirilecek profesörlerin seçimi ve görevleri özel yönetmeliğinde belirtilir.

MADDE 17. — (Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulu doçentliği) sıfatı bu konuda gösterilen imtihanı başarmakla kazanılır. Doçentlik imtihanına girebilmek için adaydan Devlet memurlarında aranan şartlardan başka aşağıda yazılı olanlar aranır :

a) Öğretim görevi alacağı bilim kolu ile ilgili bir yüksek mühendislik veya yüksek mimarlık diplomasına, yahut üniversite veya üniversite muadili bir öğretim müessesesi diplomasına sahip olmak;

b) İhtisas dalı ile ilgili bir doktora yapmış olmak;

c) Doktor ünvanını kazandıktan sonra en az üç yıl kendi bilim veya meslek kolu ile ilgili bir işde çalışmış olmak;

d) Özel yönetmeliğinde belirtilen şartlara göre yapılacak bir yabancı bilim dili imtihanını başarmak;

e) Hazırladığı doçentlik tezi, Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından kabul edilmiş olmak.

MADDE 18. — Doçentlik imtihanları, yılda bir defa olmak üzere, Devlet mühendislik ve

mimarlık yüksek okulları arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından, yönetmeliğine uygun olarak yapılır. Bu imtihanı başaranlar (Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulu doçenti) ünvanını alırlar.

MADDE 19. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları doçentlerinin görevleri şunlardır :

Dersin yönetimi ile görevli profesörün göstereceği yolda :

a) Ders okutmak,

b) Lâboratuvar, pratik çalışma, uygulama ve proje çalışmaları ile seminerleri yönetmek;

c) Bilimsel ve teknik araştırma ve yayımlar yapmaktır.

MADDE 20. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları profesör ve doçentlerinin münhal kadrolara tâyinleri, bölüm profesörler kuruluna dâhil profesörlerin seçmesi ve okul yönetim kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanınca yapılır.

MADDE 21. — Sözleşme ile Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarında görevlendirilecek yabancı profesörlerle yerli ve yabancı uzmanlar, bölüm profesörler kurulunun teklifi ve okul yönetim kurulunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onamı ile tâyin olunurlar. Sözleşme sürelerinin bitmesi ile veya başka sebeplerle görevlerine son verilmesi de aynı usule bağlıdır. Sözleşmeli profesörler, öğretim görevlilerinin icrası bakımından, aylıklı profesörler için konulmuş olan hükümlere tâbidirler. Ancak bunlar Enstitü Müdürlüğü ve lâboratuvar şefliği ayrık olmak üzere idari görev alamazlar ve yönetim kurullarına giremezler.

MADDE 22. — Doçenti bulunmayan dersleri okutmak için kendi uzmanlık dallarındaki çalışma ve eserleriyle tanınmış kimseler (öğretim görevlisi) ünvanı ile memur edilebilirler. Öğretim görevlileri, bölüm ve okul yönetim kurullarının teklifi ve müdürün inhası ile Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre tâyin olunurlar. Bunların görevlerine son verilmesi de tâyinlerindeki usule bağlıdır.

MADDE 23. — Dil dersi öğretim ile görevlendirilecek okutmanların tâyinleri bölüm ve okul yönetim kurullarının teklifi ve müdürün

inhası üzerine, münhal öğretim görevlisi kadrolarından biri karşılık gösterilmek suretiyle Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre yapılır.

MADDE 24. — Asistanlar Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulunun ihtiyaçlarına ve (Asistanlık yönetmeliği) hükümlerine göre seçilirler. Yönetici profesör'ün ve ilgili bölüm yönetim kurulunun teklifi ve okul yönetim kurulunun onamı ile müdür tarafından tâyin edilirler ve en az bir, en çok iki yıl aday olarak çalışırlar. Başarısı yeter görülenlerin bağlı oldukları yönetici profesör veya bu görevi yapan öğretim üyesinin teklifi ve okul yönetim kurulu kararı ile asillikleri müdür tarafından onanır.

Asistanlar bağlı buldukları dersin ve bununla ilgili akademik çalışmaların yürütülmesinde yardımcıdırlar.

MADDE 25. — Doktora yapmamış olan asistanlar, asilliklerinin onandığı tarihten başlayarak dört yıl içinde doktora yapmakla veya bir yeterlik imtihanını vermekle mükelleftirler. Yönetici profesörün teklifi ile bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere, bir yıl uzatılabilir. Bunu, bu süre içinde sağlamayanların veya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarında asistan olarak çalışmakta devamları gerekli görülmiyenlerin tâyinlerindeki usule uygun olarak, asistanlıkla ilgileri kesilir.

Dördüncü Bölüm : Okul tazminatı ve mühendislik yüksek okulları dışında çalışma

MADDE 26. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları öğretim üyeleri, Devlet memurları için kabul edilmiş olan belli çalışma saatlerinde bu kanunda belirtilen görevleri yapmak üzere görevleri başında bulunmakla mükelleftirler.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında 27 nci maddeye göre resmî veya özel bir işi bulunmayan doçent ve profesörler ile asistanları aylıkları ile müdürlük, müdür yardımcılığı, bölüm başkanlığı, öğretim bürosu şefliği, lâboratuvar şefliği gibi okullar içinde alınan ücretli yönetim hizmetlerine ait ek görev tazminatından başka her ay aşağıda yazılı

miktarlar üzerinden (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu tazminatı) verilir.

Profesörlere	1 000	Lira
Doçentlere	600	«
Doktora yapmış asistanlara	300	«
Doktora yapmamış asistanlara	200	«

MADDE 27. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu profesör ve doçentlerinden istiyenler 26 nci maddede belirtilen tazminatı almamak ve haftada 10 saati aşmamak şartıyla, mesleklerine uygun olan serbest işleri yapabilirler. Ancak, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları profesör ve doçentlerinin üniversitelerle benzeri yüksek okullar ve kendi okullarında; üniversite ve benzeri yüksek okullar profesör ve doçentlerinin de Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında haftada 10 saati aşmamak üzere 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi esasları dâhilinde görev almaları halinde, bu görevlerden dolayı maaş veya ücret almaları, esas görevlerine ait tazminatlarına hâlel getirmez.

Beşinci Bölüm : Memur ve hizmetliler

MADDE 28. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunda müdürün emrinde : (Öğretim müdür yardımcısı) ile (Yönetim müdür yardımcısı) ve her türlü büro ve içişletme işlerini yapmak üzere (müdür yardımcıları) ile memur ve hizmetliler bulunur. Müdür yardımcıları ve diğer hizmetliler müdürlükçe seçilir ve tâyin edilir. Öğretim ve yönetim müdür yardımcıları ile diğer müdür yardımcıları profesör, doçent, öğretim görevlileri ve okutmanlar arasından seçilir.

MADDE 29. — Her bölüm başkanının emrinde, (Bölüm sekreteri) ile gereği kadar memur bulunur.

MADDE 30. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları kadrolarında gösterilen müdür yardımcıları, bölüm sekreterleri, lâboratuvar ve atelyelerin görevli elemanları ile diğer memur ve hizmetlilerin iş bölümleri ve çalışma alanları bir yönetmelikle belli edilir.

Altıncı bölüm : Disiplin işleri :

MADDE 31. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında öğretim heyeti ile

İlgili her türlü disiplin işleri okul yönetim kurulu tarafından incelenerek karara bağlanır.

MADDE 32. — Öğretim heyeti üyelerinden bu kanunla belirtilen öğretim ve eğitim görevlerini gerektiği gibi yerine getiremeyenlere veya meslek vekar ve haysiyetine yaraşmayan hareketlerde bulunana bölüm başkanının veya okul müdürünün veya bölüm yönetim kurulunun teklifi üzerine okul yönetim kurulunca, hareketlerinin kestirilecek ağırlığına ve aşağıdaki fıkralarda belirtilen hâllere göre şu disiplin cezaları verilir :

- a) Göreve dikkati çekme;
- b) Kusur bildirme : Görevini veya meslek vekar ve haysiyetini ilgilendiren hâllerden dolayı kusurlu sayılmaktır.
- c) İşten çekilmiş sayma : Tâyin edildiği göreve özürsüz olarak on gün içinde başlamıyanlar, sürekli olarak on gün veya bir öğretim yılı içinde toplamı 20 gün özürsüz olarak işi başına gelmeyenler hakkında uygulanır.

d) Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları öğretim heyetinden çıkarma : Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu öğretim meslekinde kalmaya yer bırakmıyacak kadar şeref ve haysiyet kırıcı bir suç işledikleri hükmen kesin şekilde sabit olanların bu meslekten çıkarılmasıdır. Bu gibilerin unvanlarının kaldırılması okul yönetim kurulunca karar altına alınır.

Yukarda yazılı cezalar okul yönetim kurulunca karar altına alınır; müdürlükçe yazı ile ilgiliye bildirilir ve (a) fıkrasından gayri cezalar sicile geçirilir.

MADDE 33. — Bölüm başkanları ve okul müdürleri hakkındaki disiplin cezaları Millî Eğitim Bakanı tarafından verilir.

MADDE 34. — Okul yönetim kurulunca verilen (Dikkati çekme) ve (Kusur bildirme) cezalarına, bildirme tarihinden başlayarak on gün içinde ilgililer tarafından itiraz edilebilir. Bu itirazlar Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurulda incelenir. Bu kurulun kararı kesin olup, buna karşı ilgililerin yetkili yargı mercilerine başvurma hakları saklıdır.

MADDE 35. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları öğretim üyelerinin görevleri dolayısıyla veya görevlerini yapma sırasında işledikleri suçlar üzerine «Memurin Muhake-

mat Kanunu» nun gerektirdiği ilk soruşturma, müdürün öğretim üyelerinden tâyin edeceği bir veya üç tahkikçi tarafından yapılır. Müdürler hakkında yapılacak soruşturma tahkikçilerini Millî Eğitim Bakanı tâyin eder. Soruşturma kâğıtları ve fezleke, Millî Eğitim Bakanı tarafından Danıştaya gönderilir. Yargılamanın gerekliliğine veya gereksizliğine Danıştay ilgili dairesince karar verilir. Bu kararlara ilgililer veya Millî Eğitim Bakanı tarafından yapılacak itirazlar, Danıştay Genel Kurulunca incelenerek son karara bağlanır.

MADDE 36. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları öğretim heyeti üyeleri bu kanunda yazılı sebep ve hükümler dışında görevlerinden çıkarılamazlar ve akademik unvanlarından yoksun edilemezler. Başka bir işe geçme ve çekilme yolu ile görevlerinden ayrılanlar akademik unvanlarını taşırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Malî hükümler

MADDE 37. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları malî bakımdan umumi muhasebe mevzuat ve usullerine tâbidir. İtâ âmiri okul müdürüdür. Tahakkuk memurlarını müdür tâyin eder.

MADDE 38. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarının bütçe hazırlıkları şu yolda yapılır:

- a) Okul merkez teşkilâtı ile buna bağlı hizmetlere mütaallik bütçe hazırlıklarını öğretim ve yönetim müdür yardımcılıkları;
- b) Bölüm ve bunlara bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını bölüm yönetim kurulları yapar ve her yıl Mayıs ayı sonuna kadar bitirerek okul yönetim kuruluna verir;

MADDE 39. — Bütçeye konulacak ödenekten Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarına gereği kadar döner sermaye verilir. Bu döner sermayenin bölümler arasında dağıtılması, gerekirse birinden diğerine aktarılması ilgililerin teklifi üzerine okul yönetim kurulunca yapılır.

MADDE 40. — Döner sermayenin hesap yılı malî yıldır ve bu sermayenin muameleleri 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir.

MADDE 41. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulu organları tarafından yapılan bilimsel ve teknik inceleme, araştırma ve yayımların gerektireceği her türlü giderler hakkında 2490 sayılı Kanun ve tadillerine ait hükümler uygulanmaz. Bu işlerde uygulanacak esaslar okul yönetim kurulunca belirtilir.

MADDE 42. — Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 4926 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair 58 sayılı Kanun ile 165 sayılı Kanundaki cetvellerde bulunan teknik okullara ait ilişik 1 ve 2 sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar kaldırılmış ve yerlerine Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları başlığı altında ilişik 3 ve 4 sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar konmuştur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

MADDE 43. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları öğretim heyeti bilimsel çalışmalar, araştırmalar veya dersleri ile ilgili araçların seçim ve temini maksadı ile memleket içi ve dışında gereken inceleme gezilerini yapmak gibi bilim ve meslek hizmetleri için bölüm profesörler kurulunun kararı okul yönetim kurulunun onamı ile bağlı oldukları okulun dışında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu yolda görevlendirilenler aylıklarını kendi okullarından almakla beraber başka yerlere gönderilmişlerse geçici görev yolluklarını, okul hesabına gönderdikleri takdirde kendi okullarından; başka daire ve idarelere istenmişlerse o daire ve idarelerden alırlar. Okul hesabına memleket dışına gönderilmeleri halinde kendilerine verilecek yolluklar hakiki yol masrafarı ödenmek ve gündelikleri memleket içi gündelikleri karşılığının beş katını aşmamak üzere okul yönetim kurulunca belirtilir, çalışmalarının gerektirdiği her çeşit idari ve teknik harcamalar ilgili bulunduğu bütçeden ödenir. Bu kanunun 26 ve 27 nei maddeleri bu gibiler hakkında da uygulanır. Okul öğretim heyeti üyelerinden her hangi birini üyenin kendi isteği ve ilgili bölüm profesörler ku-

rulunun karar ve teklifi ile başka yüksek öğretim müesseselerinin öğretim hizmetlerinde, iki yılı aşmamak şartıyla kendi kadrosu ile nakledilmek suretiyle görevlendirmeye okul yönetim kurulu adına müdür yetkilidir.

MADDE 44. — Yedeksubaylarla askerî memurlar hakkındaki 9 . 12 . 1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanununun 25 nei maddesinin 10 sayılı fıkrasında yazılı Millî Eğitim Bakanlığı mensupları arasında Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları öğretim heyeti üyeleri de eklenmiştir.

MADDE 45. — Devlet Mühendislik ve mimarlık yüksek okulları profesörlerinden öğretim görevini yapabilecek durumda buldukları bölüm profesörler kurulunun teklifi ve okul yönetim kurulunun onamı ile kabul olunanlar, 70 yaşına kadar (70 dâhil) görevlerine devam edebilirler.

MADDE 46. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulu öğretim heyeti mensupları ile memur ve hizmetlilerinin izinleri, gereğinde ilgili bölümlerin de mütalâaları göz önünde tutularak okul müdürlüklerince; müdürlerin izinleri ise Millî Eğitim Bakanınca verilir.

MADDE 47. — Bu kanun gereğince Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarında öğretim görevi alacak öğretim üyelerinin seçimlerinin ne yolda yapılacağı bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 48. — Okulca başka kurumlarda geçici olarak meslekleri ile ilgili bir işte çalışmak üzere görevlendirilen öğretim heyeti üyelerinin bu görevlerde geçirdikleri süre kıdemlerine sayılır.

MADDE 49. — Organ ve unvanlarla ilgili seçimler gizli oyla yapılır. Diğer oylamaların gizli veya açık cyla yapılacağı oylamayı yapan kurullarca kararlaştırılır.

MADDE 50. — Öğrencilerin okul öğretim ve yönetim organları ile olan ilgi ve münasebetleri özel bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 51. — Bu kanunun hüküm koymadığı durumlarda genel hükümlere uyulur.

Geçici hükümler :

GEÇİCİ MADDE 1. — İstanbul Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, müessesenin öğretim üye ve yardımcıları, personeli, tesisat ve teçhizatı ile (İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu) adı altında teşkilâtlandırılıp aralık vermeden faaliyetine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanun hükümlerine uygun olmak üzere Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarının ek kadro hükümleri uygulanmaya başlayınca kadar bu kanunun yayımı tarihinde yürürlükte bulunan «Teknik okullar» kadrolarının uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun gereğince kurulacak okul ve bölüm organları ile ilgili ilk seçimler bu kanunun eki olan kadroların uygulanmaya başlayacağı tarihten 30 gün evvel yapılır. Seçimler yapılmaya kadar İstanbul Teknik Okulundaki kurullar, müdür ve yardımcıları ve bölüm şefleri görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda geçici madde 8 de zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunanlardan bu müessesede toplam en az 18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış olanlara veyahut 12 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış ve ilgili olduğu dalda en az bir teknik veya bilimsel eser meydana getirmiş olanlardan yüksek öğrenim diplomasını haiz olanlara (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu Profesörü) unvanı verilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir yüksek öğrenim diplomasını ve öğretmen unvanını haiz ve geçici madde 8 de zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunup geçici madde 4 veya 14 teki Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu profesörlüğü şartlarını haiz olmayanlardan Devlet veya okulea yapılmış yabancı dil imtihanını başarı ile geçirmiş ve en az beş yıllık sürede müstakil ders vermek suretiyle öğretmenlik yapmış olanlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu doçenti) unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte birinci görevleri İstanbul Tek-

nik Okulunda olup da durumları geçici madde 4, 5 ve 8 hükümleri dışında kalanlar veya birinci görevi İstanbul Teknik Okulu dışında olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mezkûr okulda ek görevle öğretmenlik yapanlardan madde 14 te beyan edilen Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu profesörlüğü şartlarını gerçekleştirmiyenler kanunun yürürlüğe girmesiyle (Öğretim görevlisi) unvanı altında görevine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Madde 14 ve 17 hükümlerine göre asistan ve doçentlerin üst öğretim üyeliği derecesine geçirilmelerinde İstanbul Teknik Okulunda veya diğer öğretim müesseselerindeki kıdemleri hesaba katılır.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte. Teknik Okulunda sosyal bilimler öğretimi ile görevli olan öğretmenler «Öğretim görevlisi» ve yabancı dil öğretimi ile görevli olan öğretmenler de (Okutman) unvanı ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunda görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun 17 nci maddesinin (b) fıkrasında istenen doktora şartı, kanunun yayımı tarihinden itibaren 10 yıl müddetle aranmaz, ancak bunun yerine özel yönetmeliğine göre yapılacak yeterlik çalışmasını başarmak şarttır.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun yayımı sırasında İstanbul Teknik Okulu öğretim heyetine dâhil bulunanların, bu kanunun geçici hükümlerine göre intibakları, kanunun yayımı sırasında görevi başında bulunan okul kurulu tarafından yapılır.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadar İstanbul Teknik Okulundan Mühendislik ve Mimarlık diploması almış olanlar, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu mezunu sayılırlar ve bu okuldan mezun olacaklara verilecek diplomaların numaraları son diplomaya göre devam ettirilir.

MADDE 52. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Ancak, malî hükümler ve kadrolar kanunun yayımı tarihini takibeden malî yılbaşından itibaren uygulanır.

MADDE 53. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

1 SAYILI CETVEL

Teknik okulları

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
3	Profesör	32	1 500	8	Kütüphane Memuru	1	700
4	»	55	1 250	8	Muamele Şefi	6	700
5	»	83	1 100	8	Kâtip	2	700
6	»	125	950	9	»	12	600
6	Doçent	40	950	10	»	40	500
7	»	40	800	8	Ambar Şefi	6	700
9	Asistan	80	600	8	Ambar Memuru	3	700
10	»	40	500	9	»	3	600
11	»	30	450	9	İlâborant	16	600
3	Öğretmen	20	1 500	7	Doktor	3	950
4	»	30	1 250	8	»	1	800
5	»	68	1 100	5	Yata Yurdu Müdürü	4	1 100
6	»	80	950	8	»	4	700
7	»	80	800	8	Muamele Şefi	3	700
8	»	80	700	9	Memur	3	600
5	Stekreter	3	1 100	10	»	3	500
6	»	1	950	11	»	3	450
5	Muhasip	6	1 100	9	Ambar Depo Memuru	8	600
6	Büro Şefi	1	950	10	»	3	500
7	»	8	800	11	»	4	450
5	Kitaplık Şefi	3	1 100	8	Kâtip Hesap Memuru	1	700
7	»	1	800	9	»	1	600
8	»	3	700	11	»	1	450

2 SAYILI CETVEL

Teknik okulları

Müdür	4	300	Bölüm Şefi	20	150
Öğretim İşleri Müdür Yardımcısı	4	200	Müdür Yardımcısı	12	200
Yönetim İşleri Müdür Yardımcısı	4	200	Atelye Şefi	20	150
			Öğretim Büro Şefi	4	150

3 SAYILI CETVEL

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
1	Profesör	2	2 000	5	Kitaplık Şefi	3	1 100
2	»	5	1 750	7	»	1	800
3	»	32	1 500	8	»	1	700
4	»	55	1 250	9	Kitaplık Memuru	5	600
5	»	83	1 100	10	»	5	500
6	»	125	950	8	Muamelât Şefi	5	700
6	Doğent	40	950	8	Kâtip	5	700
7	»	40	800	9	»	15	600
9	Asistan	80	600	10	»	40	500
10	»	80	500	8	Ambar Şefi	5	700
11	»	60	450	8	Ambar Memuru	3	700
3	Öğretim Görevlisi	20	1 500	9	»	3	600
4	»	30	1 250	9	Lâborant	20	600
5	»	68	1 100	7	Doktor	3	950
6	»	80	950	8	»	2	800
7	»	80	800	5	Yatı Yurdu Müdürü	4	1 100
8	»	80	700	8	Yatı Yurdu Müdürü Yar-		
5	Sekreter	3	1 100		dımcısı	4	700
6	»	2	950	8	Muamelât Şefi	3	700
6	Bölüm Sekreteri	10	950	9	Memur	5	600
7	»	10	800	10	»	5	500
5	Muhasip	6	1 100	11	»	5	450
6	Büro Şefi	1	950	9	Ambar Depo Memuru	5	600
7	»	8	800	10	»	5	500
				11	»	5	450

4 SAYILI CETVEL

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları

Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
Müdür	5	400
Öğretim Müdür Yardımcısı	5	300
Yönetim Müdür Yardımcısı	5	300
Bölüm Başkanı	20	300
Müdür Yardımcısı	15	250
Lâboratuvar Şefi	20	200
Öğretim Büro Şefi	5	200

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Kanunu teklifi (2/361)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6842/2576*

8 . 10 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur. Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim. Saygılarımla.

*Fikret Turhangil
Cumhuriyet Senatosu
Başkanı Yerine
Başkanvekili*

5 . 10 . 1966

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri kanun teklifi ile gerekçe ve maddelere ait gerekçe 8 nüsha olarak takdim edilmiştir. Gereğinin ifasını saygı ile arz ve istirham ederim.

*Rifat Öztürkçine
Cumhuriyet Senatosu
İstanbul Üyesi*

DEVLET MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK AKADEMİLERİ KANUNU İÇİN

GENEL GEREKÇE

Memleketimiz çağdaş medeniyet seviyesine erişip ayak uydurabilmek için her alanda olduğu gibi teknik yönde de, zarureti tartışılmıyacak olan bir seferberlik halindedir.

Büyük ölçüde, yapı, yol, liman ve su inşaatı ile birlikte fabrikaların kurulması ve makinalı ziraatin geliştirilmesi üstün gayretleri gerektiren şartları ortaya çıkarmıştır. Bu işlerin gerçekleştirilmesinde projelerin hazırlanması için mütehasıs yabancı firmalara başvurulmaktadır. Gerek imar, gerekse endüstri alanlarındaki faaliyetlerimizin yürütülmesinde ileri memleketlerdeki bilimsel ve teknik araştırma zihniyet ve metotlarının en kısa bir zamanda teknik çalışma sistemimizin içine tam mânasiyle yerleşmesi icabettiği de muhakkaktır. Bu bakımdan mühendislik ve

mimarlık öğretimi veren yüksek dereceli okullarımızın memleket şartlarının gerektirdiği hacim ve seviyede teknik ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde de başlıca rol sahibi olmaları zaruri bir keyfiyettir. Esasen Batıda tekniğin gelişme safhaları incelenirse çok sayıda ve farklı karakter taşıyan yüksek dereceli öğretim müesseseleriyle araştırma enstitülerinin, tekâmül yolunda başlıca rolü oynadıkları görülür ve bir milletin kalkınması için yüksek öğretim müesseselerinin sağlam esaslara dayatılarak desteklenmesi ve donatılması icabettiği sonucuna varılır.

Zamanımızda mühendislik ve mimarlık öğretimi veren ileri bir bilim müessesesinde aşağıdaki şart ve özellikler görülmektedir :

1. Gelişen bir öğretim ancak metotlu ve sürekli araştırma çalışmaları ile paralel olarak yürütülmektedir.

2. Öğretim üyelerinin geliştirilmesi öğretim ve araştırma çalışmalarının fiilen varlığı ve sürekliliği ile sağlanmaktadır.

3. Teknik ve bilimsel problemlerin çözülmesinde resmî ve özel sektörle işbirliği yapmak ve işişari münasebetlerde bulunmak zaruridir.

4. Bilim ve tekniğin ilerleyişini adım adım takibetmek üzere geniş çapta bilimsel yayın faaliyeti gösterilmektedir.

5. Yabancı benzer müesseseler ile bilimsel işbirliği kurmak ve araştırma çalışmalarında dış âlemdeki gelişme ve problemlerden faydalanmak için onlar gibi teşkilâta sahip bulunmak gerekmektedir.

6. İş hayatının ve endüstrinin değişen ve gelişen şartlarına devamlı olarak uyabilmek ve ilerlemek imkânlarını geliştirebilmek için teşkilât ve müfredat değişikliklerinin kolaylıkla yapılmasını mümkün kılacak mevzuata ihtiyaç duyulmaktadır.

7. Çağdaş medeniyette en büyük rollerden birini oynadığında şüphe olmıyan tekniğin ve müspet fikirlerin memleket sathına yayılmasında, tekniğin bilim kurumlarına büyük sorumluluk payı düşmektedir.

Bu şartların ve özelliklerin gerçekleşmesi, bilimsel ve dolayısıyla idari bakımdan kendi kendine gelişebilen öğretim ve eğitim müesseselerinin kurulması ile mümkün olmuştur.

Türkiye’de halen mühendis ve mimar yetiştirmekte olan yüksek dereceli teknik okullardan İstanbul Teknik Okulu ve İstanbul Akşam Teknik Okulu ile 7475 sayılı Kanunla açılmaları kararlaştırılan İzmir ve Elâzığ teknik okullarının, 165 sayılı Kanunla açılması öngörülen Zonguldak Teknik Okulunun ve ileride açılmaları zaruri olan diğer yüksek dereceli teknik okulların açılmalarını ve sonra da gelişerek yaşamalarını sağlamak için (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) adı altında ve bu kanun teklifinde öngörülen hüviyette teşkilâtlandırılmaları gerekmektedir.

İstanbul Teknik Okulu ve İstanbul Akşam Teknik Okulu :

1911 yılında (Kondüktör Mektebi Âlisi) adı ile kurulan ve bilâhara (Nafia Fen Mektebi) olarak fen memuru yetiştirilmekteyken 1937 yılında mühendis ve mimar yetiştirmek üzere yeniden teşkilâtlandırılan, 1943 yılında yüksek dereceli bir okul haline getirilen ve 1959 yılında da yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık bölümlerini de açmış bulunan İstanbul Teknik Okulu, bünyesine aldığı değerli öğretim üyelerinin gayretleriyle kısa zamanda büyük ölçüde gelişmiş, öğrenci sayısı hızla artmış ve halen 1 400 ü bulmuştur.

Elektrik, harita ve kadastro, inşaat, makina mühendisliği ve mimarlık bölümlerinde dört yıl süreli mühendislik ve mimarlık öğretimini bir yüksek öğretim kurumu olarak başarı ile ifa etmekte olan İstanbul Teknik Okulundan şimdiye kadar 2 300 mühendis ve 280 mimar yetişmiştir. Bu okuldan mezun olan mühendis ve mimarlardan Amerika’ya gidenler, ora üniversitelerine bağlı mühendislik okullarında dört yıllık bir yüksek öğrenimle yetiştirilen (B. S. dereceli) mühendislere denk seviyede olduklarını imtihanla ispat etmiş bulduklarından, onbeş yıldan beri onlar gibi doğrudan doğruya (yüksek mühendislik öğrenimine kabul edilmekte ve gene Amerikan mühendisleri gibi, aynı süre içinde yüksek mühendis (M. S.) derecesini kazanabilmektedirler.

Bu sonuç, Amerika'daki yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirme sistemine benzeyen bir sistemi uygulayarak İstanbul Teknik Okulunda da yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirilmesinin lüzumunu göstermiştir. Böylece, meslekte ilerlemek isteyen üstün kabiliyetli mühendis ve mimarlarımıza, sistem değişikliği dolayısıyla İstanbul Teknik Üniversitesinde fazla sene kaybettikleri için dış memleketlere giderek döviz israfına sebeb olmadan bu imkânı sağlayabilme gayesiyle, İstanbul Teknik Okulunda 1959 - 1960 ders yılından itibaren, şimdilik 4 mühendislik ve bir de mimarlık dalında Amerikan sistemine benzer şekilde öğretim yapan yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık «ihtisas» sınıfları açılmıştır.

Bu sistem, yani ilk 4 yılda mühendis ve mimar yetiştirdikten sonra, bunlar arasından ancak bazı şartları yerine getirebilmiş olan sınırlı sayıda mühendis ve mimarın yüksek mühendis ve yüksek mimar olarak yetiştirilmesi yoluna gidilmesi, 5 yıllık bir öğretimle doğrudan doğruya yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirme sistemine nazaran çok daha ekonomik ve memleketin insan gücünün israfını önlemesi bakımından da çok daha yüksek verimli bir sistemdir.

Halen Orta - Doğu Teknik Üniversitesi ve (Robert College) de bu sistemle öğretim yapmaktadır. Ancak, İstanbul Teknik Okulunun bu kurumlardan farkı, mühendislik (B. S.) öğreniminde bu sistemin memleketimize adapte edilmiş ve memleket şartlarına daha uygun olan bir şeklini tatbik etmesidir. Gerçekten, Orta - Doğu Teknik Üniversitesi ve Robert College, aynen Amerika'da olduğu gibi, sanayinin ve piyasanın, okuldan çıkan mühendisi kendi şartlarına göre eğiteceği prensibini göz önünde tutarak mühendislik formasyonu vermekte ve bu sebepten mühendislikle ilgili bütün dersleri okutmak zorunda olmadığından bu okullarda haftalık toplam ders saati sayısı 30 un altında kalmaktadır. Halbuki, Türk sanayisinin ve piyاسasının henüz istenen seviyede eğitici bir duruma gelmemiş olması, okuldan yeni çıkan bir mühendisin tam salâhiyetle iş başlamasını gerektirmektedir. Böyle olunca da mühendislik formasyonunun temini süresinde yeteri kadar meslekî bilginin de verilmesi zaruri olmaktadır. İşte bu sebepten, İstanbul Teknik Okulu Amerikan sistemini, bu şartları göz önünde tutarak memleketimize adapte etmek suretiyle uygulamaktadır. Yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık «ihtisas bölümü» ise, Amerika'daki benzerlerine tamamen uymaktadır.

İstanbul Teknik Okulunda 1959 yılında açılmış olan bu «ihtisas» sınıflarına en az 4 yıllık yüksek dereceli mühendislik ve mimarlık okullarından mezun olanlar, belirli şartları yerine getirmek suretiyle kabul edilirler ve en az 1 yıllık bir öğretimden sonra da «yüksek mühendis» veya «yüksek mimar» diplomasını ve unvanını alırlar. Bu yıla kadar İstanbul Teknik Okulunun bu sınıflarından 200 kadar yüksek mühendis ve yüksek mimar diploma almıştır. Bu sınıflardaki öğretimin derecesi tamamen uluslararası standartlara uygun bulunmaktadır.

İstanbul Teknik Okulunun gerek yayın faaliyeti, gerekse öğrenci çalışmalarının meslekî muhassalası olarak ortaya çıkan projeler, öğretim metotlarının zindeliği ve öğretim üyelerinin evsafı bu okulun, memleketimizin yüksek öğretim seviyesinin ön safında yer aldığıının delilleri olarak gösterilebilir.

Bu okul mezunları, iş hayatına pek çabuk intibak etmekte ve üstün başarılar göstermektedirler. Büyük yatırımlara mal olan fabrika, santral ve çeşitli işletmeler gibi teknik tesislerin pek çoğunun başında teknik bakımdan sorumlu kimseler olarak bulunmakta ve pek de elverişli olmayan şartlar içinde bu tesisleri tam bir salâhiyetle işletip idare etmeyi başarabilmektedirler.

İstanbul Akşam Teknik Okuluna gelince, gündüzleri öğretim yapan İstanbul Teknik Okulu bünyesi içinde ve bu okulun bina, lâboratuvar, kütüphane ve diğer her türlü tesislerinden ve öğretim üyelerinden faydalanmak suretiyle, gündüzleri hayatlarını kazanmak zorunda bulunan teknik elemanların geceleri çalışarak meslekte daha fazla yükselmelerini sağlamak için 1959 yılında açılmıştır. İstanbul Teknik Okulu öğretim üyelerinin ağır yüklerine ek olan yeni sorumlulukları yüklenmeyi kabul etmeleri sayesinde, mühendislik öğretimi gibi zor bir öğretim dalında Türkiye'de ilk defa gerçekleştirilebilen bu gece öğretimi ile verilen mühendislik formasyonunun seviyesinin

uluslararası standartlara uygun olması için müfredat programları denk olarak düzenlenmiş, fakat geceleri çalışma saatlerinin daha az oluşu dolayısıyla, gündüz okulunda 4 yılda verilen mühendislik formasyonunun Akşam Teknik Okulunda ancak 5 yılda verilmesi mümkün olabilmektedir. Böylece, şimdilik yalnız İnşaat, Makina ve Elektrik mühendisliği dallarında 5 yıl süreli bir öğretimle mühendis yetiştirilmektedir. Bu okulun yüksek mühendislik veren «İhtisas» sınıfları yoktur. Fakat Akşam Teknik Okulundan diploma alan mühendisler, eşit şartlarla İstanbul Teknik Okulunun yüksek mühendislik ihtisas sınıflarına girebilirler.

Bu okulun halen 650 öğrencisi vardır ve şimdiye kadar 118 mühendis yetiştirmiştir.

Teklif edilen kanunla Akşam Teknik Okulunun müstakil bir yüksek okul hüviyeti ile değil, fakat Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin gece öğretimi yapan bir bölümü şeklinde çalışması öngörülmüştür.

Akşam Teknik Okulu, gündüzleri öğretim yapan İstanbul Teknik Okulunun tesislerinden, malzemesinden ve öğretim üyelerinden faydalandığı için Devlete son derece ucuza mal olmaktadır. 7 yıldan beri başarı ile çalışan bu kurum, üniversiteler dâhil olduğu halde bütün yüksek öğretim kurumlarına güzel bir örnek teşkil etmektedir. Nitekim, geçen yıl, Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde de, öğretim üyelerine çok daha iyi ve müsait şartlar tanımak suretiyle gece öğretimine başlayabilmek mümkün olmuştur.

İzmir ve Elâzığ Teknik okulları :

7475 sayılı Kanunla açılmaları kararlaştırılan İzmir ve Elâzığ Teknik okullarının faaliyete geçirilmeleri için lüzumlu bina ihtiyaçları az - çok giderilmişse de öğretim üyesi temininde büyük zorluklarla karşılaşmıştır. Son defa Millî Eğitim Bakanlığı bu okulların bilimsel ve idari yönetimini en eski ve tecrübeli Teknik Okulumuz olan İstanbul Teknik Okuluna vermişse de, biraz sonra aşağıda açıklanan sebepler dolayısıyla öğretim üyesi bulmaktaki sıkıntının, bu kanun teklifindeki çözüm yolları gerçekleşmediği takdirde, giderilemeyeceği görülmüştür.

Halen İzmir Teknik Okulunda bir tek Makina Mühendisliği dalının açılabilmesi imkânı hâsıl olmuş, fakat bu dalın da gelecek yıl ikinci sınıfının teşkili, gene teklif edilen kanunun getireceği imkânlarla bağlı kalmıştır.

Elâzığ Teknik Okulunda ilk merhalede Makina ve İnşaat Mühendisliği bölümlerinin açılması düşünülmüşse de mevcut şartlarla bu okulda değil ikinci sınıfları, hattâ ilk sınıfları açmak için bile gerekli öğretim üyelerinin teminine imkân bulunmamıştır.

Zonguldak Teknik Okulu ve Diğer Teknik Okullar :

165 sayılı Kanunla açılması kararlaştırılan Zonguldak Teknik Okulunun henüz bina ve tesislerinin projelerini hazırlama çalışmaları yapılmaktadır. Bina ve tesislerin hazırlanarak okulun öğretim faaliyetine geçmesi için en az 3 yıllık bir süreye ihtiyaç vardır. Bu bakımdan, öğretim üyesi temini için gerekli hazırlıkları yapmak üzere önümüzde, hiç olmazsa 3 yıllık bir zaman mevcut ise de, şimdiden teklif edilen kanunun getireceği imkânlar sağlanmaz ve gerekli tedbirler alınmazsa, bu okulun öğretime başlatılması da mümkün olamaz.

Bunlardan başka, memleketin çeşitli yerlerinde, (meselâ Samsun, Kayseri,... gibi), açılması tasarlanacak diğer yüksek dereceli Teknik Okullar için de bugün karar verilse bile, gene 4,5 yıllık bir süre sonunda bunlar gerçekleştirilebilir. Fakat, bütün bu okulların açılmalarının zaruri olduğu düşünülerek şimdiden, bu teklifle sağlanmak istenen imkânların gerçekleştirilmesi ve en önemli faktör olan öğretim üyelerini temin için lüzumlu olan hükümleri ve teminatı ihtiva eden bir işleyiş kanununun tedvini elzemdir.

Öğretim üyesi bulma zorluğu :

Yüksek dereceli teknik okullara öğretim elemanları bulmaktaki zorluğun başlıca sebeplerinden biri bu kurumlarda bilimsel çalışmaları fiilen zaruri kılan şartların ve tabiatıyla bu çalışmaları gerçekleştirecek maddi ve mânevi imkânların, bu okulların statülerinde açıkça yer almamış olmasıdır. Memleket hizmetinde büyük fedakârlıklara katlanan öğretim elemanlarının müessesenin ge-

lişmesine paralel olarak artan büyük yükü, bu elemanlar tarafından sadece bir hizmet zevki karşılığı olarak paylaşılmaktadır. Fakat, bu elemanlar hangi bilim seviyesinde olurlarsa olsunlar, benzeri müessese elemanlarının sahip buldukları pek çeşitli yetiştirme ve gelişme imkânlarından mahrumdurlar. Kuruma sadakat ve samimiyetle bağlanmış ve değerleri, memleket yüzeyinde fiilen vazife gören mezunlarla müşahhas ölçüsünü bulmuş-olan öğretim kadrosunun, hakiki hüviyetini ifade eden unvanları yoktur. İlk öğretim kademesinden itibaren kendi seviyesine kadar olan geniş fâsılada hiçbir unvan ayrılığı gözetilmemiş olması, bütün yüksek öğretimde olduğu gibi mühendislik okulları için de öğretim elemanlarını bu kurumlara çekecek unsurların dikkat dışı bırakılmış boşluklarından biridir.

Bu yüksek okullarda ders veren öğretim üyeleri ile asistanlarda aranan ilk formasyon yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık diplomalarını haiz bulunma şartı olduğuna göre ve gerek özel sektör ve gerekse devlet sektörünün çeşitli alanlarında bu formasyondaki kimselere temin olunan maddi imkânlar göz önünde tutulacak olursa, bunların yüksek dereceli teknik okullarda neden dolayı görev almak istemedikleri de kolayca anlaşılır.

Diğer taraftan, bu gibi mühendislik ve mimarlık eğitimi yapan yüksek dereceli teknik okullara öğretim üyesi yetiştiren bir özel kurum mevcut değildir ve olamaz. Bu öğretim üyeleri, yine kendi müesseseleri içinde, asistanlıktan başlayarak sıkı bir çalışma ve uzun yıllar sonunda yetişirler. Mesele halen, memleketimizde eski ve gelişmiş bir mühendislik okulu olan İstanbul Teknik Okulunda cari usule göre, öğretim üyesi olmak arzu eden hevesli ve kaabiliyetli genç yüksek mühendis ve yüksek mimarlar asistan unvanı ile bu okula alınarak en az 5 yıl asistanlıkta çalışmakta ve bu süre içinde bir yabancı dil imtihanı geçirmek, bir yeterlik çalışması hazırlayarak jüriye kabul ettirmek ve nihayet, bir deneme dersini de başarı ile vermek zorundadırlar. Ancak bundan sonra asistanlıktan (öğretmen) lige geçebilmektedirler. Halbuki, asistanlık akademik bir kademe olduğu halde, «öğretmen» unvanı sadece ilk ve orta öğretimde kullanılmaktadır. Başka memleketlerdeki mühendis yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının öğretim üyelerine doçent, profesör,... gibi akademik unvanlar verilmektedir. İstanbul Teknik Okulunda, yukarıda açıklanan şekilde akademik bir çalışmayı başarı ile ikmal eden bir asistan, bu başarısının mükâfatı olarak, akademik hiyerarşinin ilk kademesi olan asistanlığını kaybederek «öğretmen» unvanını almaktadır. Bundan başka, Barem Kanununa uygun olarak 500 lira maaş alan bu yüksek mühendis veya yüksek mimar asistanlara 439 sayılı Kanun gereğince ödenen 200 lira aylık tazminat da kesilir. Öğretim üyelerine ise her hangi bir tazminat verilmediğinden, bu başarılı elemanın aylık kazancı da böylece azalmış olur.

İşte bütün bu sebepler, ne maddi ve ne de mânevi bakımdan hiçbir cazip tarafı bulunmayan Teknik Okul öğretim üyeliğine istekli olacak değerli, genç elemanların temininde çekilen sıkıntının başlıca âmilidir.

Mevcut en eski Teknik Okulumuza, İstanbul gibi nisbeten teknik eleman ve öğretim üyesi temini daha kolay olan bir yerde kurulmuş olmasına rağmen öğretim üyesi ve asistan bulunmasında büyük güçlükler çekildiği göz önünde tutulursa, memleketimizin değişik yerlerinde açılması bir zaruret olarak ortaya çıkan yeni yüksek dereceli teknik okullara öğretim üyesi sağlanmasının hemen hemen imkânsız olacağı kolayca görülür.

İşte, teklif edilen kanunla bu güçlükleri ortadan kaldırarak mühendis yetiştiren yüksek dereceli okullarda öğretim üyeliği ve asistanlık görevlerini maddi ve mânevi bakımdan çekici hale sokacak yeni hükümler getirilmektedir.

Okulların adı :

Mühendis, yüksek mühendis, mimar ve yüksek mimar yetiştiren İstanbul Teknik Okulu ile bu okulun benzeri olarak açılması düşünülen diğer yüksek dereceli teknik okullara «Teknik Okul» adının verilmesi, teknik öğretim alanında çalışan ve orta dereceli okulları da içine alan genel bir deyim oluşu dolayısıyla, birçok karışık ve yanlış anlayışa sebeb olmaktadır.

Halen memleketimizde faaliyette bulunan ve yalnız mühendis ve mimar yetiştirmekte olan özel Teknik Okullar, Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilen «Özel Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları» adı ile tanınmakta oldukları halde, devlete bağlı ve Devletin sağladığı imkânlara dayanan, 55

yıllık geçmişi bulunan, yüksek mühendis ve yüksek mimar da yetiştiren İstanbul Teknik Okulunun ve bundan sonra açılacak benzerlerinin sadece «Teknik Okul» adı ile adlandırılması, bu okullara lâyük oldukları önemi ve değeri vermemek demek olacaktır.

Diğer taraftan, sınırlı bir okul sistemi dışında akademik ve üniversiter sistemin gerektirdiği çalışma metotlarını uygulayan bir yüksek öğretim kurumu olması dolayısıyla İstanbul Teknik Okuluna ve yeni açılacaklara «Okul» denmesi de gerçek hüviyetlerine uygun düşmeyecektir.

Bu bakımdan, bu kurumları Özel Mühendislik Okullarından ayırdederek Devlete bağlı olduklarını da açıkça göstermek için gerek İstanbul Teknik Okuluna ve gerekse ileride Devlet tarafından açılacak olan diğer mühendislik okullarına «Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi» adının verilmesi en doğru, gerçeğe ve hakkaniyete en uygun olan bir tutumun ifadesi olacaktır.

Kısaca, İstanbul Teknik Okulu, mühendislik öğretimi veren yüksek okulların haiz olmaları lâzımgeldiği belirtilmiş bulunan imkânlarla hakkiyle lâyük olduğunu ispat etmiş bir örnek olmak üzere mütalâa edilebilir. Buna göre, yukarıda 7 madde halinde arz olunan şart ve özelliklere bir an evvel intıbak ettirilmeye hak kazanmıştır.

Mühendis yetiştirmek üzere yeni açılacak yüksek dereceli okullara da inkişaf imkânları verilerek onların da kısa bir süre içinde aynı şartlara intıbak edecek duruma getirilmeleri zaruridir. Bu hususların gerçekleştirilmesi, yeni bir kuruluş ve işleyiş kanununun kabulü ile mümkün olacaktır. İşte bu kanun teklifi, bu amaca erişmek için hazırlanmıştır.

Bu kanun teklifine ekli kadro cetvelleri, Millî Eğitim Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürlüğüne ait kadro cetvellerinde «Teknik Okullar» başlığı altındaki kadroların hemen hemen aynıdır. Bu sebeple bu kanun teklifi Devlete yeni bir malî külfet de yüklememektedir.

MADDELER GEREKÇESİ

Birinci kısım (Madde 1 ve madde 2) :

Bu kısımda Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin fonksiyonu belirtilmektedir. Mühendis, mimar ve özel yönetmeliğe göre yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren, gereğine göre geceleri öğretim yapmak üzere akşam bölümleri de açabilen bu yüksek öğretim kurumları, genel gerekçede belirtilen sebepler muvacehesinde, gelişmelerini ve yaşamalarını sağlayacak olan bilimsel özerkliğe kavuşturulmalıdır. Hattâ, yeni açılması düşünülen üniversiteler ve yüksek okullar problemini görüşmek üzere Millî Eğitim Bakanının Başkanlığında Mart 1966 ayında toplanarak çalışmalarına devam eden ve son toplantısını 9 Mayıs 1966 tarihinde yapmış bulunan üniversiteler temsilcilerinin katıldıkları istişari kongrenin hazırladığı raporda, memleketimizde ön plânda mühendis ve mimar yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının açılması, bunların üniversiter bir statüye ve özerkliğe kavuşturulmaları, bir hükmi şahsiyet haline getirilmeleri ve bütçelerinin katma bütçeli olması tavsiye olunmuştur. Fakat biz, Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin, özellikle yeni açılacak olanlarının kuruluş gelişmeleri ve Devletle olan münasebetlerinin kendilerine yararlı olabilmesi için şimdilik, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olmalarını, fakat bilimsel bakımdan tam bir özerkliğe sahip bulunmalarını faydalı görüyoruz. Bu kurumların müstakbel gelişmeleri bakımından bilimsel özerklik zaruridir. Zira, Millî Eğitim Bakanlığı, cesitli mühendislik ihtisas dallarında ileri bir öğretim seviyesinin gereklerini yakından izleyip yetki ile karar verebilecek kapasitedeki elemanları kendi yönetim kadrosu içinde devamlı olarak toplayamaz ve yetersiz bir bilimsel müdahale ise, bu kurumların çağdaş tekniğin ilerlemelerine ayak uydurmalarını köstekler, geri kalmalarına sebeb olur.

Mühendis ve mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştirilmesi için konan minimum süreler, halen İstanbul Teknik Okulunda uygulanmakta olan sürelerdir ve esasen, dünya standartlarına göre tesbit edilmiş olduğundan, bu sürelerde bir değişiklik yapılması cihetine gidilmemiştir.

İkinci kısım (Madde 3, 4, 5, 6 ve 7) :

Bu kısım, akademilerin çeşitli organlarını târif ve bu organların görevlerini tesbit etmektedir.

Halen İstanbul Teknik Okulunda şube (yani bölüm) organı olarak mevcut bulunan Şube Kurulu ve Şube Şefi yerine, Bölüm Genel Kurulu, Bölüm Profesörler Kurulu, Bölüm Yönetim Kurulu ve Bölüm Başkanı konmuştur. Teklif olunan kanundaki Bölüm Genel Kurulu, şimdiki Şube Kurulunun eş değeri olup da Bölümün bütün öğretim üyelerinden teşekkül etmekte ve halbuki en basit işler için bile böyle geniş bir kurulun toplanması hem lüzumsuz bir enerji israfına ve vaktit kaybına sebebiyet vermekte, hem de çoğunluğun sağlanması her zaman mümkün olamamaktadır. İşte bunun için, bölümün genel yönetimine bir yön vermek ve yöneticileri seçmek üzere Genel Kurula istişari bir hüviyet tanınmış, ona mukabil daha kolay toplanabilen ve işleri daha çabuk görebilen 5 kişilik küçük bir Yönetim Kurulu düşünülmüştür. Bu suretle, meselâ her türlü formalitesi ikmal edilmiş olan bir öğrencinin mezuniyet kararının çıkarılması için Genel Kurulun toplanmasını beklemeye ihtiyaç kalmıyacak, Yönetim Kurulu gerekli kararı derhal alabilecektir.

Özet olarak, Bölüm Yönetim Kurulu, Bölümün her türlü işlerini görecektir. Yönetim Kurulu üyelerinin, demokratik nizamı uygun olarak seçimlerinin yapılması ise, Genel Kurula bırakılmıştır.

Bunun yanında bir de (Bölüm Profesörler Kurulu) düşünülmüştür. (Madde 5).

Bölüm Profesörler Kurulu, bölümün öğretim üyeleriyle ilgili konuları inceler ve karara bağlar. İçinde doçentlerin ve öğretim görevlilerinin de bulunacağı kalabalık bir Bölüm Genel Kurulunun veya sadece 5 kişiden kurulu olan Bölüm Yönetim Kurulunun bir profesör hakkında karar alması doğru olmayacağından, her hangi bir profesörle ilgili terfi, tâvin veya görevlendirme gibi konuları, yine ancak profesörlerden teşekkül eden bir kurulun inceleyerek karara bağlayabileceği düşünülmüş ve böyle bir (Profesörler Kurulu) nun ihdasına lüzum görülmüştür.

Bölüm Profesörler Kurulu, bölümün doçentleri hakkında da karar alabileceği için, bu kurulda iki doçentin de bulunmasının uygun olacağı mütalâa edilmiştir.

7 nci maddenin konusu olan (Bölüm Başkanı), halen İstanbul Teknik Okulundaki (Şube Şefi) nin yerine konmuştur. (Şube) ve (Şef) deyimleri yerine, Türkçe olan (Bölüm) ve (Başkan) kelimeleri kullanılmıştır.

Bölüm Başkanı, Yönetim Kurulu ile Bölüm Profesörler Kurulu ve Bölüm Genel Kurulu gibi kurullara Başkanlık edeceğinden, ve yönetmeliklerin hükümlerini ve çeşitli kurulların aldıkları kararları yürütme görevi ile görevlendirilmiş olduğundan, profesörler arasından ve Bölüm Genel Kurulu tarafından seçilmesi uygun olacaktır. Ayrıca, müessesenin Devlet ve Hükümetle olan ilişkileri bakımından, böylece seçilen Bölüm Başkanının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından da tasvip görmüş olması gerekeceği düşünülmüş ve 7 nci maddeye (seçilir ve Millî Eğitim Bakanlığınca atanır,) kaydı konmuştur.

Diğer taraftan, böyle idari bir görevin sürekli olarak belirli bir kimsenin omuzları üzerine yüklenmesini önlemek üzere, Bölüm Başkanının iki yıl için seçileceği ve aynı Başkanın da ancak arka arkaya iki defa seçilebileceği kaydı konmuştur.

İkinci kısım (Madde 8, 9, 10 ve 11)

Kendilerini yönetecek bir kimsenin seçiminin büyük bir çoğunluğun katılması ile yapılmasını sağlamak üzere Bölüm Başkanını seçecek olan Bölüm Genel Kurulunun üçte iki çoğunlukla toplanması şartı konmuştur.

8 nci madde, akademinin bütünü ile ilgili organları belirtmektedir.

9 ncu maddede söz konusu edilen (Akademi Genel Kurulu), bundan önce bölümler için açıldığı gibi, bütün bölümlerin genel kurullarının bir araya gelmesiyle teşekkül eden kalabalık ve dolayısıyla istişari bir kuruldur. Fakat, bütün akademinin başkanı ve temsilcisi olan Akademi Müdürünün seçiminin, kurumun bütün mensuplarının büyük bir çoğunluğunun müspet oyları ile yapılmış olmasını sağlamak üzere, Akademi Müdürünü seçme görevi bu Genel Kurula verilmiştir.

10 ncu maddedeki (Akademi Yönetim Kurulu), halen İstanbul Teknik Okulunda mevcut bulunan (Okul Kurulu) na benzeyen bir organdır. Yalnız, önceki Akademi Başkanının da bu kurulda bulunması, evvelece yapılan işler ve izlenen yönetim sistemi hakkında bilgisine başvurulması gerekeceği düşüncesiyle lüzumlu görülmüştür.

(Akademi Yönetim Kurulu) akademinin en yetkili organıdır. Bölümler arasında koordinasyonu sağlamak ve akademinin bütünü ile ilgili kararları almak bu kurulun görevidir.

(Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri) gibi bilimsel özerkliği bulunan ve memleketimizin teknik yönden gelişmesinde büyük görevleri bulunan yüksek öğretim kurumlarının başlarında bulunacak kimselerin o mevkilere, bu kurumların mensupları arasından seçimle getirilmelerinin, yönetimde ve çalışmalarda âhengi sağlayacağı ve kurumun demokratik yönden itibarını yükselteceği düşünülmüş, aynı zamanda müdürün, Millî Eğitim Bakanının bir bakımdan temsilcisi sıfatıyla Devletin sağlayacağı otoriteye de sahip bulunmasını temin için 11 nci maddeye (Millî Eğitim Bakanınca atanır) kaydı konmuştur.

Bölüm başkanları için olduğu gibi, müdürlük sorumluluğunun da bir tek şahsın omuzları üzerine sürekli olarak yükletilmemesi için, müdürlerin görev sürelerinin üç yıl olacağı, fakat her hangi bir müdürün arka arkaya bir defa seçilebileceği hükmü konmuştur.

Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerarası kurul (Madde 12) :

Üniversitelerdeki (Üniversitelerarası Kurul) ve İktisadi ve Ticari İlimler akademilerindeki (Akademilerarası Kurul) gibi, ilerde memleketimizin çeşitli bölgelerinde açılacak olan Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri arasında işbirliğini, koordinasyonu, yönetim ve eğitim beraberliğini, karşılıklı denetlemeyi ve Devletle olan teması sağlamak için Millî Eğitim Bakanının başkanlığında toplanan bir (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurul) un lüzumu aşikârdır. Akademilerden istenen görevlerin kendilerine iletilmesi bakımından, bu kurulda Millî Eğitim Bakanlığının teknik öğretimi yöneten müsteşarı ile talim ve terbiye dairesi başkanı veya temsilcisinin ve yapılan eğitime sanayiî isteklerini de göz önünde tutarak bir yön verilmesini sağlamak üzere tüzel kişiliği haiz Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden temsilcilerin istişari olarak katılmaları öngörülmüştür. Bu bakımdan, bu kurul, gelişmiş yabancı memleketlerin birçoğunda mühendis yetiştiren kurumlarda mevcut bulunan ve sanayiî temsilcilerini de içine alan (Geliştirme konseyleri) nin görevlerini de ifa edecek ve genel olarak, eğitime verilecek olan yönü de tesbit edecektir.

Üçüncü kısım (Madde 13 ilâ Madde 25) :

Kanun teklifinin bu kısmı (Öğretim heyeti) ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. Bütün dünya memleketlerinde mühendis, yüksek mühendis, mimar ve yüksek mimar yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının öğretim üyeleri akademik unvanlara sahiptirler. Şimdiye kadar yalnız bizim memleketimizde bu kuralın dışında kalınmış ve meselâ yıllardan beri memleketimize değerli mühendis ve mimarlarla yüksek mühendis ve yüksek mimarlar yetiştiren İstanbul Teknik Okulunun öğretim üyelerine sadece «öğretmen» adı verilmiştir. Bununla beraber, bu müessesede yine akademik hiyerarsinin ilk kademesi olan (asistanlık) mevcutsa da doçentlik ve profesörlük kademeleri mevcut değildir. Halbuki, asistanlıktan bir üst kademe olarak düşünülen akademik kademe öğretmenlik değil, doçentliktir.

Mühendislik öğretimi yapacak kurumların açılabilmesi ve gelişmesi için karşılaşılan en büyük zorluk, yeterli öğretim üyesi bulunması problemidir. Sadece, mühendislik mesleki için ücret istikrarının bulunduğu sıralarda öğretim üyesi olarak kendilerini vakfetmiş elemanların gayretleri ile yaşamakta olan İstanbul Teknik Okulu için bile yeni öğretim üyesi temini güçlüğü mevcudolduğuna göre, memleketin plânlı ekonomik gelişmesinin temelini teşkil eden mühendis ve mimarları yetiştirecek, teknik alanda gerekli araştırmaları yapacak ve memleket yüzeyine yayılacak olan yeni yüksek öğretim kurumlarını açabilmek için gerekli yüksek kaliteli öğretim üyelerinin temini, mevcut şartlarla hemen hemen imkânsızdır. Bu zorluk, ancak bu gibi mühendislik öğ

retimi yapan kurumlarda öğretim üyeliği meslekini maddi ve mânevi yönlerden çekici hale getirmekle bertaraf edilebilir.

İşte bu bakımdan, (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri) öğretim heyetine, diğer memleketlerdeki benzerlerinde olduğu gibi, akademik unvanların verilmesi ve asistanlıktan sonra doçentlik ve profesörlük kademelerinin ihdası öngörülmüş, ayrıca, bu kurumlara bütün zamanlarını ayıramıyan, fakat bilgi ve tecrübelerinden faydalanılmak istenen elemanlar bulunduğu takdirde bunların da (Öğretim görevlisi) olarak istihdam edilmeleri düşünülmüştür.

Böyle bir kurumda, doğrudan doğruya mühendislik formasyonu ile ilgili olmıyan yabancı dil dersleri okutacaklara, diğer meslek dersleri öğretim üyelerinden farklı olarak ve benzeri kurumlarda da alışıldığı gibi (Okutman) unvanı verilmesi, lâboratuvarlardaki çalışmalarda ve benzeri işlerde istihdam edilmek üzere akademik formasyona sahibolmıyan teknik personelin de (Uzman) adı ile çalıştırılmaları öngörülmüştür.

Asistanların doçent ve daha sonra profesör olabilmeleri için meselâ, doktora veya bir yeterlik çalışması yapmak, yabancı dil imtihanı geçirmek, bir eser meydana getirmek, gibi belirli akademik çalışmaları yerine getirmiş olmaları şartı konmuş olup, özet olarak asistanlıktan profesörlüğe kadar her kademe için aranacak şartların, en az benzeri akademik kurumlarda arananlardan farklı olmamasına dikkat edilmiştir. Bunlara ilâveten, veni açılacak akademilere mevcut akademilerden öğretim üyesi gönderebilme imkânlarını da sağlamak için, ileride (Gececi maddeler) dekilerden başka, ayrıca 14 nci maddenin a) bendine de bir doçentin profesör olabilmesi için, (İki yılı mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademi de olmak üzere en az beş yıl eylemli veya eylemsiz olarak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde doçentlik yapmış olmak) şartı konmuştur.

Öğretim üyeliği özelliklerini haiz olmakla beraber sürekli olarak kurumun esas kadrosuna alınmaları mümkün olmıyan değerli elemanlar mevcut bulunduğu zaman, bunlardan belirli bir süre için faydalanmak istendiği takdirde, sözleşmeli olarak çalıştırılmaları imkânı da madde 21 de düşünülmüştür. Bu maddeye göre, sözleşmeli olarak, yabancı uyruklu profesörler getirmek de mümkün olacaktır.

Dördüncü kısım (Madde 26, 27 ve 28) :

Öğretim üyelerinin zamanlarını Akademiye ayırmaları ve ayrıca, yukarıda belirtildiği gibi, mânevi çekicilik yanında maddi çekiciliği de artırmak için öğretim üyelerine, buldukları kademeğe göre (Akademi tazminatı) adı altında bir ek ücret verilmesi düşünülmüştür. Zira, her biri en az bir yüksek mühendis veya yüksek mimar olan bu öğretim üyeleri, özel sektörü bir tarafa bırakınız, Devlet sektörünün bile Millî Eğitim Bakanlığı dışında kalan istihdam alanlarında çalıştırıldıkları takdirde, yevmiyeli personel yönetmeliği hükümlerine göre oldukça yüksek ücretler alabildikleri göz önünde tutulursa, bu formasyondaki öğretim üyelerini daha az bir ücretle cezbederek öğretim hizmetinde çalıştırmamanın mümkün olamayacağı aşikârdır.

İşte bu bakımdan, mânevi çekicilik yanında maddi çekiciliği de sağlamak gayesi ile, teklife (Akademi Tazminatı) ile ilgili hükümler konmuştur.

Bu Akademilerin geceleri öğretim yapan bölümleri de bulunduğu takdirde, gece öğretiminin güçlüğü göz önünde tutularak, Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde gece öğretimi yapılması için öğretim üyelerine ödenen ücretleri belirten kanundaki hükümlere paralel olmak üzere teklifte 28 nci madde yer almış bulunmaktadır. Yeni açılacak akademilerin öğretim üyesi ihtiyacını, bu akademilerin esas öğretim üyeleri yetişinceye kadar mevcut akademilerdeki öğretim üyeleriyle karşılamak için Karadeniz Teknik Üniversitesine ait kanunda olduğu gibi, başka bir Akademi geçici olarak görevlendirilecek öğretim üyelerine brüt maaşlarının % 75 i nisbetinde mahrumiyet ödeneği verilmesi öngörülerek bu husus 27 nci maddede belirtilmiştir.

Beşinci kısım (Madde 29, 30 ve 31) :

Bu kısımda kurumun çalışabilmesi için lüzumlu personele ait hükümler bulunmaktadır. Üniversiter sistemdeki kurumlarda bir (Genel sekreter) mevcutsa da (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) nde kurumun dışından alınacak akademik formasyonu bulunmıyan bir kimse yerine, öğretim

ve yönetim işleriyle meşgul olan iki Müdür Yardımcısı bulunmasının ve bunların öğretim heyeti arasından müdür tarafından seçilmelerinin, kurumun işlerini daha iyi kavramaları ve öğrencilerle olan münasebetlerin selâmetle yürütülmesi bakımından daha faydalı olacağı düşünülmüştür. Dolayısıyla, kanun teklifinde (genel sekreter) e yer verilmemiştir.

Altıncı kısım (Madde 32, 33, 34, 35, 36 ve 37) :

Bu kısımdaki 6 madde, disiplin işleriyle ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. Bu hükümler, Memurin Muhakemat Kanunu gereğince yapılması gereken soruşturma ve kovuşturmalarda dışında kalan disiplin cezalarını belirtmekte olup üniversitelerle İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerine uygulanan hükümlerden farklı değildir.

Yedinci kısım (Madde 38, 39, 40, 41, 42 ve 43) :

Bu kısımda malî hükümlere ait maddeler yer almıştır. Bütçenin nasıl hazırlanacağı, tahakkuk ve ita âmirleri hakkında kayıtlar konmuştur. Önemli bir husus, 40 ncı maddede belirtilmiştir. Bu madde, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde bir döner sermayenin tesis olunması ile ilgilidir. Gerçekten, bu akademiler gibi bilimsel ve teknik kurumların sanayi ile işbirliği yapmaları hem kendi gelişmeleri, hem de memleket sanayiine yol göstermeleri bakımından zaruridir. Bu işbirliğinin en tabii bir sonucu olarak, kurumun lâboratuvarlarında sanayicilerin karşılaştıkları müşkülleri çözecek deneme ve araştırmaların yapılmasıdır. Akademiler, memleket sanayiinin karşılaştığı problemleri çözerken, yaptığı bu çalışmaların karşılığı olarak kendi yönünden de lâboratuvarlarının ve teçhizatının zenginleşerek gelişmesini sağlayabilmelidir. İşte, 40 ncı madde bu imkânı sağlayacak olan bir döner sermayenin bu kurumlara verilmesini âmirdir.

Diğer taraftan, bu gibi kurumların yapacakları bilimsel çalışma ve araştırmalar malî mevzuatın kısır hükümleriyle sınırlandırıldığı takdirde istenen ve beklenen sonuçları almaya imkân bulunamaz. Bu sebeple, 42 ncı maddede belirtildiği gibi, bu kurumlar tarafından yapılan bilimsel ve teknik incelemelerle araştırma ve yayımların gerektireceği her türlü giderler hakkında 2490 savılı Artırma ve Eksiltme Kanunu ile bu kanunun tadillerine ait hükümlerin uygulanmayacağı kaydı konmuştur.

Sekizinci kısım (Madde 44, ilâ 55) :

44 ncü madde, pek zor yetişen bilgili teknik elemanlar sınıfına dâhil bulunan Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyelerinden, memleketin her alanında gerektiği zaman faydalanabilmek için tedvin edilmiştir. Bu elemanlardan beklenen faydalanmayı sağlayabilmek için araştırma ve inceleme çalışmalarında kendilerine geniş bir serbesti tanımak zorunluğu vardır.

46 ncı madde emekliye ayrılma ile ilgilidir. Kafasıyla çalışan kimseler bütün dünyada çok ileri yaşlara kadar faal durumlarını muhafaza etmektedirler. Avrupa'da 80 in üstündeki yaşlarda büyük başarılar elde eden ve kendilerinden çok faydalanılan profesörler mevcuttur. Esasen, bir bilim adamı, bedenen çalışan bir kimseden çok daha uzun süre sağlam bir beyinle yaşayabilmektedir. Memleketimizde zaten sayıları çok az olan teknik alandaki bilim adamlarından maksimum verim alabilmek için, kendilerinden yararlanıldığı sürece çalışabilmelerini sağlamak gereklidir. İşte bu maksatla, mühendislik akademilerindeki profesörlerin sağlık durumları elverdiği takdirde 70 yaşına kadar eylemli olarak çalıştırılmaları için 46 ncı madde bu kanun teklifi içine konmuştur.

Bu kanun teklifi, yeni açılacak mühendislik ve mimarlık akademilerinin gelişmelerini 52 ncı madde hükümleriyle sağlamaktadır. Yeni açılacak bir akademi, bu teklifin geçici hükümler kısmında söz konusu edilen İstanbul Teknik Okulunun halen bulunduğu ileri bir durumda olamayacağından ve kendi haline bırakıldığı takdirde uzun yıllar zarfında kendinden beklenen gelişmeyi gerçekleştiremeyeceği aşikâr olduğundan, böyle genç bir akademiyi daha eski ve tecrübeli başka bir akademinin yönetimine vermek doğru olacaktır. Nitekim, son açılan İzmir Teknik Okulu ile açılması düşünülen Elâzığ Teknik Okulu, eski ve denenmiş bir kurum olan İstanbul Teknik Okulunun himayesi altına verilmiştir. Karadeniz Teknik Üniversitesi aynı şekilde İstanbul Üniversitesi ile İstanbul Teknik Üniversitesinden yardım görmektedir. Bu yardım ve desteklerle gelişen bir Mühendislik ve Mimarlık Akademisi de yeni açılan başka bir akademinin gelişmesini sağlayacak ve bu olay, atomlararası zincirleme reaksiyonlargaibi yayılarak genişliyebilecektir.

53 nci madde de, 52 nci madde gibi, yeni açılacak akademilerle ilgilidir. Esasen yüksek mühendis ve yüksek mimar sayısının mühendis ve mimar sayısından daha az olması teknik hiyerarşi piramidinin teşekkülü için zaruri olduğundan, yetiştirilecek yüksek mühendis ve yüksek mimarların sayılarının az, fakat kalitelerinin çok iyi olmasını sağlamak üzere yeni açılacak akademilerde bu elemanları yetiştirecek sınıfların açılmasını bâzı kayıt ve şartlara bağlı tutmak doğru ve yerinde bir tedbir olacaktır.

Geçici hükümler (Madde 1 ilâ 11) :

Geçici hükümler, halen memleketimizde üniversiteler dışında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak mühendis, mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren yegâne yüksek öğretim kurumu olan İstanbul (Yıldız) Teknik Okulunun bu kanun hükümlerine nasıl intibak ettirileceğini belirtmek için düzenlenmiştir.

Bugüne kadar yetiştirdiği mühendis ve mimarların ve 1959 da açılan ihtisas sınıflarında yetişen yüksek mühendis ve yüksek mimarların kaliteleriyle hakikaten gelişmiş ve tecrübeli bir kurum olduğunu ispat etmiş bulunan İstanbul Teknik Okulu bugünkü seviyesine, yıllardan beri feragatle çalışan öğretim üyelerinin gösterdikleri gayret ve fedakârlıklarla erişmiş bulunmaktadır.

Geçici madde 4, yıllardan beri bu kurumda çalışan değerli öğretim üyelerinden en az 18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış olanlara ve teknik veya bilimsel bir eser meydana getirmiş olanlardan da 12 yıl müstakil ders vererek öğretmenlik görevini ifa etmiş olanlara (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Profesörü) unvanının verilmesini âmirdir. Aynı şekilde Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Doçenti unvanını alabilmek için ise, bir yabancı dil imtihanını başarı ile geçirmiş olmak şartıyla, minimum müstakil ders vermiş olma süresi 5 yıl olarak tesbit olunmuştur.

Bu şartları yerine getirmemiş olanlar için belirli bir süre sonunda aynı unvanları elde etmek imkânı mevcuttur. Fakat bu gibilere bu imkânlar verilirken, Hükümetin İstanbul dışında ve memleketin çeşitli yerlerinde açmayı tasarladığı mühendis yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına öğretim üyesi temini probleminin de çözümlenmesi düşünülmüş ve Geçici madde 7 de belirtildiği gibi 12 yıl öğretmenlik yaptığı halde bilimsel bir eser meydana getirmemiş olanların 3 yıl içinde bir eser meydana getirmek ve bu üç yılın bir yılını mensup bulunduğu Akademi dışındaki bir Akademi de öğretim görevi ile geçirmek şartıyla profesörlüğe geçebilecekleri ve aynı şekilde, 5 yıllık süreyi doldurmamış bulunan kimselerin de başka bir Akademi de görev almak şartıyla doçent olabilecekleri kaydı mevcuttur. Bu madde, İstanbul Teknik Okulundaki bâzı öğretim üyelerinin yeni açılacak akademilerde çalışmalarını ve dolayısıyla bu akademilerin açılabilmesini sağlayacaktır.

Geçici madde 10, intibak için zaruri olan bir hükmü ihtiva etmektedir. Nitekim bu kayıt, evvelce İstanbul Yüksek Mühendis Mektebi, İstanbul Teknik Üniversitesi haline geçirilirken aynen uygulanmıştır.

**Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri
kanun teklifi**

BİRİNCİ KISIM

Genel hükümler

MADDE 1. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri mühendis, mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, bilimsel özelliği olan yüksek dereceli öğretim ve araştırma kurumlarıdır.

Mühendis ve mimarlık bölümlerinin süresi en az dört yıl, tamamen denk programlarla geceleri öğretim yapan bölümlerinin süresi ise en az 5 yıldır.

Özel yönetmeliğine göre belirli şartları yerine getirmiş mühendis ve mimarları yüksek mühendis ve yüksek mimar seviyesine çıkarmak olan bölümlerinin süresi ise en az bir yıldır.

MADDE 2. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri, mühendislik ve mimarlık mesleklerinde ve bu mesleklerle ilgili konularda öğretim ve araştırma yapan çeşitli bölümlerden, enstitü ve diğer bilimsel kurumlardan teşekkül eder. Bu teşekküllerin kurulması, kaldırılması, değiştirilmesi ve yönetim esasları okul yönetim kurulunun teklifi ve Millî Eğitim Bakanlığının onamı ile yapılır.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş

I - Bölümlerin organları :

MADDE 3. — Bölümlerin organları şunlardır :

- a) Bölüm genel kurulu,
- b) Bölüm profesörler kurulu,
- c) Bölüm yönetim kurulu,
- d) Bölüm başkanı.

MADDE 4. — Bölüm genel kurulu o bölümün profesörleri ve doçentleriyle bir dersin öğretiminden başlıbaşına sorumlu olan öğretim görevlilerinden teşekkül eder.

Bölüm genel kurulunun görevleri şunlardır:
a) Bölümün akademik çalışmalarını ilgilendiren konularla bölümde kürsü ve sair bilimsel kurumların teşkili için teklif ve temennilerde bulunmak,

b) Tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak,

c) Bütçe, kadro ve ödeneklerle ilgili konularda mütalâa bildirmek,

d) Bölüm başkanı ve bölüm ve akademi yönetim kurulu üyelerini seçmek.

Bölüm genel kurulları, mürettep üyenin çoğunluğu ile toplanır ve bölüm başkanı ayrık olmak üzere, kararlarını bulunanların çoğunluğu ile alır. Genel kurul normal olarak her yıl yılda bir defa bölüm başkanının çağırışı ile toplanır. Bunun dışında, bölüm mürettep üye sayısının en az üçte birinin yazılı isteği üzerine bölüm başkanı, genel kurulu toplantıya çağırır.

MADDE 5. — Bölüm profesörler kurulu, profesörler ile doçentlerin kendi aralarından seçecekleri iki doçent ve profesörü bulunmayan derslerin akademik bakımdan kıdemli olan doçentinden kurulur.

Bölüm profesörler kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölüm profesör ve doçentlerinin tâyin ve terfilerine esas olacak kararı almak;

b) Geçici olarak görevlendirilecek öğretim üyelerinin seçimini yapmak.

Bölüm profesörler kurulu iki ayda bir mürettep üye sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

MADDE 6. — Bölüm yönetim kurulu, görevi başında bulunan başkan, öğretim görevine devam eden önceki başkan, bölüm genel kurulunun iki yıl için kendi üyeleri arasından seçeceği iki profesör ve bir doçentten kurulur. Önceki başkan mevcudolmadığı takdirde yerine bir profesör seçilir.

Bölüm yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Bölüm genel kurulunun tekliflerini in-

celemek ve gereğine göre yeni teklifler hazırlamak;

b) Bölüm başkanının getireceği işleri inceleyerek karara bağlamak ve yapması gereken bütün işlerde kendisine yardım etmek;

c) Akademi yönetmeliklerinin bölümlerle ilgili hükümlerini yerine getirmek;

d) Bölümün ve bölüme bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını yapmak.

Bölüm yönetim kurulları, kararlarını mürettep üye sayısının çoğunluğu ile alırlar. Bu kararlar, bölüm yönetimi ile ilgili yönetmelikler hükümlerine göre doğrudan doğruya veya Akademi Yönetim Kurulundan geçirilmek suretiyle kesinleşir.

MADDE 7. — Bölüm başkanı, bölüm genel kurulunca ve mürettep üye sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile yapacağı toplantıda bölüm profesörleri arasından mevcudun çoğunluğu ile iki yıl için seçilir ve Millî Eğitim Bakanlığınca atanır. Bölüm başkanı, arka arkaya ancak iki defa seçilebilir.

Bölüm başkanının görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulu, bölüm profesörler kurulu ve bölüm yönetim kurulunu toplantıya çağırmak ve başkanlık etmek ve bu kurullarda alınan kararları gereğine göre, uygulamak veya yürütmek;

b) Yönetmeliklerin bölümlere verdiği yönetim ve öğretim işlerini yürütmek.

Bölüm başkanı görevi başında bulunmadığı zaman yönetim kurulu üyelerinden bir profesörü vekil bırakır.

MADDE 8. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin Öğretim, Eğitim ve yönetim işleri:

a) Akademi genel kurulu;

b) Akademi yönetim kurulu;

c) Akademi Müdürü

tarafından görülür.

MADDE 9. — Akademi genel kurulu, bölüm genel kurullarının mürettep üyelerinden teşekkül eder. Akademi genel kurullarının görevleri şunlardır :

a) Akademinin bilimsel çalışmalarını ilgilendiren konularda teklif ve temennilerde bulunmak;

b) Akademinin bütününü ve bütün bölümleri ilgilendiren ve onlarca uygulanacak tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak;

c) Bütçe ile ilgili konularda mütalâa bildirmek;

d) Akademi Müdürünü seçmek.

Akademi genel kurulu, Müdürün başkanlığında mürettep üyenin çoğunluğu ile toplanır ve müdür seçimi ayrık olmak üzere, kararlarını bulunanların çoğunluğu ile alır. Müdür seçimi yapılacak toplantılara kurulun en yaşlı üyesi başkanlık eder. Genel kurul normal olarak her yıl bir defa müdürün çağrısı ile toplanır. Bunun dışında, mevcut bölümler sayısının en az yarısının istemesi veya müdürün gerekli göreceği olağanüstü hallerde müdür genel kurulu toplantıya çağırır.

MADDE 10. — Akademi yönetim kurulu, Akademi Müdürü ile öğretim görevine devam eden önceki müdür, öğretim ve yönetim müdür yardımcıları ve bölüm başkanları ile her bölüm genel kurulunun kendi üyeleri arasından bir yıl için seçeceği ikişer profesör'den teşekkül eder.

Akademi yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

a) Kanun, tüzük, genel kurul teklifleri ve yönetmelik hükümleri ile (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri arası kurul) kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak karar ve tedbirleri almak;

b) Bölümlerin hazırlayacakları bütçe tekliflerini de göz önünde tutarak Müdürlükçe hazırlanacak bütçe tasarısına son şeklini vermek;

c) Akademi Müdürünün getireceği işleri inceleyerek karara bağlamak;

d) Bölüm profesörler ve yönetim kurullarından Akademi Yönetim Kuruluna getirilen kararları inceleyerek kesin karara bağlamak;

Akademi yönetim kurulu, bölüm profesörler ve yönetim kurullarınca alınan kararlardan uygun gönmediklerini, gerekçesiyle birlikte, ilgili kurula iade eder. Bu kurulların, Akademi yönetim kurullarınca belirtilecek süre içinde, yapacakları ikinci teklif üzerine kesin kararı Akademi Yönetim Kurulu verir.

Akademi Yönetim Kurulu Müdürün başkanlığında mürettep üye sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

MADDE 11. — Akademi Müdürü, Akademi Genel Kurulu tarafından, Akademinin aylıklı profesörleri arasından üç yıl için mürettep üye sayısının çoğunluğu ile seçilir ve Millî Eğitim Bakanınca atanır. Süresi dolan Akademi Müdürü, arka arkaya iki defa seçilebilir. Akademi Müdürü okulun temsilcisidir.

Müdürün görevleri şunlardır :

a) Akademi genel kuruluna ve Akademi Yönetim Kuruluna başkanlık etmek ve bu kurulların kararlarını uygulamak;

b) Akademinin yönetimle ilgili her türlü işlerini görmek;

c) Akademi Yönetim Kurulunca onanan Kanun tüzük ve yönetmeliklerle bu kurul tarafından karara bağlanan şekilde bütçe, kadro, tayin, terfi, izin, disiplin ve ödenekle ilgili hususları Millî Eğitim Bakanının onayına sunmak.

Müdür bütün bölümler üzerinde genel denetleme yetkisine sahiptir. Bu kanunla belirtilen görev ve yetkilerin kullanılmasını ve böylece Akademinin yönetim, öğretim, eğitim, inceleme ve araştırma işlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlar. Müdür işi başında bulunmadığı zaman bölüm başkanlarından birini vekil bırakır.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri arası kurul

MADDE 12. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri arası kurul) her Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin Müdür ve bölüm başkanlarıyla her Akademinin genel kurulunun kendi üyeleri arasından iki yıl için mürettep üye sayısının salt çoğunluğu ile seçeceği birer profesörden kurulur. Bu kurula Millî Eğitim Bakanı veya Bakanın kurul üyeleri arasından seçeceği kimse başkanlık eder. Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurul toplantılarına Millî Eğitim Bakanının teknik öğretimi idare eden müsteşarı Tâlim ve Terbiye Dairesi Başkanı veya görevlendireceği bir üye tabii üye olarak katılır. Ayrıca, meslek kademeleri arasındaki ahengin temi-

ni bakımından, aynı meslek formasyonunu veren kurumlar ile tüzel kişiliği haiz mühendis ve mimar odaları birliğine dâhil odalardan gereği kadar temsilci, istişare maksadı ile toplantıya davet edilebilir.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurul) yılda en az bir defa olmak üzere, Millî Eğitim Bakanının çağrısı ile uygun göreceği yerde toplanır. Ayrıca, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri müdürlerinin çoğunluğunun teklifi üzerine kurul onbeş gün içinde Millî Eğitim Bakanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Bu kurulun raporluluğu, toplantının yapıldığı yerdeki Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin bölüm başkanlarından biri tarafından yapılır.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurul) un görevleri şunlardır :

a) Mühendislik ve mimarlık mesleklerine ait öğretim ve araştırma metotlarının memleket ölçüsünde gelişmesine imkân verecek konuları inceler ve karara bağlar.

b) Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri ile ilgili muadelet meseleleri, diploma dereceleri, ihtisas çalışmaları hakkında kararlar alır.

c) Yeniden açılacak veya müstakillen faaliyete devam edebilecek Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri hakkında mütalâasını bildirir ve Millî Eğitim Bakanına bu müesseselerde ilk olarak görev alacak öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında teklifler yapar.

d) Muhtelif Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin öğretim ve eğitim çalışmaları arasında koordinasyonu sağlayacak tedbirleri inceler ve karara bağlar.

e) Öğretim üyelerinin akademik unvan ve disiplin işleri ile ilgili olmak üzere yapacakları müracaatları inceliyerek kesin karara bağlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Öğretim heyeti

MADDE 13. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin öğretim heyeti (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörleri); (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçentleri); öğretim görevlileri, okut-

manlar, uzmanlar ve asistanlardan teşekkül eder.

MADDE 14. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörleri), (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçentleri) arasından ve bu hususta hazırlanmış olan tüzük gereğince seçilirler. Seçimde aranacak şartlar şunlardır :

a) İki yılı mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademiye olmak üzere en az beş yıl eylemli veya eylemsiz olarak Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde veya diğer yüksek öğretim müesseselerinde doçentlik yapmış veya doçent unvanını kazandıktan sonra en az yedi yıl bir bilim veya meslek işinde çalışmış bulunmak (ancak, bu müddetin en az iki yılı Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri içinde eylemli veya eylemsiz doçentlikte geçmiş olmak şarttır.)

b) Bilimsel ve öğretim yeteneğini doçentlik imtihanını kazandıktan sonraki yayımları ve meslekî çalışmalarını ile tanıtmış olmak.

MADDE 15. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörlerinin görevleri şunlardır :

a) Ders okutmak, imtihanları düzenliyerek yapmak veya yaptırmak,

b) Pratik çalışmaları ve proje çalışmalarını, uygulama, lâboratuvar ve seminerleri yönetmek ve lâboratuvarlarda araştırma ve deneyler yapmak ve yaptırmak.

c) Bilimsel teknik araştırmalar ve yayınlar yapmak ve yaptırmak,

d) Bölüm ve akademi yönetim kurulları tarafından verilen işleri görmek.

MADDE 16. — Aynı dersin birden fazla profesörü varsa bunlardan biri, gereğine göre, akademi yönetim kurulu veya bölüm profesörleri kurulunca bu grup dersin ve uygulamalarının yönetimi ile görevlendirilir. Görevlendirilecek profesörlerin seçimi ve görevleri özel yönetmeliğinde belirtilir.

MADDE 17. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçentliği) sıfatı bu konuda açılan imtihanı başarmakla kazanılır. Doçentlik imtihanına girebilmek için adaydan devlet

memurlarında aranan şartlardan başka aşağıda yazılı olanlar aranır :

a) Öğretim görevi alacağı bilim kolu ile ilgili bir Yüksek Mühendislik veya Yüksek Mimarlık diplomasına, yahut Üniversite veya Üniversite muadili bir öğretim müessesesi diplomasına sahip olmak,

b) İhtisas dalı ile ilgili bir doktora yapmış olmak;

c) Doktor unvanını kazandıktan sonra en az üç yıl kendi bilim veya meslek kolu ile ilgili bir işte çalışmış olmak;

d) Özel yönetmeliğinde belirtilen şartlara göre yapılacak bir yabancı bilim dili imtihanını başarmak;

e) Hazırladığı doçentlik tezi, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından kabul edilmiş olmak.

MADDE 18. — Doçentlik imtihanları, yılda bir defa olmak üzere, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerarası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından, yönetmeliğine uygun olarak yapılır. Bu imtihanı başaranlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçenti) unvanını alırlar. Bu gibilerden, eylemli kadroya girmek isteyenlerin en az bir yıl görev almak istedikleri akademi dışındaki bir Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademisinde çalışması şarttır.

MADDE 19. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçentlerinin görevleri şunlardır :

Dersin yönetimi ile görevli profesörün göstereceği yolda :

a) Ders okutmak,

b) Lâboratuvar, pratik çalışma, uygulama ve proje çalışmaları ile seminerleri yönetmek,

c) Bilimsel ve teknik araştırma ve yayımlar yapmaktır.

MADDE 20. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinin münhal kadrolara tâyinleri, bölüm profesörleri kuruluna dâhil profesörlerin seçmesi ve okul yönetim kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca yapılır.

MADDE 21. — Sözleşme ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde görevlendi-

rilecek yabancı profesörlerle yerli ve yabancı uzmanlar, bölüm profesörler kurulunun teklifi ve Akademi Yönetim Kurulunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onamı ile tâyin olunurlar. Sözleşme sürelerinin bitmesi ile veya başka sebeplerle görevlerine son verilmesi de aynı usule bağlıdır. Sözleşmeli profesörler, öğretim görevlerinin icrası bakımından, aylıklı profesörler için konulmuş olan hükümlere tabidirler. Ancak bunlar, enstitü müdürlüğü ve lâboratuvar şefliği ayrık olmak üzere idari görev alamazlar ve yönetim kurullarına giremezler.

MADDE 22. — Doçenti bulunmayan dersleri okutmak için kendi uzmanlık dallarındaki çalışma ve eserleriyle tanınmış kimseler (öğretim görevlisi) unvanı ile memur edilebilirler. Öğretim görevlileri, bölüm ve akademi yönetim kurullarının teklifi ve müdürün inhası ile Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre tâyin olunurlar. Bunların görevlerine son verilmesi de tâyinlerindeki usule bağlıdır.

MADDE 23. — Dil dersi öğretimi ile görevlendirilecek okutmanların tâyinleri bölüm ve akademi yönetim kurullarının teklifi ve müdürün inhası üzerine, münhal öğretim görevlisi kadrolarından biri karşılık gösterilmek suretiyle Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre yapılır.

MADDE 24. — Asistanlar Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri ihtiyaçlarına ve (Asistanlık Yönetmeliği) hükümlerine göre seçilirler. Yönetici profesörün ve ilgili bölüm yönetim kurulunun teklifi ve akademi yönetim kurulunun onamı ile müdür tarafından tâyin edilirler ve en az bir, en çok iki yıl aday olarak çalışırlar. Başarısı yeter görülenlerin bağlı oldukları yönetici profesör veya bu görevi yapan öğretim üyesinin teklifi ve okul yönetim kurulu kararı ile asillikleri müdür tarafından onanır.

Asistanlar bağlı buldukları dersin ve bununla ilgili akademik çalışmaların yürütülmesinde yardımcıdırlar.

MADDE 25. — Doktora yapmamış olan asistanlar, asilliklerinin onandığı tarihten başlayarak dört yıl içinde doktora yapmakla veya bir yeterlik imtihanını vermekle mükelleftirler. Yö-

netici profesörün teklifi ile bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere, bir yıl uzatılabilir. Bunu, bu süre içinde sağlamayanların veya Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde asistan olarak çalışmakta devamları gerekli görülmeyenlerin tâyinlerindeki usule uygun olarak, asistanlıkla ilgileri kesilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Akademi tazminatı ve akademi dışında çalışma

MADDE 26. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim üyeleri, Devlet memurları için kabul edilmiş olan belli çalışma saatlerinde bu kanunda belirtilen görevleri yapmak üzere görevleri başında bulunmakla mükelleftirler.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde 27 nci maddeye göre resmî veya özel bir işi bulunmayan doçent ve profesörler ile asistanlara aylıkları ile müdürlük, müdür yardımcılığı, bölüm başkanlığı, öğretim bürosu şefliği, lâboratuvar şefliği gibi akademi içinde alınan ücretli yönetim hizmetlerine ait ek görev tazminatından başka, her ay, kuruma tahsis edilmiş olan en yüksek derecedeki maaş tutarının aşağıda yazılı kesirleri kadar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi tazminatı) verilir :

Profesörlere	% 60
Doçentlere	% 45
Doktora yapmış asistanlara ve öğretim görevlilerine	% 30
Doktora yapmamış asistanlara	% 20

MADDE 27. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinden istiyenler, 26 nci maddede belirtilen tazminatı almamak ve haftada 10 saati aşmamak şartıyla, mesleklerine uygun olan serbest işleri yapabilirler. Ancak, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinin üniversitelerle benzeri yüksek okullar ve kendi akademilerinde; üniversite ve benzeri yüksek okullar profesör ve doçentlerinin de Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde haftada 10 saati aşmamak üzere 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi esasları dâhilinde görev almaları halinde, bu görevlerden dolayı maaş veya ücret almaları, esas görevlerine ait tazminatlarına hâlel getirmez. Devlet Mühendislik ve Mimar-

lık akademileri profesör ve doçentlerinden, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yeni açılmış veya açılacak her hangi bir Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde geçici olarak görevlendirilenlere, bu görevlerinin devamınca, her ay her türlü istihkaklarından ayrı olarak brüt maaşlarının yüzde yetmişbeşi nispetinde mahrumiyet ödeneği verilir. Bu ödenekler hakkında 28 Şubat 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hükmü uygulanmaz. Bu ödenekler ay sonlarında verilir.

MADDE 28. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin gece öğretim yapan bölümlerinde görevlendirilecek akademi ve üniversite öğretim üyeleri ile asistanlarına akademilerin akşam bölümlerinde okutacakları ders ve yaptıracakları uygulamaların beher saati için profesörlere 100; doçent ve öğretim görevlilerine 70; asistanlara ve okutmanlara 40 ar lira ücret ödenir.

Bu maddeye göre görevlendirilen akademiler ve üniversite öğretim üyeleri ile asistan ve okutmanlara ödenmekte olan ücretler; alınan tazminata, 3656 sayılı Kanunun 18 nci maddesi gereğince alınmış ek görev ücretlerine haneler getirmez. Bu görevleri dolayısıyla alacakları ücretler hakkında da 7244 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hükmü uygulanmaz.

BEŞİNCİ KISIM

Memur ve hizmetliler

MADDE 29. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde müdürün emrinde: (Öğretim Müdür Yardımcısı) ile (Yönetim Müdür Yardımcısı) ve her türlü büro ve iç hizmet işlerini yapmak üzere (Müdür yardımcıları) ile memur ve hizmetliler bulunur. Müdür yardımcıları ve diğer hizmetliler müdürlükçe seçilir ve tâyin edilir. Öğretim ve yönetim müdür yardımcıları ile diğer müdür yardımcılarını profesör, doçent, öğretim görevlileri ve okutmanlar arasından seçilir.

MADDE 30. — Her bölüm başkanının emrinde, (Bölüm sekreteri) ile gereği kadar memur bulunur.

MADDE 31. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri kadrolarında gösterilen müdür yardımcılarını, bölüm sekreterlerini, laboratu-

var ve atelyelerin görevli elemanları ile diğer memur ve hizmetlilerin iş bölümleri ve çalışma alanları bir yönetmelikle belli edilir.

ALTINCI KISIM

Disiplin işleri

MADDE 32. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde öğretim heyeti ile ilgili her türlü disiplin işleri Akademi Yönetim Kurulu tarafından incelenerek karara bağlanır.

MADDE 33. — Öğretim heyeti üyelerinden bu kanunla belirtilen öğretim ve eğitim görevlerini gerektiği gibi yerine getiremeyenlere veya meslek vekâr ve haysiyetine yaraşmayan hareketlerde bulunanlara bölüm başkanının veya Akademi Müdürünün veya bölüm yönetim kurulunun teklifi üzerine Akademi Yönetim Kurulunca, hareketlerinin kestirilecek ağırlığına ve aşağıdaki fıkralarda belirtilen hallerde göre şu disiplin cezaları verilir :

a) Göreve dikkati çekme;
b) Kusur bildirme: görevini veya meslek vakar ve haysiyetini ilgilendiren hallerden dolayı kusurlu sayılmaktır.

c) İşten çekilmiş sayma: Tâyin edildiği göreve özürsüz olarak on gün içinde başlamayanlar, sürekli olarak on gün veya bir öğretim yılı içinde toplamı 20 gün özürsüz olarak işi başına gelmeyenler hakkında uygulanır.

d) Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim heyetinden çıkarılma: Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim mesleğinde kalmaya yer bırakmıyacak kadar şeref ve haysiyet kırıcı bir suç işledikleri hükmü kesin şekilde sabit olanların bu meslekten çıkarılmasıdır. Bu gibilerin unvanlarının kaldırılması Akademi Yönetim Kurulunca karar altına alınır.

Yukarıda yazılı cezalar Akademi Yönetim Kurulunca karar altına alınır, müdürlükçe yazı ile ilgiliye bildirilir ve (a) fıkrasından gayri cezalar sicile geçirilir.

MADDE 34. — Bölüm başkanları ve Akademi müdürleri hakkındaki disiplin cezaları Millî Eğitim Bakanı tarafından verilir.

MADDE 35. — Akademi Yönetim Kurulunca verilen (dikkati çekme) ve (kusur bildir-

me) cezalarına, bildirme tarihinden başlayarak on gün içinde ilgililer tarafından itiraz edilebilir. Bu itirazlar Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurulda incelenir. Bu kurulun kararı kesin olup, buna karşı ilgililerin yetkili yangı mercilerine başvurma hakları saklıdır.

MADDE 36. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim üyelerinin görevleri dolayısıyla veya görevlerini yapmak sırasında işledikleri suçlar üzerine «Memurin Muhakemat Kanunu» nun gerektirdiği ilk soruşturma, müdürün öğretim üyelerinden tâyin edeceği bir veya üç tahkikçi tarafından yapılır. Müdürler hakkında yapılacak soruşturma tahkikçilerini Millî Eğitim Bakanı tâyin eder. Soruşturma kâğıtları ve fezleke, Millî Eğitim Bakanı tarafından Danıştaya gönderilir. Yarğılamanın gerekliliğine veya gereksizliğine Danıştay ilgili dairesince karar verilir. Bu kararlara ilgililer veya Millî Eğitim Bakanı tarafından yapılacak itirazlar, Danıştay Genel Kurulunca incelenerek son karara bağlanır.

MADDE 37. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim heyeti üyeleri bu kanunda yazılı sebep ve hükümler dışında görevlerinden çıkarılamazlar ve akademik unvanlarından yoksun edilemezler. Başka bir işe geçme ve çekilme yolu ile görevlerinden ayrılanlar akademik unvanlarını taşırlar.

YEDİNCİ KISIM

Malî Hükümler

MADDE 38. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri malî bakımdan umumi muhasebe mevzuat ve usullerine tabidir. İta Âmiri Akademi Müdürüdür. Tahakkuk memurlarını müdür tâyin eder.

MADDE 39. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri bütçesi Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesi içinde (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri) başlığı altında gösterilir; Bütçe hazırlıkları şu yolda yapılır :

a) Akademi merkez teşkilâtı ile buna bağlı hizmetlere mütaallik bütçe hazırlıklarını öğretim ve yönetim müdür yardımcılıkları :

b) Bölüm ve bunlara bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını bölüm yönetim kurulları yapar ve her yıl Mayıs ayı sonuna kadar bitirerek Akademi Yönetim Kuruluna verir.

MADDE 40. — Bütçeye konulacak ödenekten Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerine gereği kadar döner sermaye verilir. Bu döner sermayenin bölümler arasında dağıtılması, gerekirse birinden diğerine aktarılması ilgililerin teklifi üzerine Akademi Yönetim Kurulunca yapılır. Akademi dışı meslek çevreleriyle yapılan işbirliği ve bu çevreler için yapılan araştırma ve inceleme çalışmalarının yürütülmesinde de döner sermayeden faydalanılır. Bu çalışmalara katılacak personelin ücretleri özel yönetmeliğine göre ödenir.

MADDE 41. — Döner sermayenin hesap yılı malî yıldır ve bu sermayenin muameleleri 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 42. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri organları tarafından yapılan bilimsel ve teknik inceleme, araştırma ve yayımların gerektireceği her türlü giderler hakkında 2490 sayılı Kanun ve tadillerine ait hükümler uygulanmaz. Bu işlerde uygulanacak esaslar Akademi Yönetim Kurulunca belirtilir.

MADDE 43. — Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 4926 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair 58 sayılı Kanun ile 165 sayılı Kanundaki cetvellerde bulunan Teknik Okullara ait ilişik 1 ve 2 sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar kaldırılmış ve yerlerine (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri) başlığı altında ilişik 3 ve 4 sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar konmuştur.

SEKİZİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

MADDE 44. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim heyeti bilimsel çalışmalar, araştırmalar veya dersleri ile ilgili araçların seçim ve temini maksadıyla memleket içi ve dışında gereken inceleme gezilerini yap-

mak gibi bilim ve meslek hizmetleri için bölüm profesörler kurulunun kararı, Akademi Yönetim Kurulunun onamı ile bağlı oldukları akademinin dışında geçici olarak görevlendirilebilirler.

Bu yolda görevlendirilenler aylıklarını kendi akademilerinden almakla beraber başka yerlere gönderilmişlerse geçici görev yolluklarını, akademi hesabına gönderildikleri takdirde kendi akademilerinden; başka daire ve idarelerce istenmişlerse o daire ve idarelerden alırlar.

Akademi hesabına memleket dışına gönderilmeleri halinde kendilerine verilecek yolluklar hakkındaki yol masrafları ödenmek ve gündelikleri memleket içi gündelikleri karşılığının beş katını aşmamak üzere Akademi Yönetim Kurulunca belirtilir. Çalışmalarının gerektirdiği her çeşit idari ve teknik harcamalar ilgili bulunduğu bütçeden ödenir. Bu kanunun 26 nci ve 27 nci maddeleri bu gibiler hakkında da uygulanır. Akademi öğretim heyeti üyelerinden herhangi birini üyenin kendi isteği ve ilgili bölüm profesörler kurulunun karar ve teklifi ile başka akademi öğretim hizmetlerinde, iki yılı aşmamak şartıyla kendi kadrosu ile nakledilmek suretiyle görevlendirmeye Akademi Yönetim Kurulu adına müdür yetkilidir.

MADDE 45. — Yedek Subaylarla askerî memurlar hakkındaki 9 . 12 . 1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanunun 25 nci maddesinin 10 sayılı fıkrasında yazılı Millî Eğitim Bakanlığı mensupları arasına Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim heyeti üyeleri de eklenmiştir.

MADDE 46. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörlerinden öğretim görevini yapabilecek durumda buldukları bölüm profesörler kurulunun teklifi ve Akademi Yönetim Kurulunun onamı ile kabul olunanlar, 70 yaşına kadar (70 dâhil) görevlerine devam edebilirler.

MADDE 47. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim heyeti mensupları ile okul memur ve hizmetlilerinin izinleri, gereğince ilgili bölümlerin de mütalâaları göz önünde tutularak Akademi Müdürlüklerince; müdürlerin izinleri ise Millî Eğitim Bakanlığınca verilir.

MADDE 48. — Bu kanun gereğince Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde öğretim görevi alacak öğretim üyelerinin seçimlerinin ne yolda yapılacağı bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 49. — Akademice başka kurumlarda geçici olarak meslekleri ile ilgili bir işde çalışmak üzere görevlendirilen öğretim heyeti üyelerinin bu görevlerde geçirdikleri süre kıdemlerine sayılır.

MADDE 50. — Organ ve unvanlarla ilgili seçimler gizli oyla yapılır. Diğer oylamaların gizli veya açık oyla yapılacağı oylamayı yapan kurullarca kararlaştırılır.

MADDE 51. — Öğrencilerin Akademi öğretim ve yönetim organları ile olan ilgi ve münasebetleri özel bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 52. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra faaliyete geçirilecek yeni akademilerin müstakillen çalışabilecek hale gelmelerine kadar yönetimleri Millî Eğitim Bakanlığı tarafından mevcut akademilerden birine verilir. Bu gibi yeni akademilerin müstakil çalışmaya başlamaları, ancak her bölümde en az 5 profesörün bulunması ve Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurulun bu hususu kararlaştırması ile olur.

MADDE 53. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde Yüksek Mühendis ve Yüksek Mimar yetiştiren ihtisas bölümlerinin açılabilmesi ancak bu akademilerin müstakil çalışmaya başlamalarından sonra Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurulun kararı ile olur.

MADDE 54. — Bu kanunun hüküm koymadığı durumlarda genel hükümlere uyulur.

MADDE 55. — 12 Aralık 1936 tarihinde yayınlanan 3074 sayılı Kanunla kurulup 26 Eylül 1941 gününde yayınlanan 4121 sayılı Kanunla Millî Eğitim Bakanlığına devredilmiş bulunan İstanbul Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle (İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi) olarak yeniden teşkilâtlandırılır.

13 Mayıs 1960 gününde yayınlanmış olan 7475 sayılı Kanunla açılmaları kararlaştırılan

iki Teknik Okulu ve 9 Şubat 1963 tarihinde yayınlanan 165 sayılı Kanunla açılması kararlaştırılan Zonguldak Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri olarak kurulurlar.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — İstanbul Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, müessesenin öğretim üye ve yardımcıları, personeli, tesisat ve teçhizatı ile (İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi) adı altında teşkilâtlandırılıp aralık vermeden faaliyetine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanun hükümlerine uygun olmak üzere Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin ek kadro hükümleri uygulanmaya başlayıncaya kadar bu kanunun yayımı tarihinde yürürlükte bulunan «Teknik okullar» kadrolarının uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun gereğince kurulacak akademi ve bölüm organları ile ilgili ilk seçimler bu kanunun eki olan kadroların uygulanmaya başlayacağı tarihten 30 gün evvel yapılır. Seçimler yapılmaya kadar İstanbul Teknik Okulundaki kurullar, müdür ve yardımcıları ve bölüm şefleri görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda geçici madde 9 da zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunanlardan bu müessesede toplam en az 18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış olanlara veyahut 12 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış ve ilgili olduğu dalda en az bir teknik veya bilimsel eser meydana getirmiş olanlardan yüksek öğrenim diplomasını haiz olanlar ile bu okula girmelerinden önce üniversite doçentliği unvanını almış ve 7 yıl bu okulda müstakil ders okutmuş olanlara (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Profesörü) unvanı verilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir yüksek öğrenim diplomasını ve öğretmen unvanını haiz ve geçici

madde 9 da zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunup geçici madde 4 veya madde 14 deki Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Profesörlüğü şartlarını haiz olmıyanlardan Devlet veya okula yapılmış yabancı dil imtihanını başarı ile geçirmiş ve en az beş yıllık sürede müstakil ders vermek suretiyle öğretmenlik yapmış olanlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Doçenti) unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte birinci görevleri İstanbul Teknik Okulunda olup da durumları geçici madde 4, 5 ve 9 hükümleri dışında kalanlar veya birinci görevi İstanbul Teknik Okulu dışında olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mezkûr okulda ek görevle öğretmenlik yapanlardan madde 14 de beyan edilen Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri profesörlüğü şartlarını gerçekleştirilmeyenler kanunun yürürlüğe girmesiyle (Öğretim görevlisi) unvanı altında göreve devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda en az 12 yıl birinci görevle öğretmenlik yapmış olan fakat bilimsel veya teknik bir eseri olmıyan ve durumu geçici 9 nevi madde hükümleri dışında kalanlar en çok 3 yıllık bir süre sonunda bir bilimsel veya teknik eser vermek ve bu sürenin bir yılında mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademide görev yapmak şartıyla profesör unvanını alırlar.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte durumu geçici 5 nci maddedeki şartlara uymakla beraber 5 yıllık süreyi doldurmamış bulunan İstanbul Teknik Okulu öğretmenleri mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademide bir yıl görev yapmak şartıyla, bu süreyi doldurdukları zaman doçent unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 8. — Madde 14 ve 17 hükümlerine göre asistan ve doçentlerin üst öğretim üyeliği derecesine geçirilmelerinde İstanbul Teknik Okulunda veya diğer öğretim müesseselerindeki kademeleri hesaba katılır.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda Sosyal bilimler öğretimi ile görevli olan öğretmen-

ler «Öğretim görevlisi» ve yabancı dil öğretimi ile görevli olan öğretmenler de (Okutman) unvanı ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun 17 nci maddesinin (b) fıkrasında istenen doktora şartı, kanunun yayımı tarihinden itibaren 10 yıl müddetle aranmaz, ancak bunun yedine özel yönetmeliğine göre yapılacak yeterlik çalışmasını başarmak şarttır.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun yayımı

sırasında İstanbul Teknik Okulu öğretim heyetine dâhil bulunanların, bu kanunun geçici hükümlerine göre intibakları kanunun yayımı sırasında görevi başında bulunan okul kurulu tarafından yapılır.

MADDE 56. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Ancak malî hükümler ve kadrolar kanunun yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren uygulanır.

MADDE 57. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

[1] SAYILI CETVEL

Teknik okulları

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
3	Profesör	32	1 500	8	Kitaplık Memuru	1	700
4	»	55	1 250	8	Muamelât Şefi	6	700
5	»	83	1 100	8	Kâtip	2	700
6	»	125	950	9	»	12	600
6	Doçent	40	950	10	»	40	500
7	»	40	800	8	Ambar Şefi	6	700
9	Asistan	80	600	8	» Memuru	3	700
10	»	40	500	9	» »	3	600
11	»	30	450	9	Lâborant	16	600
3	Öğretmen	20	1 500	7	Doktor	3	950
4	»	30	1 250	8	»	1	800
5	»	68	1 100	5	Yatı Yurdu Müdürü	4	1 100
6	»	80	950	8	» » Müdür Yardımcısı	4	700
7	»	80	800	8	Muamelât Şefi	3	700
8	»	80	700	9	Memur	3	600
5	Sekreter	3	1 100	10	»	3	500
6	»	1	950	11	»	3	450
5	Muhasip	6	1 100	9	Ambar Depo Memuru	8	600
6	Büro Şefi	1	950	10	» » »	3	500
7	» »	8	800	11	» » »	4	450
5	Kitaplık Şefi	3	1 100	8	Kâtip Hesap Memuru	1	700
7	» »	1	800	9	» » »	1	600
8	» »	3	700	11	» » »	1	450

[2] SAYILI CETVEL

Teknik okulları

Müdür	4	300	Müdür Yardımcısı	12	200
Öğretim İşleri Müdür Yar.	4	200	Atelye Şefi	20	150
Yönetim İşleri Müdür Yar.	4	200	Öğretim Büro Şefi	4	150
Bölüm Şefi	20	150			

[3] SAYILI CETVEL

Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri

1	Profesör	2	2 000	6	Doçent	40	950
2	»	5	1 750	7	»	40	800
3	»	32	1 500	9	Asistan	80	600
4	»	55	1 250	10	»	80	500
5	»	83	1 100	11	»	60	450
6	»	125	950				

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
3	Öğretim görevlisi	20	1 500	8	Kâtip	5	700
4	»	30	1 250	9	»	15	600
5	»	68	1 100	10	»	40	500
6	»	80	950	8	Ambar Şefi	5	700
7	»	80	800	8	» Memuru	3	700
8	»	80	700	9	»	3	600
5	Sekreter	3	1 100	9	Lâborant	20	600
6	»	2	950	7	Doktor	3	950
6	Bölüm Sekreteri	10	950	8	»	2	800
7	»	10	800	5	Yatı Yurdu Müdürü	4	1 100
5	Muhasip	6	1 100	8	» » Müdür Yardımcısı	4	700
6	Büro Şefi	1	950	8	Muamelât Şefi	3	700
7	»	8	800	9	Memur	5	600
5	Kitaplık Şefi	3	1 100	10	»	5	500
7	»	1	800	11	»	5	450
8	»	1	700	9	Ambar Depo Memuru	5	600
9	Kitaplık Memuru	5	600	10	» » »	5	500
10	»	5	500	11	» » »	5	450
8	Muamelât Şefi	5	700				

[4] SAYILI CETVEL

Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri

Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
Müdür	5	400
Öğretim Müdür Yardımcısı	5	300
Yönetim Müdür Yardımcısı	5	300
Bölüm Başkanı	20	300
Müdür Yardımcısı	15	250
Lâboratuvar Şefi	20	200
Öğretim Büro Şefi	5	200

Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Devlet Mühendislik ve Mimarlık yüksek okulları kanunu teklifi (2/204)

Yüksek Başkanlığa

«Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları» kanun teklifimi gerekçesi ile birlikte ilişikte arz ediyorum.

Gereğine müsaadelerinizi saygı ile istirham ederim. 10 . 1 . 1966

Antalya Milletvekili
İhsan Ataöv

«DEVLET MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK YÜKSEL OKULLARI» KANUNU GEREKÇESİ

Memleketimiz çağdaş medeniyet seviyesine erişip ayak uydurabilmek için her alanda olduğu gibi teknik yönde de, zarureti tartışılmıyacak olan bir seferberlik halindedir.

Büyük ölçüde, yapı, yol, liman ve su inşaatı ile birlikte fabrikaların kurulması ve makineli ziraatin geliştirilmesi üstün gayretleri gerektiren şartları ortaya çıkarmıştır. Bu işlerin gerçekleştirilmesinde projelerin hazırlanması için mütehasıs yabancı firmalara başvurulmaktadır. Gerek imar gerekse endüstri alanlarındaki faaliyetlerimizin yürütülmesinde ileri memleketlerdeki bilimsel ve teknik araştırma zihniyet ve metotlarının en kısa bir zamanda teknik çalışma sistemimizin içine tam mânasıyla yerleşmesi icabettiği de muhakkaktır. Bu bakımdan mühendislik ve mimarlık öğretimi veren yüksek dereceli okullarımızın memleket şartlarının gerektirdiği hacim ve seviyede teknik ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde de başlıca rol sahibi olmaları zaruri bir keyfiyettir. Esasen batıda tekniğin gelişme safhaları incelenirse çok sayıda ve farklı karakter taşıyan yüksek dereceli öğretim müesseseleriyle araştırma enstitülerinin tekâmül yolunda başlıca rolü oynadıkları görülür ve bir milletin kalkınması için yüksek öğretim müesseselerinin sağlam esaslara dayatılarak desteklenmesi ve donatılması icabettiği sonucuna varılır.

Zamanımızda mühendislik ve mimarlık öğretimi veren ileri bir bilim müessesesinde aşağıdaki şart ve özellikler görülmektedir:

1. Gelişen bir öğretim ancak metotlu ve sürekli araştırma çalışmaları ile paralel olarak yürütülmektedir.
2. Öğretim üyelerinin geliştirilmesi öğretim ve araştırma çalışmalarının fiilen varlığı ve sürekliliği ile sağlanmaktadır.
3. Teknik ve bilimsel problemlerin çözülmesinde resmî ve özel sektörle işbirliği yapma ve istişari münasebetlerde bulunmak zaruridir.
4. Bilim ve tekniğin ilerleyişini adım adım takibetmek üzere geniş çapta bilimsel yayım faaliyeti gösterilmektedir.
5. Yabancı benzer müesseseler ile bilimsel işbirliği kurmak ve araştırma çalışmalarında dış âlemdaki gelişme ve problemlerden faydalanmak için onlar gibi teşkilâta sahip bulunmak gerekmektedir.
6. İş hayatına ve endüstrinin değişen ve gelişen şartlarına devamlı olarak uyabilmek ve ilerlemek imkânlarını geliştirebilmek için teşkilât ve müfredat değişikliklerinin kolaylıkla yapılmasını mümkün kılacak mevzuata ihtiyaç duyulmaktadır.
7. Çağdaş medeniyette en büyük rollerden birini oynadığında şüphe olmıyan tekniğin ve müspet fikirlerin memleket sathına yayılmasında, tekniğin bilim kurumlarına büyük sorumluluk payı düşmektedir.

Bu şartların ve özelliklerin gerçekleşmesi, bilimsel ve dolayısıyla idari bakımdan kendi kendine gelişebilen öğretim ve eğitim müesseselerinin kurulması ile mümkün olmuştur.

Türkiye'de halen faaliyette olan ve yakın bir gelecekte mühendis yetiştirmek üzere açılmaları kararlaştırılmış bulunan yüksek dereceli teknik okulların «Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları» adı altında ve bu kanunda öngörülen hüviyette teşkilâtlandırılmalarının gerektirici sebepleri ise şöylece tesbit edilebilir :

1911 yılında «Kondüktör Mektebi Âlisi» adı ile kurulan ve bilâhara «Nafia Fen Mektebi» olarak fen memuru yetiştirmekteyken 1937 yılında mühendis ve mimar yetiştirmek üzere yeniden teşkilâtlandırılan ve 1943 yılında yüksek dereceli bir okul haline getirilen İstanbul Teknik Okulu bünyesine aldığı değerli öğretim üyelerinin gayretleri ile kısa zamanda büyük ölçüde gelişmiş, öğrenci sayısı hızla artmış ve halen 1 400 zü bulmuştur. Bu gün inşaat, makina, elektrik, harita - kadastro ve mimarlık bölümlerinde dört yıl süreli mühendislik ve mimarlık öğretimini bir yüksek öğretim müessesesi olarak yapan İstanbul Teknik Okulu, memlekete 2 300 mühendis ve 280 mimar yetiştirmiştir.

Ayrıca, öğretim üyelerinin ağır yüklerine ek olan yeni sorumlulukları yüklenmeyi kabul etmeleri sayesinde, şimdilik makina, elektrik ve inşaat şubeleri bulunan ve tamamen gündüz okuluna denk olan bir akşam teknik okulu da okul bünyesinde 1959 yılındanberi faaliyete geçmiş olup bu kısım da 118 mühendisi memleket hizmetine vermiştir. Akşam Teknik Okulunda halen 650 öğrenci kayıtlıdır.

Teknik Okulu mühendislik ve mimarlık mezunlarından Amerika'ya gidenler ora üniversitelerine bağlı mühendis okullarında dört yıllık yüksek öğrenimle geliştirilen mühendisler seviyesinde olduklarını imtihanla isbadeymişler ve onlar gibi doğrudan doğruya «yüksek mühendis» öğretimine kabul edilmişlerdir. Mühendislerimiz Amerikan mühendisleri gibi aynı süre dâhilinde yüksek mühendis derecesini kazanabilmektedirler .

Bu sonuç ve meslekte yetişmek istiyen üstün kabiliyetli mühendis ve mimarlarımıza, dış memleketlere giderek döviz israfına sebep olmadan bu imkânı sağlayabilme gayesiyle İstanbul Teknik Okulunda 1959 - 1960 ders yılında beş bölümü bulunan yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık «ihtisas» sınıfları açılmıştır.

Bu ihtisas sınıflarına en az 4 yıllık yüksek dereceli mühendislik ve mimarlık okullarından mezun olanlar belirli şartları yerine getirmek suretiyle kabul edilmeler ve en az bir yıllık bir öğretimden sonra da «Yüksek Mühendis» veya «Yüksek Mimar» diploması alırlar. Bu yıla kadar bu sınıflardan 200 kadar yüksek mühendis ve yüksek mimar yetişmiştir. İhtisas sınıflarındaki öğretimin derecesi tamamen uluslararası standartlara uygun bulunmaktadır.

Okulun gerek yayın faaliyeti ve gerekse öğrenci çalışmalarının meslekî muhassası olarak ortaya çıkan projeler, öğretim metotlarının zindeliği ve öğretim üyelerinin evsafi İstanbul Teknik Okulunun memleket yüksek öğretimi seviyesinde ön safta yer aldığı delilleri olarak gösterilebilir.

Bu okul mezunları iş hayatına çabuk intibak etmekte ve üstün başarılar göstermektedirler. Büyük yatırımlara mâulolan fabrika, santral ve çeşitli işletmeler gibi teknik tesislerin pek çoğunun başında teknikçe sorumlu kişiler olarak bulunmakta ve pek de elverişli olmayan şartlar dâhilinde bu tesisleri tam bir verimle işletip idame etmeyi başarabilmektedirler.

Öğretim üyesi bulma zorluğu :

Yüksek dereceli teknik okullara öğretim elemanları bulmaktaki zorluğun başlıca sebeplerinden biri bu kurumlarda bilimsel çalışmaları fiilen zaruri kılan şartların ve tabiatıyla bu çalışmaları gerçekleştirecek maddi ve mânevi imkânların statüsünde açıkça yer almamış olmasıdır. Memleket hizmetinde büyük fedakârlıklara katlanan öğretim elemanlarının müessesenin gelişmesine paralel olarak artan büyük yükü, bu elemanlar tarafından sadece bir hizmet zevki karşılığı olarak paylaşılmaktadır. Fakat, bu elemanlar hangi bilim seviyesinde olurlarsa olsunlar benzeri müesseselere elemanlarının sahip buldukları pek çeşitli yetişme ve gelişme imkânlarından mahrumdurlar. Kuruma sadakat ve samimiyetle başlanmış ve değerleri, memleket yüzeyinde fiilen vazife gören mezunlarla müşahhas ölçüsünü bulmuş olan öğretim kadrosunun, halkiki hüviyetini ifade eden unvanları yoktur. İlköğretim kademesinden itibaren kendi seviyesine kadar olan geniş fâsılda hiç bir unvan ayrılığı gözetilmemiş olması, bütün yüksek öğretimde olduğu gibi mühendislik

okulları için de öğretim elemanlarını bu kurumlara çekecek unsurların dikkat dışı bırakılması boşluklarından biridir

Bu yüksek okullarda ders veren öğretim üyeleri ile asistanlarda aranan ilk formasyon yüksek mühendislik ve yüksek mimarlık diplomalarını haiz bulunma şartı olduğuna göre ve gerek özel sektör ve gerekse Devlet sektörünün çeşitli alanlarında bu formasyondaki kimselere temin olunan maddi imkânlar gözönünde tutulacak olursa, bunların yüksek dereceli teknik okullarda neden dolayı görev almak istemedikleri de kolayca anlaşılır.

Okulların adı :

Mühendis, yüksek mühendis, mimar ve yüksek mimar yetiştiren İstanbul Teknik Okulu ile bu okulun benzeri olarak açılması düşünülen diğer teknik okullara «teknik okul» adının verilmesi teknik öğretim alanında çalışan ve orta dereceli okulları da içine alan genel bir deyim oluşu dolayısıyla, birçok karışıklık ve yanlış anlayışa sebeb olmaktadır.

Halen, memleketimizde faaliyette bulunan ve yalnız mühendis ve mimar yetiştirmekte olan özel teknik okullar Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilen «özel mühendislik ve mimarlık yüksek okulları» adı ile tanınmakta oldukları halde, Devlete bağlı ve Devletin sağladığı imkânlarla dayanan, ellibeş yıllık bir geçmişi bulunan İstanbul Teknik Okulunun sadece «Teknik Okul» adı ile adlandırılması, bu okula ve açılacak benzerlerine lâyık oldukları önemi ve değeri vermemek demek olacaktır. Bu bakımdan özel benzerlerinden ayırdetmek ve en az bu özel okullara verilen önemi vermiş olmak için gerek İstanbul Teknik Okuluna ve gerekse ileride Devlet tarafından açılacak olan diğer mühendislik okullarına «Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu» adının verilmesi en doğru, gerçeğe ve hakkaniyete en uygun olan bir tutumun ifadesi olacaktır.

Kısacası, İstanbul Teknik Okulu, mühendislik yüksek okullarının haiz olması lâzımgeldiği belirtilmiş bulunan imkânlara hakkiyle lâyık olduğunu, ispat etmiş bir örnek olamak üzere mütalâa edilebilir. Buna göre, lhususıyla İstanbul Teknik Okulu yukarıda 7 maddede halinde arz olunan şart ve özelliklere biran evvel intibak ettirilmeye hak kazanmıştır. Bu hususun gerçekleştirilmesi yeni bir kuruluş kanununun kabulü ile mümkün olacaktır. Bu sebeple müessesenin yetkili kurula ilişikte sunulan kanun tasarısını lüzumlu kadro cetvelleriyle birlikte hazırlamış bulunmaktadır.

Bu kadro cetvelleri Millî Eğitim Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürlüğüne ait kadro cetvellerindeki «Teknik okullar» başlığı altındaki kadroların hemen hemen aynıdır. Bu sebepten bu kanun tasarısı Devlete yeni bir malî külfet yüklememektedir.

Tasarı belircecek ihtiyaçlara göre açılabilecek yeni mühendislik yüksek okullarının kuruluşlarına dair imkân verecek nitelikte hazırlanmıştır.

(Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları) kanunu teklifi

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel hükümler

MADDE 1. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları mühendis, mimar, yüksek mühendis ve yüksek mimar yetiştiren, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, bilimsel özcrkliği olan yüksek dereceli öğretim ve araştırma kurumlarıdır.

Mühendis ve mimarlık bölümlerinin süresi en az dört yıl, tamamen denk programlarla geçeleri öğretim yapan Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarının süresi ise en az 5 yıldır.

Özel yönetmeliğine göre belirli şartları yerine getirmiş mühendis ve mimarları yüksek mühendis ve yüksek mimar seviyesine çıkara-cak olan bölümlerinin süresi ise en az bir yıldır.

MADDE 2. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları, mühendislik ve mimarlık mesleklerinde ve bu mesleklerle ilgili konularda öğretim ve araştırma yapan çeşitli bölümlerden, enstitü ve diğer bilimsel kurumlardan teşekkül eder. Bu teşekküllerin kurulması, kaldırılması, değiştirilmesi ve yönetim esasları okul yönetim kurulunun teklifi ve Millî Eğitim Bakanının onamı ile yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

I - Bölümlerin organları :

MADDE 3. — Bölümlerin organları şunlardır :

- a) Bölüm genel kurulu,
- b) Bölüm profesörler kurulu,
- c) Bölüm yönetim kurulu,
- d) Bölüm başkanı.

MADDE 4. — Bölüm genel kurulu o bölümün profesörleri ve doçentleriyle bir dersin öğretiminden başlıbaşına sorumlu olan öğretim görevlilerinden teşekkül eder. Bölüm genel kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Bölümün akademik çalışmalarını ilgilendiren konularla bölümde künsü ve sair bilimsel kurumların teşkili için teklif ve temennilerde bulunmak;
- b) Tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak;
- c) Bütçe, kadro ve ödeneklerle ilgili konularda mütalâa bildirmek;
- d) Bölüm başkanı ve bölüm ve okul yönetim kurulu üyelerini seçmek.

Bölüm genel kurulları, mürettep üyenin çoğunluğu ile toplanır ve bölüm başkanı ayrı olmak üzere, kararlarını bulunanların çoğunluğu ile alır. Genel kurul normal olarak her yarıyıl-da bir defa bölüm başkanının çağrısı ile toplanır. Bunun dışında, bölüm mürettep üye sayısının en az üçte birinin yazılı isteği üzerine bölüm başkanı, genel kurulu toplantıya çağırır.

MADDE 5. — Bölüm profesörler kurulu, profesörler ile doçentlerin kendi aralarından seçecekleri iki doçent ve profesörü bulunmayan derslerin akademik bakımdan kademli olan doçentinden kurulur. Bölüm profesörler kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Bölüm profesör ve doçentlerinin tâyin ve terfilerine esas olacak kararı almak;
- b) Geçici olarak görevlendirilecek öğretim üyelerinin seçimini yapmak,

Bölüm profesörler kurulu iki ayda bir mürettep üye sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

MADDE 6. — Bölüm yönetim kurulu, görevi başında bulunan başkan, öğretim görevine devam eden önceki başkan, bölüm genel kurulunun iki yıl içinde kendi üyeleri arasından seçeceği iki profesör ve bir doçentten kurulur. Önceki başkan mevcudolmadığı takdirde yerine bir profesör seçilir.

Bölüm yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Bölüm genel kurulunun tekliflerini incelemek ve gereğine göre yeni teklifler hazırlamak;

b) Bölüm başkanının getireceği işleri inceleyerek karara bağlamak ve yapması gereken bütün işlerde kendisine yardım etmek;

c) Okul yönetmeliklerinin bölümlerle ilgili hükümlerini yerine getirmek;

d) Bölümün ve bölüme bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını yapmak.

Bölüm yönetim kurulları, kararlarını mürettep üye sayısının çoğunluğu ile alırlar. Bu kararlar, bölüm yönetimi ile ilgili yönetmelikler hükümlerine göre doğrudan doğruya veya okul yönetim kurulundan geçirilmek suretiyle kesinleşir.

MADDE 7. — Bölüm başkanı, bölüm genel kurulunca ve mürettep üye sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile yapacağı toplantıda bölüm profesörleri arasından mevcudun çoğunluğu ile iki yıl için seçilir ve Millî Eğitim Bakanınca tâyin olunur. Süresi dolan bölüm başkanı, arka arkaya üç defa olmamak şartıyla yeniden seçilebilir.

Bölüm başkanının görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulu, bölüm profesörler kurulu ve bölüm yönetim kurulunu toplantıya çağırarak ve başkanlık etmek ve bu kurullarda alınan kararları gereğine göre, uygulamak veya yürütmek;

b) Yönetmeliklerin bölümlere verdiği yönetim ve öğretim işlerini yürütmek.

Bölüm başkanı görevi başında bulunmadığı zaman yönetim kurulu üyelerinden bir profesörü vekil bırakır.

MADDE 8. — Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okullarının öğretim, eğitim ve yönetim işleri :

a) Okul genel kurulu;

b) Okul yönetim kurulu;

c) Okul müdürü,

Tarafından görülür.

MADDE 9. — Okul genel kurulu, bölüm genel kurullarının mürettep üyelerinden teşekkül eder. Okul genel kurullarının görevleri şunlardır :

a) Okulun akademik çalışmalarını ilgilendiren konularda teklif ve temennilerde bulunmak;

b) Okulun bütünü ve bütün şubeleri ilgilendiren ve onlara uygulanacak tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak,

c) Bütçe ile ilgili konularda mütalâa bildirmek;

d) Okul Müdürünü seçmek.

Okul genel kurulu, müdürün başkanlığında mürettep üyenin çoğunluğu ile toplanır ve müdür seçimi ayrıık olmak üzere, kararlarını bulunanların çoğunluğu ile alır. Müdür seçimi yapılacak toplantılara kurulun en yaşlı üyesi başkanlık eder. Genel Kurul normal olarak her yıl bir defa müdürün çağrısı ile toplanır. Bunun dışında, mevcut bölümler sayısının en az yarısının istemesi veya müdürün gerekli göreceği olağanüstü hallerde müdür genel kurulu toplantıya çağırır.

MADDE 10. — Okul Yönetim Kurulu, okul müdürü ile öğretim görevine devam eden önceki müdür, öğretim ve yönetim müdür yardımcıları ve bölüm başkanları ile her bölüm genel kurulunun kendi üyeleri arasından bir yıl için seçeceği ikişer profesör'den teşekkül eder.

Okul yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

a) Kanun, tüzük, genel kurul teklifleri ve yönetmelik hükümleri ile (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları arası kurul) kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak karar ve tedbirleri almak;

b) Bölümlerin hazırlayacakları bütçe tekliflerini de göz önünde tutarak müdürlükçe hazırlanacak bütçe tasarısına son şeklini vermek;

c) Okul müdürünün getireceği işleri inceleyerek karara başlamak;

d) Bölüm profesörler ve yönetim kurullarından okul yönetim kuruluna getirilen kararları inceliyerek kesin karara bağlamak.

Okul Yönetim Kurulu, bölüm profesörler ve yönetim kurullarınca alınan kararlardan uygun görmediklerini, gerekçesiyle birlikte, ilgili kurula iade eder. Bu kurulların, okul yönetim kurullarınca belirtilecek süre içinde, yapacakları ikinci teklif üzerine kesin karar okul yönetim kurulu verir.

Okul Yönetim Kurulu müdürün başkanlığında mürettep üye sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

MADDE 11. — Okul Müdürü, okul genel kurulu tarafından, okulun aylıklı profesörleri arasından üç yıl için mürettep üye sayısının

çoğunluğu ile seçilir ve Millî Eğitim Bakanmca tâyin edilir. Süresi dolan okul müdürü, arka arkaya üç defa olmamak şartıyla, yeniden seçilebilir. Okul müdürü okulun temsilecisidir. Müdürün görevleri şunlardır :

a) Okul genel kuruluna ve okul yönetim kuruluna başkanlık etmek ve bu kurulların kararlarını uygulamak;

b) Okulun yönetimle ilgili her türlü işlerini görmek;

c) Okul yönetim kurulunca onanan kanun, tüzük ve yönetmeliklerle bu kurul tarafından karara bağlanan şekilde bütçe, kadro, tâyin, terfi, izin, disiplin ve ödenekle ilgili hususları Millî Eğitim Bakanının onayına sunmak.

Müdür bütün bölümler üzerinde genel denetleme yetkisine sahiptir. Bu kanunla belirtilen görev ve yetkilerin kullanılmasına ve böylece okulun, yönetim, öğretim, eğitim, inceleme ve araştırma işlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlar. Müdür işi başında bulunmadığı zaman bölüm başkanlarından birini vekil bırakır.

MADDE 12. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları arası kurul) her Devlet Mühendislik ve Mimarlık yüksek okulunun müdür ve bölüm başkanlarıyla her okulun genel kurulunun kendi üyeleri arasından iki yıl için mürettep üye sayısının salt çoğunluğu ile seçeceği birer profesör'den kurulur. Bu kurala Millî Eğitim Bakanı veya Bakanın kurul üyeleri arasından seçeceği kimse başkanlık eder. Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları arası kurul toplantılarına Millî Eğitim Bakanının teknik öğretimi idare eden Müsteşarı Talim ve Terbiye Dairesi Başkanı veya görevlendireceği bir üye tabii üye olarak katılır. Ayrıca tüzel kişiliği haiz Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine dâhil odalardan gereği kadar temsilci, istişare maksadiyle toplantıya davet edilebilir.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları arası kurul) yılda en az bir defa olmak üzere, Millî Eğitim Bakanının çağrısı ile uygun göreceği yerde toplanır. Ayrıca, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları Müdürlerinin çoğunluğunun teklifi üzerine kurul onbeş gün içinde Millî Eğitim Bakanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Bu kuru-

lun raportörlüğü, toplantının yapıldığı yerdeki Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunun bölüm başkanlarından biri tarafından yapılır.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurul) un görevleri şunlardır :

a) Mühendislik ve Mimarlık mesleklerine ait öğretim ve araştırma metodlarının memleket ölçüsünde gelişmesine imkân verecek konuları inceler ve karara bağlar.

b) Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları ile ilgili muadelet meseleleri, diploma dereceleri, ihtisas çalışmaları hakkında kararlar alır.

c) Yeniden açılacak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları hakkında mütalâasını bildirir ve Millî Eğitim Bakanına bu müesseselerde ilk olarak görev alacak öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında teklifler yapar.

d) Muhtelif Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarının öğretim ve eğitim çalışmaları arasında koordinasyonu sağlayacak tedbirleri inceler ve karara bağlar.

e) Öğretim üyelerinin akademik unvan ve disiplin işleri ile ilgili olmak üzere yapacakları müracaatları inceleyerek kesin karara bağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Öğretim Heyeti

MADDE 13. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarının öğretim heyeti (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları profesörleri); Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları doçentleri); öğretim görevlileri, okutmanlar, uzmanlar ve asistanlardan teşekkül eder.

MADDE 14. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları profesörleri), (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları doçentleri) arasından ve bu hususta hazırlanmış olan tüzük gereğince seçilirler. Seçimde aranacak şartlar şunlardır :

a) En az beş yıl cylemli olarak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında veya diğer yüksek öğretim müesseselerinde doçentlik yapmış veya doçent unvanını kazandıktan en az yedi yıl bir bilim veya meslek işinde çalışmış bulunmak (ancak, bu müddetin en az iki yılı

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları içinde eylemlî doçentlikte geçmiş olmak şarttır).

b) Bilimsel ve öğretim yeteneğini doçentlik imtihanını kazandıktan sonraki yayımları ve meslekî çalışmaları ile tanınmış olmak.

MADDE 15. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları profesörlerinin görevleri şunlardır :

a) Ders okutmak, imtihanları düzenliyerek yapmak veya yaptırmak,

b) Pratik çalışmaları ve proje çalışmalarını, uygulama, lâboratuvar ve seminerleri yönetmek ve lâboratuvarlarda araştırma ve deneyler yapmak ve yaptırmak,

c) Bilimsel teknik araştırmalar ve yayımlar yapmak ve yaptırmak,

d) Bölüm ve okul yönetim kurulları tarafından verilen işleri görmek.

MADDE 16. — Aynı dersin birden fazla profesörü varsa bunlardan biri, gereğine göre, okul yönetim kurulu veya bölüm profesörler kuruluna bu grup dersin ve uygulamalarının yönetimi ile görevlendirilir. Görevlendirilecek profesörlerin seçimi ve görevleri özel yönetmeliğinde belirtilir.

MADDE 17. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu doçentliği) sıfatı bu konuda gösterilen imtihanı başarmakla kazanırlar. Doçentlik imtihanına girebilmek için adaydan Devlet memurlarında aranan şartlardan başka aşağıda yazılı olanlar aranır :

a) Öğretim görevi alacağı bilim kolu ile ilgili bir yüksek mühendislik veya yüksek mimarlık diplomasına, yahut üniversite veya üniversite muadili bir öğretim müessesesi diplomasına sahibolmak ;

b) İhtisas dalı ile ilgili bir doktora yapmış olmak ;

c) Doktor unvanını kazandıktan sonra en az üç yıl kendi bilim veya meslek kolu ile ilgili bir işte çalışmış olmak ;

d) Özel yönetmeliğinde belirtilen şartlara göre yapılacak bir yabancı bilim dili imtihanını başarmak ;

e) Hazırladığı doçentlik tezi, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından kabul edilmiş olmak.

MADDE 18. — Doçentlik imtihanları, yılda bir defa olmak üzere, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından, yönetmeliğine uygun olarak yapılır. Bu imtihanı başaranlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu doçenti) unvanını alırlar.

MADDE 19. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları doçentlerinin görevleri şunlardır :

Dersin yönetimi ile görevli profesörün göstereceği yolda :

a) Ders okutmak,

b) Lâboratuvar, pratik çalışma, uygulama ve proje çalışmaları ile seminerleri yönetmek ;

c) Bilimsel ve teknik araştırmaya ve yayımlar yapmaktır.

MADDE 20. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları profesör ve doçentlerinin münhal kadrolara tâyinleri, bölüm profesörler kuruluna dâhil profesörlerin seçmesi ve okul yönetim kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanınca yapılır.

MADDE 21. — Sözleşme ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında görevlendirilecek yabancı profesörlerle yerli ve yabancı uzmanlar, bölüm profesörler kurulunun teklifi ve okul yönetim kurulunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onamı ile tâyin olunurlar. Sözleşme sürelerinin bitmesi ile veya başka sebeplerle görevlerine son verilmesi de aynı usule bağlıdır. Sözleşmeli profesörler, öğretim görevlerinin icrası bakımından, aylıklı profesörler için konulmuş olan hükümlere tâbidirler. Ancak bunlar enstitü müdürlüğü ve lâboratuvar şefliği ayrık olmak üzere idari görev alamazlar ve yönetim kurullarına giremezler.

MADDE 22. — Doçenti bulunmayan dersleri okutmak için kendi uzmanlık dallarındaki çalışma ve eserleriyle tanınmış kimseler (öğretim görevlisi) unvanı ile memur edilebilirler. Öğretim görevlileri, bölüm ve okul yönetim kurullarının teklifi ve müdürün inhası ile Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre tâyin olunurlar. Bunların görevlerine son verilmesi de tâyinlerindeki usule bağlıdır.

MADDE 23. — Dil dersi öğretim ile görevlendirilecek okutmanların tâyinleri bölüm ve

okul yönetim kurullarının teklifi ve müdürün inhası üzerine, münhal öğretim görevlisi kadrolarından biri karşılık gösterilmek suretiyle Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre yapılır.

MADDE 24. — Asistanlar Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunun ihtiyaçlarına ve (Asistanlık Yönetmeliği) hükümlerine göre seçilirler. Yönetici profesörün ve ilgili bölüm yönetim kurulunun teklifi ve okul yönetim kurulunun onamı ile müdür tarafından tâyin edilirler ve en az bir, en çok iki yıl aday olarak çalışırlar. Başarısı yeter görülenlerin bağlı oldukları yönetici profesör veya bu görevi yapan öğretim üyesinin teklifi ve okul yönetim kurulu kararı ile asillikleri Müdür tarafından onanır.

Asistanlar bağlı buldukları dersin ve bununla ilgili akademik çalışmaların yürütülmesinde yardımcıdırlar.

MADDE 25. — Doktora yapmamış olan asistanlar, asilliklerinin onandığı tarihten başlayarak dört yıl içinde doktora yapmakla veya bir yeterlik imtihanını vermekle mükelleftirler. Yönetici profesörün teklifi ile bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere, bir yıl uzatılabilir. Bunu, bu süre içinde sağlamayanların veya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında asistan olarak çalışmakta devamları gerekli görülmiyenlerin tâyinlerindeki usule uygun olarak, asistanlıkla ilgileri kesilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Okul tazminatı ve mühendislik yüksek okulları dışında çalışma

MADDE 26. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları öğretim üyeleri, Devlet memurları için kabul edilmiş olan belli çalışma saatlerinde bu kamunda belirtilen görevleri yapmak üzere görevleri başında bulunmakla mükelleftirler.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında 27 nci maddeye göre resmî veya özel bir işi bulunmayan doçent ve profesörler ile asistanlara aylıkları ile müdürlük, müdür yardımcılığı, bölüm başkanlığı, öğretim bürosu şefliği, lâboratuvar şefliği gibi okullar içinde alınan ücretli yönetim hizmetlerine ait ek görev tazminatından başka, her ay, kuruma tahsis

edilmiş olan en yüksek derecedeki maaş tutarının aşağıda yazılı kesirleri kadar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu tazminatı) verilir :

Profesörlere	% 40
Doçentlere	% 30
Doktora yapmış asistanlara ve öğretim görevlilerine	% 20
Doktora yapmamış asistanlara	% 15

MADDE 27. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu profesör ve doçentlerinden istiyenler, 26 nci maddede belirtilen tazminatı almamak ve haftada 10 saati aşmamak şartıyla, mesleklerine uygun olan serbest işleri yapabilirler. Ancak, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları profesör ve doçentlerinin üniversitelerle benzeri yüksek okullar ve kendi okullarında; üniversite ve benzeri yüksek okullar profesör ve doçentlerinin de Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında haftada 10 saati aşmamak üzere 3656 sayılı Kanunun 18 nci maddesi esasları dâhilinde görev almaları halinde, bu görevlerden dolayı maaş veya ücret almaları, esas görevlerine ait tazminatlarına hâlel getirmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Memur ve hizmetliler

MADDE 28. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunda müdürün emrinde : (Öğretim müdür yardımcısı) ile (Yönetim müdür yardımcısı) ve her türlü büro ve içişletme işlerini yapmak üzere (Müdür yardımcıları) ile memur ve hizmetliler bulunur. Müdür yardımcıları ve diğer hizmetliler müdürlükçe seçilir ve tâyin edilir. Öğretim ve yönetim müdür yardımcıları ile diğer müdür yardımcıları profesör, doçent, öğretim görevlileri ve okutmanlar arasından seçilir.

MADDE 29. — Her bölüm başkanının emrinde, (bölüm sekreteri) ile gereği kadar memur bulunur.

MADDE 30. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları kadrolarında gösterilen müdür yardımcıları, bölüm sekreterleri, lâboratuvar ve atelyelerin görevli elemanları ile diğer memur ve hizmetlilerin iş bölümleri ve çalışma alanları bir yönetmelikle belli edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Disiplin işleri

MADDE 31. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okullarında öğretim heyeti ile ilgili her türlü disiplin işleri okul yönetim kurulu tarafından incelenerek karara bağlanır.

MADDE 32. — Öğretim heyeti üyelerinden bu kanunla belirtilen öğretim ve eğitim görevlerini gerektiği gibi yerine getiremeyenlere veya meslek vekâr ve haysiyetine yaraşmayan hareketlerde bulunanlara bölüm başkanının veya okul müdürünün veya bölüm yönetim kurulunun teklifi üzerine okul yönetim kurulunca, hareketlerinin kestirilecek ağırlığına ve aşağıdaki fıkralarda belirtilen hâllere göre şu disiplin cezaları verilir :

- a) Göreve dikkati çekme;
- b) Kusur bildirme : Görevini veya meslek vekar ve haysiyetini ilgilendiren hâllerden dolayı kusurlu sayılmaktır.
- c) İşten çekilmiş sayma : Tâyin edildiği göreve özürsüz olarak on gün içinde başlamayanlar, sürekli olarak on gün veya bir öğretim yılı içinde toplamı 20 gün özürsüz olarak işi başına gelmeyenler hakkında uygulanır.

d) Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları öğretim heyetinden çıkarma : Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu öğretim meslekinde kalmaya yer bırakmayacak kadar şeref ve haysiyet kırıcı bir suç işledikleri hükmen kesin şekilde sabit olanların bu meslekten çıkarılmasıdır. Bu gibilerin unvanlarının kaldırılması okul yönetim kurulunca karar altına alınır.

Yukarda yazılı cezalar okul yönetim kurulunca karar altına alınır; müdürlükçe yazı ile ilgiliye bildirilir ve (a) fıkrasından gayri cezalar sicile geçirilir.

MADDE 33. — Bölüm başkanları ve okul müdürleri hakkındaki disiplin cezaları Millî Eğitim Bakanı tarafından verilir.

MADDE 34. — Okul yönetim kurulunca verilen (dikkati çekme) ve (kusur bildirme) cezalarına, bildirme tarihinden başlayarak on gün içinde ilgililer tarafından itiraz edilebilir. Bu itirazlar Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları arası kurulda incelenir. Bu kuru-

lun kararı kesin olup, buna karşı ilgililerin yetkili yargı mercilerine başvurma hakları saklıdır.

MADDE 35. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları öğretim üyelerinin görevleri dolayısıyla veya görevlerini yapma sırasında işledikleri suçlar üzerine «Memurin Muhakemat Kanununun gerektirdiği ilk soruşturma, müdürün öğretim üyelerinden tâyin edeceği bir veya üç tahkikçi tarafından yapılır. Müdürler hakkında yapılacak soruşturma tahkikçilerini Millî Eğitim Bakanı tâyin eder. Soruşturma kâğıtları ve fezleke, Millî Eğitim Bakanı tarafından Danıştaya gönderilir. Yargılamanın gerekliliğine veya gereksizliğine Danıştay ilgili daîresince karar verilir. Bu kararlara ilgililer veya Millî Eğitim Bakanı tarafından yapılacak itirazlar, Danıştay Genel Kurulunca incelenerek son karara bağlanır.

MADDE 36. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları öğretim heyeti üyeleri bu kanunda yazılı sebep ve hükümler dışında görevlerinden çıkarılamazlar ve akademik unvanlarından yoksun edilemezler. Başka bir işe geçme ve çekilme yolu ile görevlerinden ayrılanlar akademik unvanlarını taşırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Malî hükümler

MADDE 37. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları malî bakımından umumî muhasebe mevzuat ve usullerine tabidir. İta âmiri okul müdürüdür. Tahakkuk memurlarını müdür tâyin eder.

MADDE 38. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarının bütçe hazırlıkları şu yolda yapılır :

a) Okul merkez teşkilâtı ile buna bağlı hizmetlere mütaallik bütçe hazırlıklarını öğretim ve yönetim müdür yardımcılıkları;

b) Bölüm ve bunlara bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını bölüm yönetim kurulları yapar ve her yıl Mayıs ayı sonuna kadar bitirerek okul yönetim kuruluna verir.

MADDE 39. — Bütçeye konulacak ödenekten Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarına gereği kadar döner sermaye verilir.

Bu döner sermayenin bölümler arasında dağıtılması, gerekirse birinden diğerine aktarılması ilgililerin teklifi üzerine okul yönetim kurulunca yapılır. Okul dışı meslek çevreleriyle yapılan işbirliği ve bu çevreler için yapılan araştırma ve inceleme çalışmalarının yürütülmesinde de döner sermayeden faydalanılır. Bu çalışmalara katılacak personelin ücretleri özel yönetmeliğine göre edilir.

MADDE 40. — Döner sermayenin hesap yılı mali yıldır ve bu sermayenin muameleleri 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir.

MADDE 41. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu organları tarafından yapılan bilimsel ve teknik inceleme, araştırma ve yayımların gerektireceği her türlü giderler hakkında 2490 sayılı Kanun ve tadillerine ait hükümler uygulanmaz. Bu işlerde uygulanacak esaslar okul yönetim kurulunca belirtilir.

MADDE 42. — Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 4926 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair 58 sayılı Kanun ile 165 sayılı Kanundaki cetvellerde bulunan Teknik Okullara ait ilişik 1 ve 2 sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar kaldırılmış ve yerlerine Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları başlığı altında ilişik 3 ve 4 sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar konmuştur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

MADDE 43. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları öğretim heyeti bilimsel çalışmalar, araştırmalar veya dersleri ile ilgili araçların seçim ve temini maksadıyla memleket içi ve dışında gereken inceleme gezilerini yapmak gibi bilim ve meslek hizmetleri için bölüm profesörler kurulunun kararı okul yönetim kurulunun onayı ile bağlı oldukları okulun dışında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu yolda görevlendirilenler aylıklarını kendi okullarından almakla beraber başka yerlere gönderilmişlerse geçici gö-

rev yolluklarını, okul hesabına gönderildikleri takdirde kendi okullarından; başka daire ve idarelerce istenmişlerse o daire ve idarelerden alırlar. Okul hesabına memleket dışına gönderilmeleri halinde kendilerine verilecek yolluklar hakiki yol masrafları ödenmek ve gündelikleri memleket içi gündelikleri karşılığının beş katını aşmamak üzere okul yönetim kurulunca belirtilir, çalışmalarının gerektirdiği her çeşit idarî ve teknik harcamalar ilgili bulunduğu bütçeden ödenir. Bu kanunun 26 ve 27 nci maddeleri bu gibiler hakkında da uygulanır. Okul öğretim heyeti üyelerinden her hangi birini üyenin kendi isteği ve ilgili bölüm profesörler kurulunun karar ve teklifi ile başka yüksek öğretim müesseselerinin öğretim hizmetlerinde, ilki yılı aşmamak şartıyla kendi kadrosu ile nakledilmek suretiyle görevlendirmeye okul yönetim kurulunun adına müdür yetkilidir.

MADDE 44. — Yedek subaylarla askerî memurlar hakkındaki 9 . 12 . 1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanunun 25 nci maddesinin 10 sayılı fıkrasında yazılı Millî Eğitim Bakanlığı mensupları arasına Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları öğretim heyeti üyeleri de eklenmiştir.

MADDE 45. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları profesörlerinden öğretim görevini yapabilecek durumda buldukları bölüm profesörler kurulunun teklifi ve okul yönetim kurulunun onayı ile kabul olanlar, 70 yaşına kadar (70 dâhil) görevlerine devam edebilirler.

MADDE 46. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu öğretim heyeti mensupları ile okul memur ve hizmetlilerinin izinleri, gereğinde ilgili bölümlerin de mütalâaları göz önünde tutularak okul müdürlüklerince; müdürlerin izinleri ise Millî Eğitim Bakanınca verilir.

MADDE 47. — Bu kanun gereğince Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarında öğretim görevi alacak öğretim üyelerinin seçimlerinin ne yolda yapılacağı bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 48. — Okulca başka kurumlarda geçici olarak meslekleri ile ilgili bir işde ça-

lışmak üzere görevlendirilen öğretim heyeti üyelerinin bu görevlerde geçirdikleri süre kıdemlerine sayılır.

MADDE 49. — Organ ve unvanlarla ilgili seçimler gizli oyla yapılır. Diğer oylamaların gizli veya açık oyla yapılacağı oylamayı yapan kurullara kararlaştırılır.

MADDE 50. — Öğrencilerin okul öğretim ve yönetim organları ile olan ilgi ve münasebetleri özel bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 51. — Bu kanunun hüküm koymadığı durumlarda genel hükümlere uyulur.

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — İstanbul Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, müessesenin öğretim üye ve yardımcıları, personeli, tesisat ve teçhizatı ile (İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu) adı altında teşkilâtlandırılıp aralık vermeden faaliyetine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanun hükümlerine uygun olmak üzere Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okullarının ek kadro hükümleri uygulanmaya başlayıncaya kadar bu kanunun yayımı tarihinde yürürlükte bulunan «Teknik Okullar» kadrolarının uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun gereğince kurulacak okul ve bölüm organları ile ilgili ilk seçimler bu kanunun eki olan kadroların uygulanmaya başlayacağı tarihten 30 gün evvel yapılır. Seçimler yapıncaya kadar İstanbul Teknik Okulundaki kurullar, müdür ve yardımcıları ve bölüm şefleri görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda geçici madde 9 da zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunanlardan bu müessesede toplam en az 18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış olanlara veyahut 12 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış ve ilgili olduğu dalda en az bir teknik veya bilimsel eser meydana getirmiş olanlardan yüksek öğrenim diplomasını haiz olanlara (Devlet

Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu profesörü) unvanı verilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir yüksek öğrenim diplomasını ve öğretmen unvanını haiz ve geçici madde 9 da zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunup geçici madde 4 veya madde 14 teki Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu Profesörlüğü şartlarını haiz olmayanlardan Devlet veya okula yapılmış yabancı dil imtihanını başarı ile geçirmiş ve en az beş yıllık sürede müstakil ders vermek suretiyle öğretmenlik yapmış olanlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu Doçenti) unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte birinci görevleri İstanbul Teknik Okulunda olup da durumları geçici madde 4, 5 ve 9 hükümleri dışında kalanlar veya birinci görevi İstanbul Teknik Okulu dışında olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mezkûr okulda ek görevle öğretmenlik yapanlardan Madde 14 te beyan edilen Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu profesörlüğü şartlarını gerçekleştirilmeyenler kanunun yürürlüğe girmesiyle (Öğretim görevlisi) unvanı altında göreve devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda en az 12 yıl birinci görevle öğretmenlik yapmış olan fakat bilimsel veya teknik bir eseri olmayan ve durumu geçici 9 ncu madde hükümleri dışında kalanlar en çok 3 yıllık bir süre sonunda bir bilimsel veya teknik eser vermek şartıyla profesör unvanını alırlar.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte durumu geçici 5 nci maddedeki şartlara uymakla beraber 5 yıllık süreyi doldurmamış bulunan İstanbul Teknik Okulu öğretmenleri bu süreyi doldurdıkları zaman doçent unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 8. — Madde 14 ve 17 hükümlerine göre asistan ve doçentlerin üst öğretim üyeliği derecesine geçirilmelerinde İstanbul Teknik Okulunda veya diğer öğretim müesseselerindeki kıdemleri hesaba katılır.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda sos-

yal bilimler öğretimi ile görevli olan öğretmenler «Öğretim görevlisi» ve yabancı dil öğretimi ile görevli olan öğretmenler de (Okutman) unvanı ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunda görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun 17 nci maddesinin (b) fıkrasında istenen doktora şartı, kanunun yayımı tarihinden itibaren 10 yıl müddetle aranmaz, ancak bunun yerine özel yönetmeliğine göre yapılacak yeterlik çalışmasını başarmak şarttır.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun yayımı sırasında İstanbul Teknik Okulu öğretim heyetine dâhil bulunanların, bu kanunun geçici hükümlerine göre, intibakları kanunun yayımı sırasında görevi başında bulunan okul kurulu tarafından yapılır.

MADDE 52. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Ancak, malî hükümler ve kadrolar kanununun yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren uygulanır.

MADDE 53. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(2) SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	<i>Teknik Okulları</i>				Bölüm Şefi	20	150
	Müdür	4	300		Müdür Yardımcısı	12	200
	Öğretim İşleri Müdür Yardımcısı	4	200		Atelye Şefi	20	150
	Yönetim İşleri Müdür Yardımcısı	4	200		Öğretim Büro Şefi	4	150

(3) SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	<i>Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları</i>			5	Kitaplık Şefi	3	1 100
1	Profesör	2	2 000	7	» »	1	800
2	»	5	1 750	8	» »	1	700
3	»	32	1 500	9	Kitaplık Memuru	5	600
4	»	55	1 250	10	» »	5	500
5	»	83	1 100	8	Muamelât Şefi	5	700
6	»	125	950	8	Kâtip	5	700
6	Doçent	40	950	9	»	15	600
7	»	40	800	10	»	40	500
9	Asistan	80	600	8	Ambar Şefi	5	700
10	»	80	500	8	Ambar Memuru	3	700
11	»	60	450	9	» »	3	600
3	Öğretim Görevlisi	20	1 500	9	Lâborant	20	600
4	» »	30	1 250	7	Doktor	3	950
5	» »	68	1 100	8	»	2	800
6	» »	80	950	5	Yatı Yurdu Müdürü	4	1 100
7	» »	80	800	8	Yatı Yurdu Müdürü Yardımcısı	4	700
8	» »	80	700	8	Muamelât Şefi	3	700
5	Sekreter	3	1 100	9	Memur	5	600
6	»	2	950	10	»	5	500
6	Bölüm Sekreteri	10	950	11	»	5	450
7	» »	10	800	9	Ambar Depo Memuru	5	600
5	Muhasip	6	1 100	10	» » »	5	500
6	Büro Şefi	1	950	11	» » »	5	450
7	» »	8	800				

(4) SAYILI CETVEL

Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
<i>Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları</i>			Bölüm Başkanı	20	300
Müdür	5	400	Müdür Yardımcısı	15	250
Öğretim Müdür Yardımcısı	5	300	Lâboratuvar Şefi	20	200
Yönetim Müdür Yardımcısı	5	300	Öğretim Büro Şefi	5	200

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No : 1/533,
2/204, 2/361, 2/117
Karar No. : 2

18 . 11 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza havale edilen Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in, Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları kanunu teklifi, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kanunu teklifi, Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Devlet mühendislik ve mimarlık yüksek okulları kanunu teklifi, Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kanunu tasarısı, teklif sahipleri ve ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Aynı mahiyette olan tasarı ve tekliflerin tevhden görüşülmesine ve müzakerelere tasarının esas alınmasına Komisyonumuzca karar verilmiştir.

Komisyonumuz kanun tasarısı gerekçesine iştirak etmekle beraber, gelecekte benzer kanunların hazırlanmasında bâzı umumi esasların daha açık ve belirli bir şekilde göz önünde tutulması icabettiğine işareti faydalı bulunmuşur.

Söyleki : Türkiye'nin topyekûn ve hızlı kalkınmasında teknik elemanların, büyük rolü ve yeri olduğu pek tabii olduğuna göre, çeşitli kademede ve formasyonda kemiyet ve keyfiyet bakımından yeterli olarak yetiştirilmeleri için, hem kendi ihtisas dalları arasında birbirleriyle olan münasebetleri ve yerleri, hem de diğer ihtisas dallarıyla olan irtibatlarının göz önünde tutulması gerekmektedir. Kendi ihtisas dalları içindeki piramit, tabandan tavana kadar mevcut olan kademelerde memleketin bugün ve gelecekteki ihtiyacı karşılığındaki nisbetleri, hangi kademenin takviyeye muhtaç, hangi kademenin yeniden ihdas veya ikmal edileceği, umumi plânın tesbit edilen ilkeleri içinde ortaya çıkacaktır. İşte buna göre, yeniden açılacak veya mevcudun ıslahını gerektirecek veya benzerlerini memleketin muhtelif yerlerinde ele almayı veya yeni hale intibakını icabettirecek bir teknik eğitim politikasının reel ölçüleri içinde tatbiki imkân olacaktır. Aksi takdirde hareketlerimiz, münferit teşebbüslerden ileri geçemeyecek ve bir bakıma plân ilkeleri de yerine getirilemeyecektir.

Gayot tabiidir ki, kuracağımız müesseselere ait yer seçimi de aynı nisbette ehemmiyetlidir. Tercihlerde, bugün muayyen merkezlerde toplanmış bu gibi eğitim müesseselerinin memleket sathına dağıtılarak, çeşitli bölgelerden bu sahalarda yetişmek isteyenlere kolaylıkla okumak imkânını sağlamak düşünülmeyle beraber, diğer sektörlerin, plân dâhilinde muhtelif bölgelerde inkişafı, yerleşmesi ve bunun neticesi ortaya çıkacak iskân hareketlerini teşvik edeceği şehirleşmeler ve merkezleşmeler göz önünde tutulacaktır.

Kurulan, kurulacak olan teknik eğitim müesseselerinin, buralardan yetişenlerin bir üstüne geçebilmek imkânları da ayrıca sağlandığına göre, kendi kuruluş maksadını aşan bir faaliyet içinde değil o maksada uygun olarak eğitim ve öğretim metotlarının geliştirilmesi gayreti içinde olması lâzımgolecektir.

Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kanunu tasarısı, yukarıdaki ölçüler içinde, İstanbul Yıldız Teknik Okuluna ve buna benzer yeniden kurulmuş ve kurulacak diğer teknik okullara ait bir intibak kanunu tasarısıdır. Muhtelif zamanlarda, muhtelif kademeler müfredat programlarında değişiklik ve ilâveler yapmak suretiyle, aşarak bugünkü hale gelmiş Yıldız Teknik Okuluna hem müessese, hem de içinde senelerce feragatle hizmet gören ve memleketimize değerli mühendis ve mimarlar yetiştiren öğretmenlerine, akademik kariyerde beklidikleri unvanları vermektedir. Bu suretle akademiler, memleketimizde teknik öğretim içindeki hakiki yerini bulacak ve ilmî muhtariyet içinde hizmetini daha iyi bir şekilde ifaya devam edecektir.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin öğretim kadrolarına gelince :

Akademik kariyer içinde, asistan, doçent, profesör zincirinin, her kürsünün kendi sahasındaki hususiyeti göz önünde tutulacak bir nisbet içinde birbirine, eğitimin icabettirdiği zaruretlere dolayısıyla belli adedlere bağlanması lüzumu aşıkârdır. Gerek bölümler, gerekse bölümler içindeki kürsüler bu ölçüler göz önünde tutularak profesör, doçent asistan kadrosu ihdası lâzımgelir. Ayrıca kanun tasarısında bir hususiyet daha görülmektedir. O da mevcut kadronun yeni hale intibakında bugünkü derecelerin unvanlara göre yerleştirilmesiyle ortaya çıkan durumda mevcut kadrolardan üst derecelerde tasarruf düşünülmesine rağmen, alt kademelere nazaran, kabarıklık kalmıştır. Doçent ihtiyacı karşılığı kadro konmamış, maliyeye öğretmen kadrosundan istifade yolu tavsiye edilmiş ve tasarıda buna uyulmuştur. Halbuki gereken kadronun tahsisi ve doçent yetiştirilince bu kadroların doldurulması lâzımgelirdi. Maliye Bakanlığının hemen her kanun tasarısında, kadrolara ait muhafaza ettiği bu geleneği terk etmesi lüzumuna inanıyoruz. İlgili madde gerekçesinde bu mevzuata daha geniş olarak izah edilmiştir.

Komisyon olarak ehemmiyetli telâkki ettiğimiz bir hususa daha işaret etmek isteriz. Kanun tasarısına, komisyonumuz öğretim üyesi sıkıntısı çekecek olan akademilerin bu ihtiyacını gidermek için, tazminat karşılığı geçici görev hizmetini kabul etmiştir. Daha evvel meclislerimizce karara bağlanan buna benzer 535 ve 871 sayılı kanunlarla bu haklar yeni kurulan üniversitelere tanınmış bulunmaktadır. Komisyonumuz memleketin bugünkü gerçekleri karşısında bu gibi ölçülerin bir müddet daha kullanılacağına inanmaktadır. Fakat dileğimiz realiteler karşısında meclislerimizce karara bağlanmış bu ölçülerin, benzer kanunlar getirilirken daima göz önünde tutulmasıdır. Maliye Bakanlığının, kanun tasarısı ve tekliflerini tetkik ederken bu prensipleri bir kenara bırakması icabeder. Fakat komisyonumuzun asıl işaret etmek istediği nokta, memleket şartları göz önünde tutularak karara bağlanan ve fakat ifa edilen bir görev karşılığı ödemenin ücrette, umumi devlet statüsü muvacehesinde, bir nevi muvazonesizlik ve adaletsizlik yarattığı intibakı veren bu şekildeki çeşitli tatbikatın normal bir meoraya sokulabilmesi için çok cep-heli tedbirler alınması lüzumludur.

Yine komisyonumuz öğretim üyesi yetiştirmek konusunda taban olan asistanlık kademesinin ehemmiyeti üzerinde durarak cazip hale getirmek hususunda kanunen verilmekte olan tazminat ölçülerinin bütün üniversite ve akademiler çerçevesinde yükseltilmesi gerektiğine inanmaktadır. Bundan dolayı komisyonumuz münferit olarak bu kanunda bir yükseltme yapmayı uygun bulmamıştır.

Ehemmiyetli telâkki ettiğimiz bâzı noktalara bu suretle işaret etmiş bulunuyoruz. Temennimiz her getirilen kanunun, plânlı anlayışın bir sistemi ükmal eder hüviyeti içinde olmasıdır.

Değişen maddelerin gerekçesi : (Mevcut madde gerekçelerine ek olarak.)

Madde 5. — (Bölüm profesörler kurulu) na aid olduğuna göre (Bölüm profesörleri ve doçentlerinin) şeklinde değiştirilmesi kabul edilmiştir.

Madde 7. — Komisyonumuz, liyakatı görünen bölüm başkanına arka arkaya üç defa seçilme şansının tanınmamasının doğru olacağı üzerinde durarak bu maddenin birinci fıkrası son cümlesini (Bölüm başkanı, arka arkaya ancak üç defa seçilir.) şeklinde değiştirmeyi uygun görmüştür.

Madde 12. — Komisyonumuz, maddenin 1 nci pragrafında teknik öğretim müsteşarının da yerine görevlendirme yetkisine sahip olmasını, (aynı) meslek formasyonu ibaresindeki (aynı) yerine (benzeri) kelimesinin konmasını, (a) fıkrasının bütün memleket mühendislik ve mimarlık akademilerine şâmil görünen ifadesinin, kanunun istihdaf ettiği (Mühendislik ve mimarlık akademilerine) hasredilmesinin doğru olacağı üzerinde durarak bu fıkranın (Mühendislik ve mimarlık mesleklerine ait öğretim ve araştırma metodlarının memleket gerçeklerine göre gelişmesine imkân verecek konuları inceler ve bu Akademilerin çalışmalarında uygulanmak üzere gerekli kararları alır.) şeklinde değiştirilmesini ayrıca Millî Eğitim Bakanlığınca gönderilecek konuların mütalâasına dair (Millî Eğitim Bakanlığınca gönderilecek konular üzerinde, gerekli incelemeleri yaparak, mütalâasını bildirir.) şeklinde bir (f) fıkrasının ilâvesini uygun mütalâa etmiştir.

Madde 13. — Komisyonumuz, cümlede takdim, tehir yaparak maksadı daha iyi ifade etmek üzere: (Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin profesör ve doçentleri, bu kurumların öğretim üyesidirler.) şeklinde maddeyi kabul etmiştir.

Madde 14. — Komisyonumuz maddeyi akademik kariyeri mümkün hale getiren ve ilerleme şartlarını normal prosedür dâhilinde ifade eden bir metnin tedvini lüzumu üzerinde durmuş, memleketin muhtelif yerlerinde kurulacak akademilere öğretim üyesi bulabilmek için konması icabeden şartları ise geçici maddede ifade edilmesinin doğru olacağı üzerinde durarak; (a) fıkrasının: (En az beş yıl eylemli veya eylemsiz olarak Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinde veya diğer yüksek öğretim müesseselerinde doçentlik yapmış veya doçent ünvanını kazandıktan sonra en az yedi yıl bir bilim veya meslek işinde çalışmış bulunmak,) şeklinde,

(b) fıkrasının ise, (doçentliği süresince yayımları ve meslekî çalışmaları ile bilimsel ve öğretim yeteneğini ispatlamış olmak,) şeklinde değiştirilmesini uygun mütalâa etmiştir.

Madde 18. — Madde 14 teki esas kabul edilerek: (Bu gibilerden, eylemli kadroya girmek isteyenlerin en az iki yıl görev almak istedikleri akademi dışındaki bir Devlet mühendislik ve mimarlık akademisinde çalışması şarttır.) ibaresinin çıkarılması uygun mütalâa edilmiştir.

Madde 24. — Maddede (okutmanlar) kelimesinden sonra (yabancı) kelimesinin ilâvesi uygun görülmüştür.

Madde 27. — Maddedeki (Devlet memurları için kabul edilmiş olan) ibaresinin ondan sonra gelen (belli çalışma saatlerinde) ibaresince maksat ifade edilmiş olduğundan çıkarılması uygun görülmüştür.

Madde 28. — Komisyonumuz, yeni açılan ve açılacak olan Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerine öğretim görevlisi bulabilmek için daha evvel Meclislerimizce bâzı üniversitelerimiz için kabul edilmiş olan 535 ve 871 sayılı kanunlara paralel olarak geçici görev hizmetini kabul etmiş ve bu hizmet karşılığında, yerine göre brüt maaşlarının % 50, % 70 nin kendilerine ek ödenek olarak verilmesi uygun görülmüştür. Yalnız taban ve tavan olarak tesbit edilen bu nisbetlerin yerine göre kullanılmasına ait ölçülerin Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edilmesi lüzumlu görülmüştür. Bu suretle hazırlanan bend maddeye eklenmiştir.

Bunlardan ayrı olarak yevmiye 100 lira verilmesi hususuna komisyonumuz itibar etmemiştir.

Madde 29. — Maddenin birinci fıkrası, düşünülen maksadı uzam ve karışık bir şekilde ifade ettiğinden, daha sarıh bir hale getirmek üzere: (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin her türlü öğretim ve yönetim hizmetlerini yapmak üzere gerekli başkan yardımcıları, memur ve hizmetliler Akademi Başkanlığınca seçilir ve tayin edilir.) şeklinde, son fıkra ise aynen kabul edilmiştir.

Madde 30. — (Başkanın) yerine, (Başkanının), (gereği) yerine (yeteri),

Madde 33. — (görevlilerini) yerine (görevlerini), (getirmiyenlere) yerine (getirmiyenlere),

(d) fıkrasındaki 3 neü satırda (mesleğinde kalmayan) yerine (mesleğinde kalmaya),

Birinci pragraf son cümlesinde (cezaları) yerine (cezalarından biri) şeklinde değiştirilmesi,

Madde 34. — (Bölüm Başkanları) ile (Akademi Başkanları) kelimelerinin yer değiştirilmesi,

Madde 36. — Birinci cümleden sonraki (müdürler) kelimesi yerine (başkanlar),

Madde 40. — Mevzu itibarıyla 41 neî maddenin (40) ve (40) neî maddenin (41) olarak değiştirilmesi icabettiği göz önünde tutularak (40), (41), (41) ise (40) neî maddede kabul edilmiştir. Ayrıca döner sermaye için akademi başına verilmesi düşünülen 100 biner liranın kifayetsiz olduğu, esasen bu tahsisatın Maliye Bakanlığınca tam olarak verilmediği bilâhara yapılan hizmetlerle tavan rakama iblâğ edildiği üzerinde durularak akademilerin sahib oldukları bölüm başına 100 biner lira hesabıyla döner sermaye verilmesinin uygun olacağı kabul edilmiştir. Dolayısıyla (yüz biner lira döner sermaye verilir.) ibaresi yerine: (Her bölüm başına yüz biner lira hesabıyla döner sermaye verilir.) şeklinde değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

Madde 42. — Bilimsel muhtariyete sahip kılınan akademilerin, en mühim çalışma sahası muhakkak bilimsel, teknik inceleme ve araştırmalar olacaktır. Bu çalışmaların yayımlanması da o derece ehemmiyetlidir. Dolayısıyla akademilerin yapacağı masraflarda serbest kalabilmesi çok

mühim bir faktör telâkki edilmiştir. Buna göre bir madde tedvini ve yeni bir (42) nei madde olarak ilâvesi uygun görülmüştür.

Madde 43. — (Tasarı 42) Komisyonumuz maddeye bağlı cetveller üzerinde, gerekçenin tümünde ifade edilen esaslar dâhilinde derinliğine bir araştırma yapmayı uygun bulmuştur. Yapılan incelemede, Yıldız Teknik Okulunda tatbik edilen programlara ve kürsü hususiyetlerine göre akademik karyerde yer alacak profesör, doçent, asistan kadro ihtiyacı şöyle tesbit edilmiştir:

	Profesör	Doçent	Asistan	
1. Yıldız Teknik Okulu Akademi	72	110	184	
2. İzmir, El zığ, Zonguldak akademileri	87	152	229	(tahminen)
	159	262	413	Aded

Ayrıca Yıldız Müh. Mim. Akd. için (36) öğretim görevlisi, okutman ve öğretmen, Diğerleri için (64) öğretime ihtiyaç vardır.

Halen Bakanlıkça bu okullar için ayrılmış olan (295) profesör, (80) doçent, (150) asistan, (178) öğretmen kadrosudur.

Halen kullanılan kadrolar ise (192) öğretmen ve (78) asistan kadrosudur.

Buna göre istimal edilebilecek ve intabaktan sonra elde edilebilecek kadro ise :

Profesör	Doçent	Asistan	Öğretmen
84	65	87	60

olabilmektedir. Halbuki yeni istenen kadrolarda :

217	70	250	270 ve 80
-----	----	-----	-----------

öğretim görevlisine ait kadro tahsisi görünmektedir.

Bu kıyaslamada şu netice ortaya çıkmaktadır :

1. Tahsis edilmiş eski cetveldeki (295) profesör kadrosuna mukabil, yeni (217) verilmiştir. Bir tasarruf vardır. Fakat (159) luk hakiki kadro ihtiyacı karşısında kabarıktır. Buna da senele-re göre hizmet yılı derecelendirmelerinin ve intabak zaruretinin âmil olduğu görülmektedir. Fiilî olarak ise (84) profesör bulunabilecektir.

2. Doçentlik için eski cetvelde (80) kadro ayrılmışsa da kullanılmamaktadır. Yeni cetvelde ise bu azaltılmış (65) e indirilmiştir. Halbuki hakiki ihtiyaç (262) dir. Yani kadro tahsisinde (197) noksan vardır. Fakat fiilen intabakta ancak, (65) doçent bulunabilecektir.

3. Asistanlara gelince eski cetvelde (150) asistan kadrosu olmasına rağmen, bugün (78) asistan kadrosu kullanılmaktadır. Yeni cetvelde (250) ye çıkarılmıştır. Hakiki ihtiyaç ise (413) adeddir. Yani kadro tahsisinde (163) noksan vardır. İntabakta ise (87) asistan bulunabilecektir. Artışın temini ancak talebe bağlıdır. Yeniden asistan yaratmak mümkün değildir. Halbuki akademik kariyerin temeli, tabanı buradadır. Bu hal içinde ihtiyaç karşılığında teşekkül eden pramidin âdetâ tersine çevrili olduğu görülmektedir. O zaman ihtiyaç duyulan öğretim elemanını akademik kariyer içinde yetiştirebilmek için teşvik ve cazibe tedbirlerinin çok yönlü olarak bu kademede almak mecburiyeti ortaya çıkmaktadır.

4. Öğretmen ve öğretim görevlisi kadrosuna gelince : Eski cetvelde (178) kadro mevcut bulunmaktadır. Halbuki eski cetveldeki kullanılmıyan (295) profesör, (80) doçentlik kadrosu dâhil olmak üzere, karşılığında fiilen (192) öğretmen kadrosu istimal edilmektedir. Yeni cetvelde ise, profesör, doçent hariç (80) öğretim görevlisi, (270) öğretmen kadrosu ayrıca tahsis edilmiş bulunmaktadır. Okutmanlar da bunlara dâhildir. Kabarıktır görünen bu kadro tahsisleri içinde akademik kariyere intibakı sağlanamıyanlardan, doçentlikte ve asistanlıkta tahsis edilmeyen kadrolar karşılığında, istifade yolunun tercih edileceği anlaşılmaktadır. Tabii, bir müddet sonra akademik kariyer şartını yerine getirmek imkânını bulanlar, doçentlikte kadro olmadığından bu unvana sahibolamayacaklar, belki her yıl yeni kadro istekleri kanun tasarıları halinde Meclislerimize gelecektir.

Madde 44. — (Tasarı 43) maddenin 11 nci satırındaki : (Memleket için gündelikleri karşılığının yedi katını aşmamak üzere) ibaresinin, (bu konudaki dış seyahatler kararnameğine uygun olarak) şeklinde,

Sonradan gelen (Bakanlığına) kelimesinin (Bakanlığınca), ayrıca (iki yılı aşmamak suretiyle kendi kadrosuyla nakletmek suretiyle) ibaresinin (iki yılı aşmamak şartı ve kendi kadrosu ile naklederok) şeklinde değiştirilmesi uygun görülmüştür.

Madde 50. — (Tasarı 49) Madde içinde takdim tehir yaparak (Mimarlık akademilerinin yönetimleri, müstakil çalışabilecek hale gelinceye kadar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından,) şeklinde yazılması uygun mütalâa edilmiştir.

Geçici madde 1. — İstanbul kelimesinden sonra (Elâzığ, İzmir) kelimelerinin ilâvesi, (okulunda) yerine (okullarında), (faaliyetine devam eder) yerine (faaliyetlerine devam ederler) şeklinde değiştirilmesi, sonraki (İstanbul) kelimesinin çıkarılması uygun görülmüştür.

Geçici madde 3. — İstanbul kelimesinden sonra (Elâzığ, İzmir teknik okullarındaki) şeklinde ilâvesi uygun görülmüştür.

Geçici madde 1. — İstanbul kelimesinden sonra (Elâzığ ve İzmir Teknik okullarında) şeklinde ilâvesi, (toplam en az) kelimelerinden sonraki (18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle öğretmenlik yapmış olanlara veyahut) ibaresinin çıkarılması, sonraki (suretiyle) kelimesinden sonra (başarılı) kelimesinin ilâvesi uygun mütalâa edilmiştir.

Geçici madde 6. — Madde ilk üç satırının : (Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte birinci görevleri İstanbul, Elâzığ, ve İzmir Teknik okullarında olup da durumları geçici madde 4, 5 ve 9 hükümleri dışında kalanlar veya birinci görevleri bu teknik okulların dışında) şeklinde değiştirilmesi, (mezkûr okulda) kelimeleri yerine (mezkûr okullarda) şeklinde değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

Geçici madde 7. — İstanbul kelimesinden sonra (Elâzığ, İzmir Teknik okullarında) kelimelerinin ilâvesi uygun mütalâa edilmiştir.

Geçici madde 9. — İstanbul kelimesinden sonra (İstanbul, Elâzığ ve İzmir Teknik okullarında) olarak değiştirilmesi, (Akademisinde) yerine (Akademilerinde) şeklinde değiştirilmesi uygun görülmüştür.

Ayrıca maddenin ikinci fıkrası müstakil bir ((geçici madde 10) olarak kabul edilmiştir.

Geçici madde 11. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Geçici madde 12. — Tasarı 11 nci tasarıdaki maddenin maksadı izah etmediği üzerinde durularak maddenin : (Bu kanununun 42 nci maddesiyle ilga edilen 1 ve 2 sayılı cetvellerde yazılı kadroları işgal eden öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları ile memurlar ve mevcut hizmetlilerin aylıkları, kadroları, ve öğretim kurumundaki unvanları değişmeyenlerin yeniden tâyinine lüzum olmayıp aylıkları ve ücretleri yeni işgal edecekleri kadrodan ödenmeye devam olunur.

Aylıkları, kadroları ve öğretim kurumundaki unvanlarından uyumyanların atanmaları bu kanunun yayımı tarihinden geçerli olmak üzere yapılır. Ve bunlardan izinli olanlar için göreve başlama kaydı aranmaz) şeklinde kaleme alınması uygun bulunmuştur.

Geçici madde 13. — Yeni kurulan ve kurulacak olan akademilere öğretim üyesi bulabilmek için doçent veya profesör olabilmek şartları arasında esas madde 14, 17 ve 18 için de yer almış olan hükümleri çıkararak yeni bir geçici madde halinde ve aşağıdaki şekilde uygun mütalâa edilmiştir.

(Geçici madde 13. — Devlet mühendis ve mimarlık akademilerinde profesör olabilmek için, 14 ncu maddede belirtilen şartlardan başka mensubolduğu akademi dışındaki bir adakemide en az iki yıl eylemli doçent olarak çalışmış olmak gereklidir. Ayrıca, dışarda meslek çalışmaları, eserleri

ve yayımlarıyla tanınmış kimselerde bölüm profesörler kurullarının üçte iki çoklukla yapacakları teklif, akademi yönetim kurulunca uygun görülme ve Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri arası kurulca onanmak şartıyla usulü veçhile doçent veya profesör seçilebilirler.

Asistanlıktan doçentliğe geçebilmek için madde 17 ve 18 deki şartlardan ayrı olarak mensubolduğu akademi dışındaki bir akademide en az iki yıl asistanlık yapmış olmak şartı aranır.

Bu maddenin uygulama süresi on yıldır.)

Geçici madde 14. — (Yeni madde) İstanbul Yıldız Teknik Okulundan muhtelif devrelerde mezun olanların yeni hale intibak istekleri olacağını göz önünde tutan komisyonumuz bu ihtiyacı karşılamak üzere yeni bir geçici madde tedvinini uygun mütalâa etmiştir.

(Geçici madde 14. — Bu kanun gereğince Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kurulduktan sonra, İstanbul Yıldız Teknik Okulu mezunlarının yeni hale intibak istekleri Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerarası kurulca hazırlanacak ve Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanacak yönetmelik esaslarına göre uygulamaya tabi tutulur.)

Madde 55. — (Tasarı madde 54), olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 56. — (Tasarı madde 55), olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan İstanbul <i>Muhiddin Güven</i>	Sözcü Uşak <i>Fahri Uğrasızoğlu</i>	Kâtip Trabzon <i>Ali Rıza Uzuner</i>	Artvin <i>Mustafa Rona</i>
Aydın M. Şükrü Koç İmzada bulunamadı	Aydın M. Kemal Yılmaz İmzada bulunamadı	Çorum <i>Hilmi İncesulu</i>	Erzurum Nihat Diler İmzada bulunamadı
Gaziantep <i>Naşit Sarıca</i>	İstanbul <i>Mehmet Yardımcı</i>	İzmir İhsan Gürsan İmzada bulunamadı	Kayseri Atıf Hacıpaşaoğlu İmzada bulunamadı
Niğde <i>Haydar Özalp</i>	Rize <i>Cevat Yalçın</i>	Samsun <i>Selâhattin Kılıç</i>	Sinop Hilmi İşgüzar İmzada bulunamadı
	Yozgat Söz hakkım saklıdır <i>Y. Ziya Bahadınlı</i>	Yozgat Söz hakkım mahfuzdur <i>Nuri Kodamanoğlu</i>	

HÜKÜMET TEKLİFİ

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Kanunu tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

MADDE 1. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Mühendis, Mimar, Yüksek Mühendis ve Yüksek Mimar yetiştiren, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, bilimsel özerkliği olan yüksek dereceli öğretim ve araştırma kurumlarıdır.

Mühendis ve Mimarlık bölümlerinin öğretim süresi en az dört yıl, tamamen denk programlarla geceleri öğretim yapan bölümlerinin süresi ise en az 5 yıldır.

Yönetmeliğine göre belirli şartları yerine getirmiş Mühendis ve Mimarları Yüksek Mühendis ve Yüksek Mimar seviyesine çıkaracak olan bölümlerinin öğretim süresi ise en az bir yıldır.

MADDE 2. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri, mühendislik ve mimarlık mesleklerinde ve bu mesleklerle ilgili konularda öğretim ve araştırma yapan Makina, Elektrik, İnşaat, Mimarlık, vb. bölümlerden, enstitü ve bilimsel kuruluşlardan teşekkül eder. Bu teşekküllerin kurulması, kaldırılması, değiştirilmesi malî yönden Maliye Bakanlığı ile mutabık kalındıktan sonra yönetim esasları doğrudan doğruya Akademi Yönetim Kurulunun teklifi ve Millî Eğitim Bakanının onamı ile yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

I - Bölümlerin organları :

MADDE 3. — Bölümlerin organları şunlardır :

- a) Bölüm genel kurulu
- b) Bölüm profesörler kurulu
- c) Bölüm yönetim kurulu
- d) Bölüm başkanı.

MADDE 4. — Bölüm genel kurulu o bölümün profesörleri ve doçentleriyle bir dersin öğretiminden başlıbaşına sorumlu olan öğretim görevlilerinden teşekkül eder.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri kanun tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel hükümler

MADDE 1. — Tasarının birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

1. Bölümlerin organları :

MADDE 3. — Tasarının üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Bölüm genel kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölümün akademik çalışmalarını ilgilendiren konularla bölümde kürsü ve sair bilimsel kurumların teşkili için teklif ve temennilerde bulunmak,

b) Tüzük ve yönetmelik tasarılarını hazırlamak ve bu konularda tekliflerde bulunmak,

c) Bütçe, kadro ve ödeneklerle ilgili konularda mütalâa bildirmek.

d) Bölüm başkan ve bölüm yönetim kurulu üyelerinin ve Akademi Yönetim Kuruluna katılacak bölüm temsilci üyelerini seçmek.

Bölüm genel kurulları, bölüm başkanının seçimi dışında, yılda iki defa, bölüm başkanının çağrısı ile toplanır. Bölüm başkanı, olağanüstü hallerde üye tamsayısının en az üçte birinin yazılı isteği üzerine, Genel Kurulu toplantıya çağırır. Kararlar oy çoğunluğu ile alınır.

Başkan seçiminde kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

MADDE 5. — Bölüm Profesörler Kurulu, profesörler ile doçentlerin kendi aralarından seçecekleri iki doçent ve profesörü bulunmayan derslerin akademik bakımdan kıdemli olan doçentinden kurulur.

Bölüm profesörler kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölüm profesör ve doçentlerinin tâyin ve terfilerine esas olacak kararları almak ve bu konuda yetkililere tekliflerde bulunmak,

b) Geçici olarak görevlendirilecek öğretim üyelerinin ve görevlilerinin seçimini yapmak.

Bölüm profesörler kurulu iki ayda bir üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını oy çoğunluğu ile alır.

MADDE 6. — Bölüm yönetim kurulu, görevi başında bulunan başkan, öğretim görevine devam eden önceki başkan, bölüm genel kurulunun iki yıl için kendi üyeleri arasından seçeceği iki profesör ve bir doçentten kurulur. Önceki başkan mevcud olmadığı takdirde yerine bir profesör seçilir.

Bölüm yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulunun tekliflerini incelemek ve gereğine göre yeni teklifler hazırlamak,

b) Bölüm başkanının getireceği işleri inceleyerek karara bağlamak ve yapması gereken bütün işlerde kendisine yardım etmek,

(Geçici Komisyonun Değiştirisi)

MADDE 5. — Bölüm profesörler kurulu, bölüm profesörleri ve doçentlerinin kendi aralarından seçecekleri iki doçent ve profesörü bulunmayan derslerin akademik bakımdan kıdemli olan doçentinden kurulur.

Bölüm profesörler kurulunun görevleri şunlardır :

a) Bölüm profesörler ve doçentlerinin tâyin ve terfilerine esas olacak kararları almak ve bu konuda yetkililere tekliflerde bulunmak,

b) Geçici olarak görevlendirilecek öğretim üyelerinin ve görevlilerinin seçimini yapmak.

Bölüm profesörler kurulu iki ayda bir üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını oy çoğunluğu ile alır.

MADDE 6. — Tasarımın altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

c) Akademi yönetmeliklerinin bölümlerle ilgili hükümlerini yerine getirmek,

d) Bölümün ve bölüme bağlı kurumların bütçe hazırlıklarını yapmak.

Bölüm yönetim kurulları, kararlarını üye tamsayısının çoğunluğu ile alırlar. Bu kararlar, bölüm yönetimi ile ilgili yönetmelikler hükümlerine göre doğrudan doğruya veya akademi yönetim kurulundan geçirilmek suretiyle kesinleşir.

MADDE 7. — Bölüm başkanı, bölüm genel kurulunca ve üye tamsayısının en az üçte iki çoğunluğu ile yapacağı toplantıda bölüm profesörleri arasından salt çoğunlukla iki yıl için seçilir ve Millî Eğitim Bakanlığınca atanır. Bölüm başkanı, arka arkaya ancak iki defa seçilebilir.

Bölüm başkanının görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulu, bölüm profesörler kurulu ve bölüm yönetim kurulunu toplantıya çağırarak, başkanlık etmek ve bu kurullarda alınan kararları gereğine göre, uygulamak veya yürütmek,

b) Yönetmeliklerin bölümlere verdiği yönetim ve öğretim işlerini yürütmek.

Bölüm başkanı görevi başında bulunamayacağı zamanlar için yönetim kurulu üyelerinden bir profesörü vekil bırakır.

MADDE 8. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin öğretim, eğitim ve yönetim işleri :

- a) Akademi genel kurulu,
- b) Akademi yönetim kurulu,
- c) Akademi başkanı.

tarafından görülür.

MADDE 9. — Akademi genel kurulu, bölüm genel kurullarının üye tamsayısından teşekkül eder. Akademi genel kurullarının görevleri şunlardır :

a) Akademinin bilimsel çalışmalarını ilgilendiren konularda teklif ve temennilerde bulunmak ;

b) Akademinin bütünü ve bütün bölümlerini ilgilendiren ve onlarla uygulanacak tüzük ve yönetmelikler hakkında tekliflerde bulunmak ;

c) Bütçe ile ilgili konularda mütalâa bildirmek ;

(Geçici Komisyonun Değiştirilmesi)

MADDE 7. — Bölüm başkanı, bölüm genel kurulunca ve üye tamsayısının en az üçte iki çoğunluğu ile yapacağı toplantıda bölüm profesörleri arasından salt çoğunlukla iki yıl için seçilir. Ve Millî Eğitim Bakanlığınca atanır.

Bölüm başkanı, arka arkaya ancak üç defa seçilir.

Bölüm başkanının görevleri şunlardır :

a) Bölüm genel kurulu, bölüm profesörler kurulu ve bölüm yönetim kurulunu toplantıya çağırarak, başkanlık etmek ve bu kurullarda alınan kararları gereğine göre uygulamak veya yürütmek,

b) Yönetmeliklerin bölümlere verdiği yönetim ve öğretim işlerini yürütmek.

Bölüm başkanı görevi başında bulunamayacağı zamanlar içinde yönetim kurulu üyelerinden bir profesörü vekil bırakır.

MADDE 8. — Tasarımın sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarımın dokuzuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

d) Akademi başkanını seçmek.

Akademi genel kurulu, akademi başkanının yönetiminde üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır. Akademi başkanı seçimi dışında, kararlarını toplantıda hazır bulunmaların çoğunluğu ile alır. Başkan seçimi için yapılacak toplantılara kurulun en yaşlı üyesi başkanlık eder. Genel Kurul normal olarak her yıl bir defa başkanın çağrısı ile toplanır. Bunun dışında, mevcut bölümler sayısının en az yarısının istemesi veya başkanın gerekli göreceği hallerde, genel kurul toplantıya çağrılır.

MADDE 10. — Akademi yönetim kurulu, akademi başkanı ile öğretim görevine devam eden önceki başkan, öğretim ve yönetim başkan yardımcıları ve bölüm başkanları ile her bölüm genel kurulunun kendi üyeleri arasından bir yıl için seçeceği kişiler profesörden teşekkül eder.

Akademi yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

a) Kanun, tüzük, genel kurul teklifleri ve yönetmelik hükümleri ile (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademi Arası Kurul) kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak karar ve tedbirleri almak,

b) Bölümlerin hazırlayacakları bütçe tekliflerini de göz önünde tutarak akademi başkanlığınca hazırlanacak bütçe tasarısına son şeklini vermek,

c) Akademi başkanının getireceği işleri inceliyerek karara bağlamak,

d) Bölüm profesörler ve yönetim kurullarından akademi yönetim kuruluna getirilen kararları inceliyerek kesin karara bağlamak.

Akademi yönetim kurulu, bölüm profesörler ve yönetim kurullarınca alınan kararlardan uygun görmediklerini, gerekçesiyle birlikte, ilgili kurula iade eder. Bu kurulların, akademi yönetim kurullarınca belirtilecek süre içinde, yapacakları ikinci teklif üzerine kesin kararı akademi yönetim kurulu verir.

Akademi yönetim kurulu akademi başkanının yönetiminde üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile alır.

(Geçici Komisyonun Değiştirisi)

MADDE 10. — Tasarının onuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 11. — Akademi başkanı, akademi genel kurulu tarafından, akademinin aylıklı profesörleri arasında üç yıl için salt çoğunlukla seçilir ve Millî Eğitim Bakanınca atanır. Süresi dolan Akademi Başkanı bir defa daha seçilebilir. Başkan akademiyi temsil eder.

Başkanın görevleri şunlardır :

a) Akademi genel kuruluna ve akademi yönetim kuruluna başkanlık etmek ve bu kurulların kararlarını uygulamak;

b) Akademinin yönetimle ilgili her türlü işlerini görmek;

c) Akademi yönetim kurulunca uygun görülen kanun tekliflerini tüzük ve yönetmeliklerle bu kurul tarafından karara bağlanan şekliyle bütçe, kadro, tâyin, terfi, izin, disiplin ve ödenekle ilgili hususları Millî Eğitim Bakanının onayına sunmak.

Başkan bütün bölümler üzerinde genel denetleme yetkisine sahiptir. Bu kanunda belirtilen görev ve yetkilerin kullanılmasını ve böylece akademinin yönetim, öğretim, eğitim, inceleme ve araştırma işlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlar. Başkan işi başında bulunmadığı zaman bölüm başkanlarından birini vekil bırakır.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Arası Kurulu

MADDE 12. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Arası Kurul) her Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin başkanı ve bölüm başkanlarıyla her akademinin genel kurulunun kendi üyeleri arasından iki yıl için üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçeceği birer profesörden kurulur. Bu kurula Millî Eğitim Bakanı veya Bakanın kurul üyeleri arasından seçeceği kimse başkanlık eder. Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Arası Kurul toplantılarına Millî Eğitim Bakanının teknik öğretimi idare eden müsteşarı Talim ve Terbiye Dairesi Başkanı veya görevlendireceği bir üye tabii üye olarak katılır. Ayrıca, meslek kademeleri arasındaki ahenğin temini bakımından, aynı meslek formasyonunu veren kurumlar ile tüzel kişiliği haiz Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine dâhil odalardan gereği kadar temsilci, istişare maksadı ile toplantıya davet edilebilir.

(Geçici Komisyonun Değiştirilmesi)

MADDE 11. — Tasarının onbirinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Arası Kurul

MADDE 12. — (Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri arası kurul) her Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin başkanı ve bölüm başkanları ile her akademinin genel kurulunun kendi üyeleri arasından iki yıl için üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçeceği birer profesörden kurulur. Bu kurula Millî Eğitim Bakanı ve Bakanın kurul üyeleri arasından seçeceği kimse başkanlık eder. Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri arası kurul toplantılarına Millî Eğitim Bakanının, teknik öğretimi idare eden müsteşarı, Talim ve Terbiye Dairesi Başkanı veya görevlendireceği bir üye tabii üye olarak katılır. Ayrıca meslek kademeleri arasındaki âhengin temini bakımından benzeri meslek formasyonunu veren kurumlar ile tüzel kişiliği haiz mühendis ve mimar odaları birliğine dâhil odalardan gereği kadar temsilci, istişare maksadiyle toplantıya davet edilebilir.

(Hükümetin Teklifi)

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası kurul) yılda en az bir defa olmak üzere, Millî Eğitim Bakanının çağırısı ile uygun göreceği yerde toplanır. Ayrıca, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri başkanlarının çoğunluğunun teklifi üzerine kurul, onbeş gün içinde Millî Eğitim Bakanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Bu kurulun rapor-törlüğü, toplantının yapıldığı yerdeki Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin bölümler başkanlarından biri tarafından yapılır.

(Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurul) un görevleri şunlardır :

a) Mühendislik ve mimarlık mesleklerine ait öğretim ve araştırma metodlarının memleket ölçüsünde gelişmesine imkân verecek konuları inceler ve karara bağlar.

b) Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri ile ilgili muadelet meseleleri, diploma dereceleri, ihtisas çalışmaları hakkında incelemeler yaparak mütalâasını Millî Eğitim Bakanlığına bildirir.

c) Yeniden açılacak veya müstakilen faaliyete devam edebilecek Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri hakkında mütalâasını bildirir ve Millî Eğitim Bakanına bu müesseselerde ilk olarak görev alacak öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında telifler yapar.

d) Muhtelif Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin öğretim ve eğitim çalışmaları arasında koordinasyonu sağlayacak tedbirleri inceler ve karara bağlar.

e) Öğretim üyelerinin Akademik unvan ve disiplin işleri ile ilgili olmak üzere yapacakları müracaatları inceliyerek kesin karara bağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Öğretim üyeleri

MADDE 13. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin öğretim üyeleri Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri profesörleri ve Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri doçentleridir.

(Geçici Komisyonun Değiştirisi)

(Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerarası kurul) yılda en az bir defa olmak üzere, Millî Eğitim Bakanının çağırısı ile uygun göreceği yerde toplanır. Ayrıca, Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri başkanlarının çoğunluğunun teklifi üzerine kurul, onbeş gün içinde Millî Eğitim Bakanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Bu kurulun rapor-törlüğü, toplantının yapıldığı yerdeki Devlet mühendislik ve mimarlık akademisinin bölüm başkanlarından biri tarafından yapılır.

(Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerarası kurul) un görevleri şunlardır :

a) Mühendislik ve mimarlık mesleklerine ait öğretim ve araştırma metodlarının memleket gerekçelerine göre gelişmesine imkân verecek konuları inceler ve bu akademilerin çalışmalarında uygulanmak üzere gerekli kararları alır.

b) Devlet mühendis ve mimarlık akademileri ile ilgili muadelet meseleleri, diploma dereceleri, ihtisas çalışmaları hakkında incelemeler yaparak mütalâasını Millî Eğitim Bakanlığına bildirir.

c) Yeniden açılacak veya müstakilen faaliyete devam edebilecek Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri hakkında mütalâasını bildirir ve Millî Eğitim Bakanına bu müesseselerde ilk olarak görev alacak öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında teklifler yapar.

d) Muhtelif Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin öğretim ve eğitim çalışmaları arasında koordinasyonu sağlayacak tedbirleri inceler ve karara bağlar.

e) Öğretim üyelerinin akademik unvanı ve disiplin işleri ile ilgili olmak üzere yapacakları müracaatları inceliyerek kesin karara bağlar.

f) Millî Eğitim Bakanlığınca gönderilecek konular üzerinde gerekli incelemeleri yaparak mütalâasını bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Öğretim üyeleri

MADDE 13. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin profesör ve doçentleri bu kurumların öğretim üyesidirler.

(Hükümetin Teklifi)

*I - Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri
Profesörlüğü*

MADDE 14. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri profesörleri), (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Doçentleri) arasından ve bu hususta hazırlanmış olan yönetmelik gereğince seçilirler. Seçimde aranacak şartlar şunlardır :

a) İki yılı mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademi veya üniversitede olmak üzere en az beş yıl eylemlî veya eylemsiz olarak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde veya diğer yüksek öğretim müesseselerinde doçentlik yapmış veya doçent unvanını kazandıktan sonra en az yedi yıl bir bilim veya meslek işinde çalışmış bulunmak. (Ancak, bu müddetin en az iki yılı Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri içinde eylemlî veya eylemsiz doçentlikte geçmiş olmak şarttır.)

b) Bilimsel ve öğretim yeteneğini doçentlik imtihanını kazandıktan sonraki yayımları ve meslekî çalışmaları ile tanıtmış olmak.

c) Yabancı memleketlerin aynı seviyedeki öğretim müesseselerinde profesör unvanıyla öğretim yapanlardan durumları Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Arası Kurulunca uygun görülenler, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Profesörlüğüne tâyin edilebilirler.

MADDE 15. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri profesörlerinin görevleri şunlardır :

a) Ders okutmak, imtihanları düzenliyerek yapmak veya yaptırmak,

b) Pratik çalışmaları ve proje çalışmalarını, uygulamak, lâboratuvar ve seminerleri yönetmek ve lâboratuvarlarda araştırma ve deneyler yapmak ve yaptırmak,

c) Bilimsel teknik araştırmalar ve yayınlar yapmak ve yaptırmak,

d) Bölüm ve akademi yönetim kurulları tarafından verilen işleri görmek,

e) Doçent ve asistanların çalışmalarını yönetmeliklerine göre düzenliyerek yetişmelerine yardım etmek.

(Geçici Komisyonun Değiştirisi)

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Profesörlüğü

MADDE 14. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri profesörleri), (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Doçentleri) arasından ve bu hususta hazırlanmış olan yönetmelik gereğince seçilirler. Seçimde aranacak şartlar şunlardır.

a) En az beş yıl eylemlî veya eylemsiz olarak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde veya diğer yüksek öğretim müesseselerinde doçentlik yapmış veya doçent unvanını kazandıktan sonra en az yedi yıl bir bilim veya meslek işinde çalışmış bulunmak,

b) Doçentliği süresince, yayımları ve meslekî çalışmaları ile bilimsel ve öğretim yeteneğini ispatlamış olmak,

c) Yabancı memleketlerin aynı seviyedeki öğretim müesseselerinde profesör unvanı ile öğretim yapanlardan durumları Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Arası Kurulunca uygun görülenler, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Profesörlüğüne tâyin edilebilirler.

MADDE 15. — Tasarının onbeşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 16. — Aynı dersin birden fazla profesörü varsa bunlardan biri Akademi Yönetim Kurulunca bir grup dersin ve uygulamalarının yönetimi ile görevlendirilir. Görevlendirilecek profesörlerin seçimi ve görevleri özel yönetmeliğinde belirtilir.

II - Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçentliği

MADDE 17. — (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Doçentliği) sıfatı bu kanunla açılan imtihanı başarmakla kazanılır. Doçentlik imtihanına girebilmek için adayda Devlet memurlarında aranan şartlardan başka aşağıda yazılı özellikler aranır :

a) Öğretim görevi alacağı bilim kolu ile ilgili bir yüksek mühendislik veya yüksek mimarlık diplomasına, yahut üniversite öğrenimine denk olan diplomaya sahibolmak.

b) İhtisas dalı ile ilgili bir doktora yapmış olmak ;

c) Doktor unvanını kazandıktan sonra en az üç yıl kendi bilim veya meslek kolu ile ilgili bir işde çalışmış olmak ;

d) Özel yönetmeliğinde belirtilen şartlara göre yapılacak bir yabancı bilim dili imtihanını başarmak ;

e) Hazırladığı doçentlik tezi, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından kabul edilmiş olmak.

MADDE 18. — Doçentlik imtihanları, yılda bir defa olmak üzere, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademiler Arası Kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından, yönetmeliğine uygun olarak yapılır. Bu imtihanı başaranlar (Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri doçenti) unvanını alırlar. Bu gibilerden, eylemi kadroya girmek isteyenlerin en az iki yıl görev almak istedikleri akademi dışındaki bir Devlet mühendislik ve mimarlık akademisinde çalışması şarttır. Yabancı memleketlerde doçentlik yetki ve unvanını veren imtihanlarını başarmış olanlar da ilgili bölümlerin düşünceleri alındıktan sonra, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademiler Arası Kurul kararıyle (Devlet mühendislik ve mimarlık akademi doçenti) sayılırlar.

Geçici Komisyonun değiştirisi

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Doçentliği

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Doçentlik imtihanları, yılda bir defa olmak üzere, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademiler arası kurulca teşkil edilecek jüriler tarafından, yönetmeliğine uygun olarak yapılır. Bu imtihanı başaranlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri Doçenti) unvanını alırlar. Yabancı memleketlerde doçentlik yetki ve unvanını veren imtihanlarını, başarmış olanlar da ilgili bölümlerin düşünceleri alındıktan sonra, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri arası kurul kararıyle (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademi doçenti) sayılırlar.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 19. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri doçentlerinin görevleri şunlardır:

- a) Ders okutmak,
- b) Lâboratuvar, pratik çalışma, uygulama ve proje çalışmaları ile seminerleri yönetmek;
- c) Bilimsel ve teknik araştırma ve yayımlar yapmaktır.

MADDE 20. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinin münhal kadrolara tâyinleri, bölüm profesörler kuruluna dâhil profesörlerin seçmesi ve akademi yönetim kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca yapılır.

MADDE 21. — Sözleşme ile Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinde görevlendirilecek yabancı profesörler ve yabancı uzmanlar, bölüm profesörler kurulunun teklifi ve akademi yönetim kurulunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onamı ile tâyin olunurlar. Sözleşme sürelerinin bitmesi veya başka sebeplerle görevlerine son verilmesi de aynı usule bağlıdır. Sözleşmeli profesörler, öğretim görevlerinin icrası bakımından, aylıklı profesörler için konulmuş olan hükümlere tâbidirler. Ancak bunlar, enstitü müdürlüğü ve lâboratuvar şefliği dışında idari görev alamazlar ve yönetim kurullarına giremezler.

III - Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri öğretim yardımcıları:

MADDE 22. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri öğretim yardımcıları şunlardır.

Öğretim görevlileri, uzmanlar, okutmanlar ve asistanlar.

MADDE 23. — Öğretim görevlileri doçenti bulunmayan dersleri okutmak için kendi uzmanlık dallarındaki çalışma ve eserleriyle tanınmış kimseler (öğretim görevlisi) unvanı ile görevlendirilebilirler. Öğretim görevlileri, bölüm ve akademi yönetim kurullarının teklifi ve akademi başkanının inhası ile Millî Eğitim Bakanlığınca genel hükümlere göre tâyin olunurlar. Bunların görevlerine son verilmesi de tâyinlerindeki usule bağlıdır.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 19. — Tasarının 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Tasarının 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

III - Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim yardımcıları :

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Tasarının 23 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 24. — Okutmanlar; dil dersi öğretimi ile görevlendirilecek okutmanların tâyinleri bölüm ve akademi yönetim kurullarının teklifi ve akademi başkanının inhası üzerine, münhal öğretim görevlisi kadrolarından biri karşılık gösterilmek suretiyle Millî Eğitim Bakanlığına genel hükümlere göre yapılır.

MADDE 25. — Asistanlar Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri ihtiyaçlarına ve (Asistanlık Yönetmeliği) hükümlerine göre seçilirler. Yönetici profesörün ve ilgili bölüm yönetim, kurulunun teklifi ve akademi yönetim kurulunun onamı ile akademi başkanı tarafından tâyin edilirler ve en az bir, en çok iki yıl aday olarak çalışırlar. Başarısı yeter görülenlerin bağlı oldukları yönetici profesör veya bu görevi yapan öğretimin üyesinin teklifi ve akademi yönetim kurulu kararı ile asillikleri akademi başkanlığı tarafından onanır.

Asistanlar bağlı buldukları dersin ve bununla ilgili akademik çalışmaların yürütülmesinde yardımcıdırlar.

MADDE 26. — Doktora yapmamış olan asistanlar, asilliklerinin onandığı tarihten başlayarak üç yıl içinde doktora yapmakla veya bir yeterlik imtihanını vermekle mükelleftirler. Yönetici profesörün teklifi ile bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere, bir yıl uzatılabilir. Bunu, bu süre içinde sağıyamayanların veya Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinde asistan olarak çalışmakta devamları gerekli görülmiyenlerin tâyinlerindeki usule uygun olarak, asistanlıkla ilgileri kesilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akademi tazminatı ve akademi dışında çalışma

MADDE 27. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri öğretim üyeleri, Devlet memurları için kabul edilmiş olan belli çalışma saatlerinde bu kanunda belirtilen görevleri yapmak üzere görevleri başında bulunmakla mükelleftirler.

Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinde 28 nci maddeye göre resmî veya özel bir işi bulunmıyan doçent ve profesörler ile asistanlara aylıkları ile akademi başkanlığı, akade-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 24. — Okutmanlar, yabancı dil dersi öğretimi ile görevlendirilecek okutmanların tâyinleri bölüm ve Akademi Yönetim kurullarının teklifi ve Akademi Başkanının inhası üzerine, münhal öğretim görevlisi kadrolarından biri karşılık gösterilmek suretiyle Millî Eğitim Bakanlığına genel hükümlere göre yapılır.

MADDE 25. — Tasarının 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Tasarının 26 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akademi Tazminatı ve Akademi dışında çalışma

MADDE 27. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri öğretim üyeleri, belli çalışma saatlerinde bu kanunda belirtilen görevleri yapmak üzere görevleri başında bulunmakla mükelleftirler.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde 28 nci maddeye göre resmî veya özel bir işi bulunmıyan doçent ve profesörler ile asistanlara aylıkları ile Akademi Başkanlığı

(Hükümetin Teklifi)

mi başkan yardımcılığı, bölüm başkanlığı, öğretim bürosu şefliği, lâboratuvar şefliği gibi akademi içinde alınan ücretli yönetim hizmetlerine ait ek görev tazminatından başka, her ay, aşağıdaki miktarlar üzerinden Devlet mühendislik ve mimarlık akademisi tazminatı verilir. Bu ödemelerde 28 Şubat 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanununun 3 ncu maddesi uygulanmaz.

Profesörlere	1 000
Doçentlere	600
Doktora yapmış asistanlara ve öğretim görevlilerine	400
Doktora yapmamış asistanlara	200

MADDE 28. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinden istiyenler, 27 nci maddede belirtilen tazminatı almamak ve haftada 10 saati aşmamak şartıyla, mesleklerine uygun olan serbest işleri yapabilirler. Ancak, Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinin üniversitelerle benzeri yüksek okullar ve kendi akademilerinde; üniversite ve benzeri yüksek okullar profesör ve doçentlerinin de Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinde haftada 10 saati aşmamak üzere 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi esasları dâhilinde görev almaları halinde, bu görevlerinden dolayı maaş veya ücret almaları esas görevlerine ait tazminatlarına hâlel getirmez.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Akademi Başkan yardımcılığı, bölüm başkanlığı, öğretim bürosu şefliği, lâboratuvar şefliği gibi Akademi içinde alınan ücretli yönetim hizmetlerine ait ek görev tazminatından başka, her ay, aşağıdaki miktarlar üzerinden Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi tazminatı verilir. Bu ödemelerde 28 Şubat 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanununun 3 ncu maddesi uygulanmaz.

Profesörlere	1 000
Doçentlere	600
Doktora yapmış asistanlara öğretim görevlerine	400
Doktora yapmamış asistanlara	200

MADDE 28. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörler ve doçentlerinden istiyenler, 27 nci maddede belirtilen tazminatı almamak ve haftada 10 saati aşmamak şartıyla, mesleklerine uygun olan serbest işleri yapabilirler. Ancak, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesör ve doçentlerinin üniversitelerle benzeri yüksek okullar ve kendi akademilerinde; Üniversite ve benzeri yüksek okullar profesör ve doçentlerinin de Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinde haftada 10 saati aşmamak üzere 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi esasları dâhilinde görev almaları halinde, bu görevlerinden dolayı maaş veya ücret almaları, esas görevlerine ait tazminatlarına hâlel getirmez.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörler ve doçentleri, öğretim görevlileri, uzmanlar ve asistanlara bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte (İstanbul, İzmir, Ankara hariç) yeni açılmış ve açılacak her hangi bir Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde geçici olarak görevlendirilenlere, bu görevlerinin devamınca, her ay her türlü istihkaklarından ayrı olarak brüt maaşlarının % 50 ilâ % 100 zü nisbetinde ek ödenek verilir. Bu ödenekler hakkında 28 Şubat 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanununun 3 ncu maddesi hükmü uygulanmaz. Bu ödenekler ay sonlarında verilir. Ödenek nisbetleri, Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

(Hükümetin Teklifi)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Memur ve hizmetliler

MADDE 29. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademisi başkanın emrinde (Öğretim başkan yardımcısı) ile (Yönetim başkan yardımcısı) ve her türlü büro ve iç hizmet işlerini yapmak üzere (Akademi başkan yardımcısı) ile memur ve hizmetliler bulunur. Başkan yardımcısı ve diğer hizmetliler akademi başkanlığınca seçilir ve tâyin edilir. Öğretim ve yönetim başkan yardımcısı ile diğer akademi başkan yardımcısı profesör, doçent, öğretim görevlileri ve okutmanlar arasından seçilir.

MADDE 30. — Her bölüm başkanın emrinde, (Bölüm sekreteri) ile gereği kadar memur bulunur.

MADDE 31. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri kadrolarında gösterilen başkan yardımcısı, bölüm sekreterleri, lâboratuvar ve atalyelerin görevli elemanları ile diğer memur ve hizmetlilerin iş bölümleri ve çalışma alanları bir yönetmelikle belirtilir.

ALTINCI BÖLÜM

Disiplin işleri

MADDE 32. — Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinde öğretim üyeleri ve öğretim yardımcısı ile ilgili her türlü disiplin işleri akademi yönetim kurulu tarafından incelemeye karar bağlanır.

MADDE 33. — Öğretim üyelerinden bu kanunla belirtilen öğretim ve eğitim görevlilerini gerektiği gibi yerine getiremeyenlere veya meslek vekar ve haysiyetine yaraşmayan hareketlerde bulunanlara bölüm başkanının veya akademi başkanının veya bölüm yönetim kurulunun teklifi üzerine akademi yönetim kurulunca, hareketlerinin ağırlığına göre aşağıdaki fıkralarda belirtilen disiplin cezaları verilir :

- a) Göreve dikkati çekme;
- b) Kusur bildirme: Görevini veya meslek vekar ve haysiyetini ilgilendiren hallerden dolayı kusurlu sayılması halinde.
- c) İşten çekilmiş sayma: Tâyin edildiği göreve özürsüz olarak on gün içinde başlamayan-

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Memur ve hizmetliler

MADDE 29. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin her türlü öğretim ve yönetim hizmetlerini yapmak üzere gerekli başkan yardımcısı, memur ve hizmetliler Akademi başkanlığınca seçilir ve tâyin edilir. Öğretim ve yönetim başkan yardımcısı ile diğer Akademi Başkan yardımcısı profesör, doçent, öğretim görevlileri ve okutmanlar arasından seçilir.

MADDE 30. — Her bölüm başkanının emrinde (Bölüm Sekreteri) ile yeteri kadar memur bulunur.

MADDE 31. — Tasarımın 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Disiplin işleri

MADDE 32. — Tasarımın 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Öğretim üyelerinden bu kanunla belirtilen öğretim ve eğitim görevlilerini gerektiği gibi yerine getirmeyenlere veya meslek vekar ve haysiyetine yaraşmayan hareketlerde bulunanlara bölüm başkanının veya akademi başkanının veya bölüm yönetim kurulunun, teklifi üzerine akademi yönetim kurulunca, hareketlerinin ağırlığına göre aşağıdaki fıkralarda belirtilen disiplin cezalarından verilir.

- a) Göreve dikkati çekme,
- b) Kusur bildirme: görevini veya meslek vekar ve haysiyetini ilgilendiren hallerden dolayı kusurlu sayılması halinde,
- c) İşten çekilmiş sayma: Tâyin edildiği göreve özürsüz olarak 10 gün içinde başlamı-

(Hükümetin Teklifi)

lar, sürekli olarak on gün veya bir öğretim yılı içinde toplamı 20 gün özürsüz olarak işi başına gelmeyenler hakkında uygulanır.

d) Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyeliğinden ve öğretim yardımcılığından çıkarma: Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim mesleğinde kalmayan yer bırakmıyacak kadar şeref ve haysiyet kırıcı bir suç işledikleri hükmen kesin şekilde sabit olanların bu meslekten çıkarılmasıdır. Bu gibilerin unvanlarının kaldırılması Akademi Yönetim Kurulunca karar altına alınır.

Yukarıda yazılı cezalar Akademi Yönetim Kurulunca karar altına alınır, Akademi Başkanlığına yazı ile ilgiliye bildirilir ve (a) fıkrasından gayri cezalar sicile geçirilir.

MADDE 34. — Bölüm Başkanları ve Akademi Başkanları hakkındaki disiplin cezaları Millî Eğitim Bakanı tarafından verilir.

MADDE 35. — Akademi Yönetim Kurulunca verilen (dikkat çekme) ve (kusur bildirme) cezalarına, bildirme tarihinden başlayarak on gün içinde ilgililer tarafından itiraz edilebilir. Bu itirazlar Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurulda incelenir. Bu Kurulun kararı kesin olup, buna karşı ilgililerin yetkili yargı mercilerine başvurma hakları saklıdır.

MADDE 36. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyeleri ve öğretim yardımcılarının görevleri dolayısıyla veya görevlerini yapma sırasında işledikleri suçlardan dolayı «Memurin Muhakemat Kanunu» nun gerektirdiği ilk soruşturma Akademi Başkanının öğretim üyelerinden tâyin edeceği bir veya üç muhakkik tarafından yapılır. Müdürler hakkında yapılacak soruşturma muhakkiklerini Millî Eğitim Bakanı tâyin eder. Bu husustaki fezleke, Millî Eğitim Bakanı tarafından Danıştaya gönderilir. Yargılamanın gerekliliğine veya gereksizliğine Danıştay ilgili dairesince karar verilir. Bu kararlara ilgililer veya Millî Eğitim Bakanı tarafından yapılacak itirazlar, Danıştay Genel Kurulunca incelenerek son karara bağlanır.

MADDE 37. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları bu kanunda yazılı sebep ve hüküm-

(Geçici Komisyonun Değiştirilmesi)

yanlar, sürekli olarak 10 gün veya bir öğretim yılı içinde toplamı 20 gün özürsüz olarak işi başına gelmeyenler hakkında uygulanır.

d) Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyeliğinden ve öğretim yardımcılığından çıkarma: Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim mesleğinde kalmaya yer bırakmıyacak kadar şeref ve haysiyet kırıcı bir suç işledikleri hükmen kesin şekilde sabit olanların bu meslekten çıkarılmasıdır. Bu gibilerin unvanlarının kaldırılması akademi yönetim kurulunca karar altına alınır.

Yukarıda yazılı cezalar akademi yönetim kurulunca karar altına alınır. Akademi başkanlığına yazı ile ilgiliye bildirilir ve (a) fıkrasından gayri cezalar sicile geçirilir.

MADDE 34. — Akademi başkanları ve bölüm başkanları hakkındaki disiplin cezaları Millî Eğitim Bakanı tarafından verilir.

MADDE 35. — Tasarımın 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Devlet Mühendis ve Mimarlık Akademileri öğretim üyeleri ve yardımcılarının görevleri dolayısıyla veya görevlerini yapma sırasında işledikleri suçlardan dolayı «Memurin Muhakemat Kanunu» nun gerektirdiği ilk soruşturma akademi başkanının öğretim üyelerinden tâyin edeceği bir veya üç muhakkik tarafından yapılır. Başkanlar hakkında yapılacak soruşturma muhakkiklerini Millî Eğitim Bakanı tâyin eder. Bu husustaki fezleke, Millî Eğitim Bakanı tarafından Danıştaya gönderilir. Yargılamanın gerekliliğine veya gereksizliğine Danıştay ilgili dairesince karar verilir. Bu kararlara ilgililer veya Millî Eğitim Bakanı tarafından yapılacak itirazlar, Danıştay genel kurulunca incelenerek son karara bağlanır.

MADDE 37. — Tasarımın 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

ler dışında görevlerinden çıkarılamazlar ve akademik unvanlarından yoksun edilemezler. Başka bir işe geçme veya çekilme yolu ile görevlerinden ayrılanlar akademik unvanlarını taşırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Malî Hükümler

MADDE 38. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde, ita âmırleri Akademi Başkanlarıdır. Tahakkuk memurlarını Başkan tâyin eder.

MADDE 39. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri bütçesi Millî Eğitim Bakanlıği bütçesi içinde (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) başlığı altında gösterilir.

MADDE 40. — Döner sermayenin hesap yılı malî yıldır ve bu sermayenin muameleleri 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir.

(Geçici Komisyonun değıştirişii)

YEDİNCİ BÖLÜM

Malî Hükümler

MADDE 38. — Tasarının 38 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Tasarının 39 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40. — Bütçeye konulacak ödenekten Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerine her bölüm başına yüz biner lira hesabıyla döner sermaye verilir. Bu döner sermayenin bölümler arasında dağıtılması, gerekirse birinden diğerine aktarılması ilgili bölümlerin teklifi üzerine Akademi Yönetim Kurulunca yapılır. Akademi dışı meslek çevreleriyle yapılan işbirliği ve bu çevreler için yapılan araştırma ve inceleme çalışmalarının yürütülmesinde de döner sermayeden faydalanılır. Bu çalışmalara katılacak personelin ücretlerinin ödeme şekli, alım, satım, sarf usulleri, diğer muameleleri ile elde edilecek kâr hakkındaki işlemler özel yönetmelikte belirtilir. (Bu yönetmelik, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay zarfında, Maliye ve Millî Eğitim bakanlıklarınca müştereken hazırlanır.)

Döner sermayenin, demirbaş malzeme ve sair ayniyatının kayıt, muhafaza ve hesap işlemlerinde Devlet Ayniyat Yönetmeliği Hükümleri uygulanır.

Her malî yılın sonundan itibaren üç ay içinde döner sermayenin bilânçosu ile gelir ve gider belgeleri Sayıştayın incelemesi için hazır bulundurulur.

MADDE 41. — Tasarının 40 nci maddesi 41 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Döner sermayenin muhasebe alım, satım ve sarf usulleri Maliye ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak bir yönetmeliğe göre yürütülür.

MADDE 41. — Bütçeye konulacak ödenekten Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerine yüzbiner lira döner sermaye verilir. Bu döner sermayenin bölümler arasında dağıtılması, gerekirse birinden diğerine aktarılması ilgili bölümlerin teklifi üzerine Akademi Yönetim Kurulunca yapılır. Akademi dışı meslek çevreleriyle yapılan işbirliği ve bu çevreler için yapılan araştırma ve inceleme çalışmalarının yürütülmesinde de döner sermayeden faydalanılır. Bu çalışmalara katılacak personelin ücretlerinin ödeme şekli, alım, satım, sarf usulleri, diğer muameleleri ile elde edilecek kâr hakkındaki işlemler özel yönetmelikte belirtilir. (Bu Yönetmelik, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay zarfında, Maliye ve Millî Eğitim Bakanlıklarınca müştereken hazırlanır.)

Döner sermayenin, demirbaş, malzeme ve sair ayniyatının kayıt, muhafaza ve hesap işlemlerinde Devlet Ayniyat Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Her malî yılın sonundan itibaren üç ay içinde döner sermayenin bilânçosu ile gelir ve gider belgeleri Sayıştayın incelemesi için hazır bulundurulur.

MADDE 42. — Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 4926 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair 58 sayılı Kanun ile 165 sayılı Kanundaki cetvellerde bulunan Teknik Okullara ait ilişik (1) ve (2) sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar kaldırılmış ve yerlerine (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) başlığı altında ilişik (3) ve (4) sayılı cetvellerde gösterilen kadrolar konmuştur.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 42. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri organları tarafından yapılan bilimsel ve teknik araştırma ve yayımların gerektireceği her türlü giderler hakkında 2490 sayılı Kanun ve tadillerine ait hükümler uygulanmaz. Bu işlerde uygulanacak esaslar Akademi Yönetim Kurulunca belirtilir.

MADDE 43. — Tasarımın 42 nci maddesi 43 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 43. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim heyeti bilimsel çalışmalar, araştırmalar veya dersler ile ilgili araçların seçim ve temini maksadı ile memleket içi ve dışında gereken inceleme gezilerini yapmak gibi bilim ve meslek hizmetleri için Bölüm Profesörler Kurulunun kararı Akademi Yönetim Kurulunun teklifi ve Millî Eğitim Bakanlığının tasvibiyle bağlı oldukları Akademilerin dışında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu yolda görevlendirilenler aylıklarını kendi Akademilerinden almakla beraber başka yerlere gönderilmişlerse geçici görev yolluklarını, Akademi hesabına gönderildikleri takdirde kendi Akademilerinden; başka daire ve idarelere istenmişlerse o daire ve idarelerden alırlar. Akademi hesabına memleket dışına gönderilmeleri halinde kendilerine verilecek yolluklar hakikî yol masrafları ödenmek ve gündelikleri memleket içi gündelikleri karşılığının yedi katını aşmamak üzere Akademi Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca belirtilir. Çalışmalarının gerektirdiği her çeşit idari ve teknik harcamalar ilgili bulunduğu bütçeden ödenir.

Bu hükümler bu kanunun 27 nci ve 28 nci maddelerinde belirtilen görevliler hakkında da uygulanır. Akademi öğretim üyesi ve yardımcı üyelerinden her hangi birini üyenin kendi isteği ve ilgili bölüm profesörler kurulunun karar ve teklifi ile başka Akademi öğretim hizmetlerinde, iki yılı aşmamak şartıyla kendi kadrosu ile nakledilmek suretiyle görevlendirmeye Akademi Yönetim Kurulunun mütalâası alınmak suretiyle Millî Eğitim Bakanı yetkilidir.

MADDE 44. — Yedek Subaylarla askerî memurlar hakkındaki 9 . 12 . 1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanunun 25 nci maddesinin 10 sayılı fıkrasında yazılı Millî Eğitim Bakanlığınca mensupları arasına Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyeleri ve yardımcıları da eklenmiştir.

MADDE 45. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim üyelerinin, öğre-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 44. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri öğretim heyeti bilimsel çalışmalar, araştırmalar veya dersleri ile ilgili araçların seçim ve temini maksadıyla memleket içi ve dışında gereken inceleme gezilerini yapmak gibi bilim ve meslek hizmetleri için Bölüm Profesörler Kurulunun kararı Akademi Yönetim Kurulunun teklifi ve Millî Eğitim Bakanlığının tasvibiyle bağlı oldukları Akademilerin dışında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu yolda görevlendirilenler aylıklarını kendi akademilerinden almakla beraber başka yerlere gönderilmişlerse geçici görev yolluklarını, akademi hesabına gönderdikleri takdirde kendi akademilerinden başka daire ve idarelere istenmişlerse o daire ve idarelerden alırlar. Akademi hesabına memleket dışına gönderilmeleri halinde kendilerine verilecek yolluklar hakikî yol masrafları ödenmek ve gündelikleri bu konudaki dış seyahatler kararnamesine uygun olarak Akademi Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca belirtilir. Çalışmalarının gerektirdiği her çeşit idarî ve teknik harcamalar ilgili bulunduğu bütçeden ödenir.

Bu hükümler bu kanunun 27 ve 28 nci maddelerinde belirtilen görevliler hakkında da uygulanır. Akademi öğretim üyesi ve yardımcı üyelerinden her hangi birini üyenin kendi isteği ve ilgili bölüm profesörler kurulunun karar ve teklifi ile başka akademi öğretim hizmetlerinden iki yılı aşmamak şartı ve kendi kadrosu ile naklederek görevlendirmeye akademi yönetim kurulunun mütalâası alınmak suretiyle Millî Eğitim Bakanı yetkilidir.

MADDE 45. — Tasarının 44 nci maddesi 45 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 46. — Tasarının 45 nci maddesi 46 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

tim yardımcıların, okul memur ve hizmetlilerinin izinleri gerektiğinde ilgili bölümlerin de mütalâaları göz önünde tutularak Akademi başkanlıklarınca, başkanların izinleri ise Millî Eğitim Bakanlığınca verilir.

MADDE 46. — Bu kanun gereğince Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde öğretim görevi alacak öğretim üyelerinin seçimlerinin ne yolda yapılacağı yönetmelikle belirtilir.

MADDE 47. — Olgan ve unvanlarla ilgili seçimler gizli oyla yapılır. Diğer oylamaların gizli veya açık oyla yapılacağı oylamayı yapan kurullarca kararlaştırılır.

MADDE 48. — Öğrencilerin Akademi Öğretim ve yönetim organları ile olan ilgi ve münasebetleri yönetmelikle belirtilir.

MADDE 49. — Yeni açılacak veya henüz gelişmemiş Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri müstakilen çalışabilecek hale gelmelerine kadar yönetimleri Millî Eğitim Bakanlığı tarafından mevcut akademilerden birine verilir. Bu gibi akademilerin müstakil çalışmaya başlamaları, ancak her bölümünde en az 3 profesörün bulunması ve Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurulun bu hususu kararlaştırması ve bu kararın Millî Eğitim Bakanlığınca onanması ile olur.

MADDE 50. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde Yüksek Mühendis ve Yüksek Mimar yetiştiren ihtisas bölümlerinin açılabilmesi ancak bu akademilerin müstakil çalışmaya başlamalarından sonra Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurulun kararı ile olur.

MADDE 51. — Bu kanunda açık hüküm bulunmayan genel hükümler uygulanır.

MADDE 52. — 3074 sayılı Kanunla kurulup 4121 sayılı Kanunla Millî Eğitim Bakanlığınca devredilmiş bulunan İstanbul Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle (İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi) olarak yeniden teşkilâtlandırılır.

7475 sayılı Kanunla açılmaları kararlaştırılan İki teknik okulu ve 9 Şubat 1963 tarih ve 165 sa-

(Geçici Komisyonun Değiştirisi)

MADDE 47. — Tasarımın 46 nci maddesi 47 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Tasarımın 47 nci maddesi 48 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 49. — Tasarımın 48 nci maddesi 49 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Yeni açılacak veya henüz gelişmemiş Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin yönetimleri, müstakil çalışabilecek hale gelinceye kadar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından mevcut akademilerden birine verilir. Bu gibi akademilerin müstakil çalışmaya başlamaları, ancak her bölümünde en az 3 profesörün bulunması ve Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerarası kurulun bu hususu kararlaştırması ve bu kararın Millî Eğitim Bakanlığınca onanması ile olur.

MADDE 51. — Tasarımın 50 nci maddesi 51 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 52. — Tasarımın 51 nci maddesi 52 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 53. — Tasarımın 52 nci maddesi 53 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

yılı Kanunla açılması kararlaştırılan Zonguldak Teknik Okulu, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle, Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri olarak kurulurlar.

MADDE 53. — Bu kanunun öngördüğü yenden hazırlanacak tüzük, yönetmelik ve Akademilerarası Kurul kararları Millî Eğitim Bakanlığınca tetkik ve tasdik edildikten sonra yürürlüğe girer.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul, İzmir, Elâzığ Teknik okullarında çalışmakta olan öğretim üye ve yardımcıları, personeli, tesisat ve teçhizatı ile (İstanbul, İzmir ve Elâzığ Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri) adı altında teşkilâtlandırılarak aralık vermeden faaliyetlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanun hükümlerine göre kabul edilen Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademilerinin ek kadro hükümleri uygulanmaya başlayıncaya kadar bu kanunun yayımı tarihinde yürürlükte bulunan «Teknik okullar» kadrolarının uygulanmasına devam edilir.

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut Teknik okullarda maaş veya ücret almak suretiyle çalışmakta olan kadrolu veya mukaveleli görevlilerin maaş, ücret ve sair özlük haklarının Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden ödenmesine devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun gereğince kurulacak akademi ve bölüm organları ile ilgili ilk seçimler bu kanunun eki olan kadroların uygulanmaya başlayacağı tarihten 30 gün evvel yapılır. Seçimler yapıncaya kadar İstanbul ve diğer Teknik okullarındaki kurullar, müdür ve yardımcıları ve bölüm şefleri görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda geçici madde 9 da kaydedilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunanlardan bu müessesede toplam en az 15 yıl müstakil ders okutmak suretiyle başarılı öğretmenlik yapmış olanlara veyahut 18 yıl müstakil ders okutmak suretiyle başarılı öğretmenlik yapmış ve

(Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 54. — Tasarımın 53 ncu maddesi 54 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul, İzmir, Elâzığ teknik okullarında çalışmakta olan öğretim üye ve yardımcıları, personeli, tesisat ve teçhizat ile (Devlet mühendislik ve mimarlık akademisi) adı altında teşkilâtlandırılarak aralık vermeden faaliyetlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarımın geçici maddede 2 si aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun gereğince kurulacak akademi ve bölüm organları ile ilgili ilk seçimler bu kanunun eki olan kadroların uygulanmaya başlayacağı tarihten 30 gün evvel yapılır. Seçimler yapıncaya kadar İstanbul, İzmir, Elâzığ teknik okullarındaki kurullar, müdür ve yardımcıları ve bölüm şefleri görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul, İzmir, Elâzığ teknik okullarında geçici madde 9 da kaydedilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunanlardan bu müessesede toplam en az 15 yıl müstakil ders okutmak suretiyle başarılı öğretmenlik yapmış ve ilgili olduğu dalda en az bir teknik veya bilimsel eser

(Hükümetin Teklifi)

İlgili olduğu dalda en az bir teknik veya bilimsel eser meydana getirmiş olanlardan yüksek öğrenim diplomasını haiz olanlar ile bu okula girmelerinden önce üniversite doçentliği unvanını almış ve 7 yıl bu okulda müstakil ders okutmuş olanlara (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörü) unvanı verilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir yüksek öğrenim diplomasını ve öğretmen unvanını haiz ve geçici madde 9 da zikredilen ders gruplarının dışındaki derslerin öğretiminde birinci görevle bulunup geçici madde 4 veya madde 14 teki Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörlüğü şartlarını haiz olmıyanlardan Devlet veya okula yapılmış yabancı dil imtihanını başarı ile geçirmiş ve en az beş yıllık sürede müstakil ders vermek suretiyle öğretmenlik yapmış olanlar (Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri doçentli) unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte birinci görevleri İstanbul Teknik Okulunda olup da durumları geçici madde 4, 5 ve 9 hükümleri dışında kalanlar veya birinci görevi İstanbul Teknik Okulunun dışında olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mezkûr okulda ek görevle öğretmenlik yapanlardan madde 14 te beyan edilen Devlet Mühendislik ve Mimarlık akademileri profesörlüğü şartlarını gerçekleştirmiyenler kanunun yürürlüğe girmesiyle (Öğretim görevlisi) unvanı altında göreve devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda en az 15 yıl birinci görevle öğretmenlik yapmış olan fakat bilimsel veya teknik bir eseri olmıyan ve durumu geçici 9 neu madde hükümleri dışında kalanlar en çok 3 yıllık bir süre sonunda bir bilimsel veya teknik eser vermek ve bu sürenin bir yılında mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademi görev yapmak şartıyla profesör unvanını alırlar.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte durumu geçici 5 nei maddedeki şartlara uymakla beraber 5 yıllık süreyi doldurmamış bulunan İstanbul Teknik Okulu öğretmenleri mensup bulundu-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

meydana getirmiş olanlardan yüksek öğrenim diplomasını haiz olanlar ile bu okula girmelerinden önce üniversite doçentliği unvanını almış ve 7 yıl bu okulda müstakil ders okutmuş olanlara (Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri profesörü) unvanı verilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının geçici madde 5 aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte birinci görevleri İstanbul, Elâzığ ve İzmir teknik okullarında olup da durumları geçici madde 4, 5 ve 9 neu hükümleri dışında kalanlar veya birinci görevi bu teknik okulları dışında olup da bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte mezkûr okullarda ek görevle öğretmenlik yapanlardan madde 14 te beyan edilen Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri profesörlüğü şartlarını gerçekleştirmiyenler kanunun yürürlüğe girmesiyle (Öğretim görevlisi) unvanı altında göreve devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul, Elâzığ, İzmir teknik okullarında en az 15 yıl birinci görevle öğretmenlik yapmış olan fakat bilimsel veya teknik bir eseri olmıyan ve durumu geçici 9 neu madde hükümleri dışında kalanlar en çok üç yıllık bir süre sonunda bir bilimsel veya teknik eser vermek ve bu sürenin bir yılında mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademi görev yapmak şartıyla profesör unvanını alır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte durumu geçici 5 nei maddedeki şartlara uymakla beraber 5 yıllık süreyi doldurmamış bulu-

(Hükümetin Teklifi)

ğu akademi dışındaki bir akademide bir yıl görev yapmak şartıyla, bu süreyi doldurdukları zaman doçent unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 8. — Madde 14 ve 17 hükümlerine göre asistan ve doçentlerin üst öğretim üyeliği derecesine geçirilmelerinde İstanbul Teknik Okulunda veya diğer öğretim müesseselerindeki kademeleri hesaba katalır.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul Teknik Okulunda sosyal bilimler öğretimi ile görevli bulunan öğretmenler, yabancı dil öğretmenleri de okutmak unvanı ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle yapılacak intibak neticelerine ilgililer, kendilerine yazı ile tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde, Millî Eğitim Bakanlığına itirazda bulunabilirler. Bakanlık, bu itirazları en geç 2 ay içinde nihai karara bağlar.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun 17 nci maddesinin (b) fıkrasında istenen doktora şartı, kanunun yayımı tarihinden itibaren 10 yıl müddetle aranmaz, ancak bunun yerine özel yönetmeliğine göre yapılacak yeterlik çalışmasını başarmak şarttır.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun 42 nci maddesiyle ilga edilen 1 ve 2 sayılı cetvellerde yazılı kadroları işgal eden öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları ile memurlar ve mevcut hizmetlilerden aylıkları, kadro ve öğretim kurumunun adı değişmeyenlerin yeniden tâyinine lüzum olmayıp aylıkları ve ücretleri yeni işgal edecekleri kadrodan ödenmeye devam olunur.

Aylıkları, unvanları ve öğretim kurumunun adı uymayanlara atanmaları, bu kanunun yayımı tarihinden geçerli olmak üzere yapılır ve

(Geçici Komisyonun değişikliği)

nan İstanbul Elâzığ, İzmir Teknik okulları öğretmenleri mensup bulunduğu akademi dışındaki bir akademide bir yıl görev yapmak şartıyla, bu süreyi doldurdukları zaman doçent unvanını alırlar.

GEÇİCİ MADDE 8. — Tasarının geçici maddede 8 aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İstanbul, İzmir, Elâzığ Teknik okullarında sosyal bilimler öğretimi ile görevli bulunan öğretmenler, öğretmen yabancı dil öğretmenleri de okutman unvanı ile Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle yapılacak intibak neticelerine ilgililer, kendilerine yazı ile tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde, Millî Eğitim Bakanlığına itirazda bulunabilirler. Bakanlık, bu itirazları en geç 2 ay içinde nihai karara bağlar.

GEÇİCİ MADDE 11. — Tasarının geçici madde 10, geçici madde 11 olarak aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 12. — Bu kanunun 42 nci maddesiyle ilga edilen 1 ve 2 sayılı cetvellerde yazılı kadroları işgal eden öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları ile memurlar ve mevcut hizmetlilerden aylıkları, kadro ve öğretim kurumundaki unvanları değişmeyenlerin yeniden tâyinine lüzum olmayıp aylıkları ve ücretleri yeni işgal edecekleri kadrodan ödenmeye devam olunur.

Aylıkları, kadroları, öğretim kurumundaki unvanlarından atanmaları bu kanunun yayımı

(Hükümetin Teklifi)

bunlardan izinli olanlar için göreve başlama kaydı aranmaz.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

tarihinden geçerli olmak üzere yapılır ve bunlardan izinli olanlar için göreve başlama kaydı aranmaz.

GEÇİCİ MADDE 13. — Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde profesör olabilmek için, 14 ncü maddede belirtilen şartlardan başka mensubolduğu akademi dışındaki bir akademi de en az iki yıl eylemli doçent olarak çalışmış olmak gereklidir. Ayrıca, dışarda meslek çalışmaları, eserleri ve yayımlarıyla tanınmış kimseler de bölüm profesörler kurullarının üçte iki çoklukla yapacakları teklif, akademi yönetim kurulunca uygun görülmek ve Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası Kurulca onanmak şartıyla usulü veçhile profesör veya doçent seçilebilirler.

Bu maddenin uygulama süresi on yıldır.

GEÇİCİ MADDE 14. — Bu kanun gereğince Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri kurulduktan sonra, İstanbul Yıldız Teknik Okulu mezunlarının yeni hale intabak istekleri Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerarası kurulca hazırlanacak ve Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanacak yönetmelik esaslarına göre uygulamaya tabi tutulur.

MADDE 55. — Tasarının 54 ncü maddesi 55 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 56. — Tasarının 55 nci maddesi 56 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarıya bağlı cetveller aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Ancak mali hükümler ve kadrolar kanununun yayımı tarihini takibeden mali yıl başından itibaren uygulanır.

MADDE 55. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

1 . 6 . 1968

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>S. Demirel</i>	<i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Atabeyli</i>	<i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>S. T. Müftüoğlu</i>	<i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>i. S. Çağlayangil</i>	<i>C. Bilgehan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>i. Ertem</i>	<i>O. Alp</i>

M. Meclisi

Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>A. Türkel</i>	<i>V. Â. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>i. Tekin</i>	<i>B. Dağdas</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>S. Bilgiç</i>	<i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>M. Turgut</i>	<i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>N. Kürşad</i>	<i>H. Menteseoğlu</i>
	Köy İşleri Bakanı
	<i>T. Toker</i>

(S. Sayısı : 742)

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Halen mevcut teknik okulları kadrosu

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı
3	Profesör	32	1 500	8	Ambar Memuru	3	700
4	»	55	1 250	9	Ambar Memuru	3	600
5	»	83	1 100	9	Lâborant	16	600
6	»	125	950	7	Doktor	3	950
6	Doçent	40	950	8	»	1	800
7	»	40	800	5	Yatı Yurdu Müdürü	4	1 100
9	Asistan	80	600	8	Yatı Yurdu Müdürü Yardımcısı	4	700
10	»	40	500	8	Muamelât Şefi Yardımcısı	3	700
11	»	30	450	9	Memur	3	600
3	Öğretmen	20	1 500	10	»	3	500
4	»	30	1 250	11	»	3	450
5	»	68	1 100	9	Ambar Depo Memuru	8	600
6	»	80	950	10	» » »	3	500
7	»	80	800	11	» » »	4	450
8	»	80	700	8	Kâtip Hesap Memuru	1	700
5	Sekreter	3	1 100	9	» » »	1	600
6	»	1	950	11	» » »	1	450
5	Muhasip	6	1 100	5	Yatılı Yurdu Müdürü	4	1 100
6	Büro Şefi	1	950	8	Yatı Yurdu Müdürü Yardımcısı	4	700
7	» »	8	800	8	Muamelât Şefi	3	700
5	Kitaplık Şefi	3	1 100	9	Memur	5	600
7	» »	1	800	10	»	5	500
8	» »	3	700	11	»	5	450
8	Kitaplık Memuru	1	700	9	Ambar Depo Memuru	5	600
8	Muamelât Şefi	6	700	10	» » »	5	500
8	Kâtip	2	700	11	» » »	5	450
9	»	12	600				
10	»	40	500				
8	Anbar Şefi	6	700				

(2) SAYILI CETVEL

Teknik okulları

Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı
Müdür	4	300
Öğretim İşleri Müdür Yar.	4	200
Yönetim İşleri Müdür Yar.	4	200
Bölüm Şefi	20	150
Müdür Yardımcısı	12	200
Atelye Şefi	20	150
Öğretim Büro Şefi	4	150

(3) SAYILI CETVEL

(Yeni teklif)

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı
1	Profesör	2	2 000	5	Sekreter	3	1 100
2	»	5	1 750	6	»	2	950
3	»	25	1 500	6	Bölüm Sekreteri	10	950
4	»	45	1 250	7	» »	10	800
5	»	60	1 100	5	Muhasip	6	1 100
6	»	80	950	6	Büro Şefi	1	950
6	Doçent	30	950	7	» »	8	800
7	»	40	800	5	Kitaplık Şefi	3	1 100
9	Asistan	80	600	7	» »	1	800
10	»	80	500	8	» »	1	700
11	»	90	450	9	» Memuru	5	600
3	Öğretmen	25	1 500	10	» »	5	500
4	»	30	1 250	8	Muamelât Şefi	5	700
5	»	55	1 100	8	Kâtip	5	700
6	»	60	950	9	»	15	600
7	»	55	800	10	»	40	500
8	»	45	700	8	Ambar Şefi	5	700
3	Öğretim Görevlisi	5	1 500	8	» Memuru	3	700
4	» »	10	1 250	9	» »	3	600
5	» »	15	1 100	9	Lâborant	20	600
6	» »	20	950	7	Doktor	3	950
7	» »	15	800	8	»	2	800
8	» »	15	700				

(4) SAYILI CETVEL

Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı
Başkan	5	400
Öğretim Başkan Yardımcısı	5	300
Yönetim Başkan Yardımcısı	5	300
Bölüm Başkanı	20	300
Başkan Yardımcısı	15	250
Lâboratuvar Şefi	20	200
Öğretim Büro Şefi	5	200